

NISSEN

DANSKE FOLKESAGNS-EVENTYR

af

VILHELM BERGSØE

ILLUSTRERET AF H. A. BRENDEKILDE

**Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck
København**

Hvorledes Nisserne bleve til.

Dragens Sæd havde fristet Menneskenes Børn, og Herrens Engel jog dem med sit flammende Sværd ud af Paradisets Have. Tungt gik det fremad over Hede og Høi, over Dale og svimlende Dybder. Eva slog sit lange Haar over Adams Nakke for at skjærme ham for Solens stikkende Brand, og Adam støttede Eva, bar hende over Aær og Moser. Men hver Gang de vilde hvile, hver Gang, de vilde stille deres Tørst, eller blot standsede for at trække Tornen ud af deres saarede Fødder, da saae de atter det blinkende Flammesværd bag sig, og atter dreves de fremad, uden Ro, uden Hvile. Paa den tredie Dag kom de til en bred, palmebevoxet Dal, hvorigjennem en Flod snoede sig med ilende Bølger, og da Sol gik ned, sank Eva, udmattet af Sult og Træthed, ned for Adams Fødder og sagde: „Her er Afglans af Paradisets Have! — Lad mig dø her og begrav mig i Palmernes Skygge — jeg kan ikke mere.“ Adam bøiede sig bedrøvet over hende; men da han hævede hende op, da saae han, at Flammesværdet var forsvundet, og i dets Sted blinkede Maanens klare, skarpe Segl ned fra den mørkeblaa Nattehimmel. Da sagde Adam: „Her vil vi bo og bygge! — Herren kan endnu blive os naadig.“

Den næste Dag samlede Adam Grene og byggede Eva et Hus, saa godt han kunde. Det var stort nok til dem — de var jo kun to; men lidt efter lidt maatte Adam bygge Huset større, for der var saa grumme mange Børn ved den Flod, og de løb bestandig til Eva — der var jo ingen

Andre, der kunde tage sig af dem. Det blev tilsidst næsten for mange. Eva kunde ikke skaffe Klæder til dem alle, og Adam havde det ogsaa haardt. Han sled og slæbte, dyrkede Jorden, saaede og vandede; men der kom kun Torn og Tidsel, og det kunde de jo ikke leve af. De blev bestandig fattigere og uslere, og tilsidst vidste Adam hverken ud eller ind — for paa Fattigvæsnet kunde de ikke engang komme.

I mange, mange Tider havde Vor Herre slet ikke talt til dem, saa vred var han. Da huskede han dog en Dag igjen paa Menneskene og besluttede at stige ned til Jorden for at se, hvorledes det gik dem. Det var netop en Søndag, og Eva havde travlt med at vaske og kæmme sine Børn og give dem nogle af de nye Klæder paa, hun havde syet i Løbet af Ugen. Hun sad just i Døren med alle Børnene omkring sig, da hun saa Vor Herre komme vandrende langt nede i Dalen. Eva blev ganske ulykkelig; for hun havde knap Halvdelen af Børnene vaskede, og de andre saa sa snavsede og grisede ud i deres graa Hvergarns-Tøi, at hun rigtig skammede sig over, at Vor Herre skulde faae dem at se saa fæle paa en Søndag. I en Fart jog hun alle de snavsede Børn ind i Huset, og saa kaldte hun paa Adam og sagde til ham, at han i Hast maatte skjule dem saa godt han kunde, inden Vor Herre kom.

Saa tog Adam Børnene og gjemte dem, hvor han kunde bedst. De sorteste lukkede han ind i en Klippehule ved Huset. Nogle gjemte han i en Høi paa Marken; men dem i de graa Hvergarns Trøier og med de smaa røde Huer syntes han, at han godt kunde beholde i Huset, og dem puttede han omkring i Lo og Lade, i Stalden og ude i Bryggerset, som han bedst kunde faae Plads til dem.

Saa kom Vor Herre.

„Er det alle dine Børn?“ spurgte han Eva, da han saa den pæne Børneflokk i deres nye Søndagsklæder. „Har Du ikke flere?“

„Nei,“ svarede Eva og slog Øinene ned; thi hun løi for Vor Herre.

„Saa vil jeg tage Forbandelsen fra Dig, og give dine Børn min Velsignelse,“ sagde Vor Herre. Og saa tog han alle Børnene i Favn, signede dem og gav dem Evne til det, de senere skulde blive paa Jorden; men de skjulte Børn fik han ikke at se, og Eva bad ham ikke om at velsigne dem.

Fra den Dag af vilde disse Børn ikke mere trives; ja, de vilde ikke engang mere kjendes ved Eva. De blev ved at pusle om i Bjerghulen, i Høien, paa Loft og Lade, og Eva kunde ingen Vei komme med dem. De voxede ikke,

skjøndt de blev gamle og graa. De blev ved at være smaa og snavsede; de fik store Hoveder og tynde Ben. Nogle blev pukkelryggede, andre hjulbenede; og naar de kunde komme til det, drillede og forskrækkede de Evas andre Børn, og skjulte sig saa i en Fart, naar hun vilde skjænde paa dem. Saa lod hun dem tilsidst skjøtte sig selv; men de fulgte de andre Børn over hele Verden og driller dem endnu den Dag i Dag. De blev til Bjergtrolde, Høifolk og Nisser. Af de to sidste Slags havde vi engang mange ude paa Landet, og det er deres Gavtyvestreger, vi nu skal fortælle om.

• • •

For mange Aar siden, da Christian den Fjerde regerede her i Landet, var der en rig og mægtig Mand, som hed Eske Brok. Han eiede Vemmetofte, Garnmel-Estrup, samt mange andre Herregaarde, og naar han red ud, kunde det nok hænde, at en eller anden fattig Bonde fandt en Guldsko af hans Hest, for ringere var den ikke beslaaet.

En Dag, da han var paa Vemmetofte, gik han med Ridefogden ud for at se til Bønderne paa Hovmarken. Det var rigtig saadan en lummervarm Dag med Torden oppe, og derfor gik de ganske langsomt langs en Sti, som løb forbi et Par Høie paa den Mark, hvor Bønderne arbeidede. Ridefogden slog Smeld i Luften med sin Pisk, og Eske Brok, som gik og tænkte paa, hvorledes han skulde tordne i Rigsraadet, huggede ud i Luften med sin Stok efter de graa Burrer, der stod langs Randen af Høien. Saa — lige med Et — falder der en graa, rundpullet Hat ned fra Enden af hans Stok.

„Der slog jeg nok Hatten af Dig, Jesper!“ sagde Eske Brok og vendte sig om.

„Naadigherren have mig undskyldt,“ sagde Ridefogden. „Men min Hat var det ikke — den sidder godt nok.“

„Lad mig se! Ja, min Sandten, Du har jo din, og min Fjerhat er det ikke! Hvis kan det da være? Det er forresten en rigtig fin, sid Hat! Den seer mig ud, som var den gjort af Spindelvæv.“

Jesper stirrede paa Hatten, som Rigsraaden holdt hen imod ham paa Enden af sin Stok, og sagde: „Ja, Naadigherren tage mig det ikke ilde op, men jeg har nu saadan mine egne Tanker ved den Hat.“

„Dem har Du nok ellers ikke paa Lager, Jesper,“ sagde Eske Brok leende. „Lad os saa høre dine Tanker.“

„Ja, det er, at den Hat er en Troldhat; for hun er hverken gjort af Filt eller Bæverhaar. Naadigherren mindes jo nok Det om Nissen?“

„Hvilket?“

„At han laaner Hat af Høifolket og sætter sin Hue i Pant saadan henad Mikkelsdagstide. Vi er nu sidst i August, og Mikkelsdag falder den 29de September — se det kan jo saa omtrent passe. I har en skøn Staaldup paa Eders Stok, naadige Herre, og naar Staal kommer over Nissens Hoved, saa maa han af med Hatten, og saa kan man se ham.“

„Men vi saae ham jo ikke, Jesper,“ indvendte Eske Brok.

„Nei, Naadigherren saae ham ikke; men mig kommer det for, at ret som Hatten faldt, saa skimtede jeg en liden Pusling, som først dukkede sig bag Stendyssen hist, og saa løb ind i Høien, alt det han trække kunde.“

„Aa, det var jo en Grævling — den saae jeg ogsaa,“ sagde Eske.

„Ja, Gud veed, om det var en rigtig Brok, det? Den luntede saa underlig med Svansen, da den løb, og ind i Høien gik den da paa To.“

„Der, hvor Du drikker dit Øl, Jesper, faaer Du nok Sludder i Tilgift,“ sagde Eske Brok og tog sin hvide Fjederbaret af. „Mig lyster at prøve den Hat. Er den Brokkens, er den ogsaa min — vi er jo Navnefrænder.“

Ligesom Eske Brok satte Hatten paa Hovedet, saae han Jesper smide Pisken og vælte bag over i Grøften med et Brøl. Saa røg han op igjen, slog Kors for sig, og rendte hen ad Marken til, mens han raabte: „Aa, Herre Jesus! Aa, Jøsses Kors! Der snup' den Onde Naadigherren!“

„Rider Fanden Dig, Jesper!“ raabte Eske Brok efter ham. „Tag Dig iagt, at Du ikke faar en over Nakken for din uhøviske Tale. Kom herhen — jeg staaer jo her.“

Men næppe havde han udtalt disse Ord, før Ridefogden dreiede om ad Landevejen og rendte ad Gaarden til, det bedste han kunde. Nu blev Eske Brok alvorlig vred. Han snappede Fogedens Pisk, og idet han slog Smeld i Smeld, løb han efter Jesper Ridefoged, som brølede for hvert Smeld, der lød bag ved ham. Først i Borggaarden naaede Eske Brok sin Foged, og der gav han ham en over Nakken, saa han trimlede. Men Herremanden faldt ogsaa, og derved fløi Hatten af ham, og lige i samme Øieblik sagde Jesper: „Men hvor kommer Naadigherren her? Jeg saae jo lige nyssens Herren svinde bort i Luften ude ved Høien!“

Nu forstod Eske Brok klarligt, hvad Magt Hatten

havde; men han lod sig ikke mærke dermed, og sagde: „Enten er Du drukken, Jesper, eller ogsaa har Du den rystende Syge, for Du seer jo Syner ved høilys Dag. Gaa ind og læg Dig. Der har Du en Dukat til Doktorhjælp. Snak saa ikke om dine Syner, ellers bliver jeg nødt til at jage Dig af Gaarde.“

Da Eske Brok kom til Borgporten, satte han atter Hatten paa Hovedet og lagde Veien gjennern Borgestuen og Stegerset. Ingen af Tjenerne eller Pigerne hilste; ja, de reiste sig ikke engang op, da han gik forbi, og da han kom gjennem Fruerstuen, hvor hans Frue sad og spandt, rev han i Forbigaaende Snoren af hendes Rokkehjul, saa at det gik istaa. Herover blev hun meget vred og gav sin Kammerterne et Øredask, fordi hun havde traadt i Hjulet. Da lo Eske Brok, og i det Samme løb hans Frue hen mod Døren, der stod aaben efter ham og raabte: „Nu kommer Hr. Eske! Jeg hørte ham le i Forstuen!“

Da skyndte Eske Brok sig op i sit Løn-kammer og gjemte Hatten i et stort Jernskrin ; thi nu vidste han, hvilken Skat han eiede i den. Med den kunde han useet sidde i Kongens Raad, med den kunde han faae sine Fjenders Anslag at vide, og med den kunde han styre alle sine Gaarde, uden at blive bedraget for en Hvid — den var en Skat, han ikke vilde miste for Alt i Verden, og som han heller aldrig vilde røbe for Nogen.

Langt ud paa Natten, da Alle paa Gaarden vare gaaede i Seng, tog han Hatten frem, undersøgte den nøie og gav sig saa til at grunde over, hvorledes han nu med bedst Nytte skulde bruge den. Da hørte han pludselig En pusle frem og tilbage udenfor paa Gangen, og endelig var der Noget, der sagte tog i Laasen.

Eske Brok tænkte, at det var hans Hustru , der var bleven urolig for ham. Han gjemte derfor Hatten under Bordet og sagde: „Kom ind, min Høne!“

Da gik Døren ganske lydløst op; men i Stedet for hans Høne stod der en lille, graa Pusling med et stort Hoved og med et prægtigt Sølvkrus under Armen.

Eske Brok fløi op af Stolen med Hatten i Haanden; men Puslingen sagde med tør, pibende Stemme:

„Giv mig min Hat! Jeg har Bryllup i Nat.“

„Saa gaaer Du noget graaskjægget til Brudeskamlen,“ sagde Eske spottende. „Hvad kommer forresten din Hat mig ved?“

Da traadte Puslingen nærmere og sagde bønligt: „Giv mig min Hat. Har jeg ikke den, er jeg synlig for Alle, og jages baade af Folk og af Hunde.“

„Ja, hvad giver Du i Findeløn?“ spurgte Eske Brok og saae spottende ned paa den lille, graaskjæggede Mandsling. „Saadan en Hat giver jeg ikke fra mig for Intet.“

„Jeg har taget dette Sølvstob med til Eder,“ sagde Gamlingen.

„Hvergang I vil drikke af det, er det fyldt med den Vin, I ønsker, lige til Randen.“

„Ei! En skjøn Skjænk for en Drukkenboldt,“ svarede Eske Brok. „Jeg har Vin og Bægere nok; men lyster ikke at drikke min Salighed bort af Troldkrus.“

„Jeg lægger en Rosenobel deri,“ svarede Puslingen hel ynkelig. „Hver Gang I lukker Laaget op, er der Guld til Randen. Vil I bytte om det?“

„Pyt!“ sagde Eske Brok. „Rosennobler har jeg saa mange af, at jeg kan lægge en paa hver Tagsten af alle mine Gaarde, og endda beholde en Klat tilovers til at forgylde Spirene paa alle mine Kirker. Bedre op!“

Da stod Puslingen taus i nogen Tid, som grundede han paa noget rigtig Godt. Endelig sagde han: „Gods og Guld, Hæder og Høihed har I nok af, Eske Brok; men er I vis paa, at det vil vare ved, og gaa i Arv til Eders Sønner?“

„Nei,“ svarede Rigsraaden; „det kan Ingen paa Jorden love for.“

„Nu vel!“ svarede Nissen, for ham var det, „jeg har kjendt dit Slot, din Slægt og dig selv fra Du blev født. Giv mig min Hat, og jeg lover Dig, at dine Sønner og deres Børn til sidste Led skulle blive i samme Kaar som Du, saa at de aldrig skulle vandre i Vanheld, men altid være blandt Rigets ypperste Mænd.“

Eske Broks Øine lyste. Det var jo hans kjæreste Tanke at blive ved Magten, og nu forlenedes den ogsaa til hans Afkom. Det Tilbud kunde han ikke modstaa. Han greb Hatten og kastede den til Puslingen med de Ord: „Der har Du din Hat! Hold saa dit Løfte!“

Ligesom Gamlingen satte Hatten paa Hovedet, var han forsvunden. En iskold Trækvind slog gennem Stuen, Døren smækkede i; men ude fra Gangen hørte Eske Brok en hæs, haanende Latter, og en sprukken Stemme sang:

*Hav Tak for i nat!
Nu fik jeg min Hat,
Og sikkert din Godhed jeg lønner.
Men sig, Eske Brok,
Troer Du og nok,
At din Frue skjænker dig Sønner?*

I samme Nu forstod Eske Brok, at han var taget ved Næsen. Han trak sit Sværd, foer ud i Gangen, huggede og stak til alle Sider; men han hørte kun Uglerne skrige, og nede paa Vindeltrappen smuttede Noget som en Rotte — saa blev Alt stille, og Eske Brok gik ærgerlig tilsengs.

Et Aar efter fik hans Frue en Datter. Næste Aar kom

der en Datter til, i det tredie endnu en, og nu kunde Eske Brok da nok mærke, at Nissen drev sit Spil med ham, og til Løn for hans Godtroenhed gav ham det Værste af Alt — Savn af Sønner, saa at hans Navn maatte dø med ham. Herover fattede Eske Brok et rasende Had til Puslingen i Høien, men samtidig drog denne Høi ham forunderlig til sig; thi han haabede bestandig paa endnu engang at træffe Gamlingen derude, sige ham Tak for sidst og vinde Tryllehatten tilbage.

Naar han boede paa Vemmetofte, gik han hver Dag derud, lurede og speidede, men han saae aldrig Noget. Da var det en Sankte-Hans Aften, at han havde været ude at se til sine Karpedamme, og for at vinde hurtigere hjem, skød han Gjenvei over Markerne. Mørket begyndte at falde paa, men Eske Brok brød sig ikke derom; han kjendte hver Grøft og hver Sti. Men underligt var det som Taagerne den Aften trak op fra Moser og Enge. De blev bestandig tættere, og tilsidst vidste Eske Brok slet ikke, hvor han var, saa tæt drev Taagen imod ham. Da saae han pludselig lige foran sig en stor, rød Ild, der ligesom luede op af Jorden, og da han skulde se rigtig til, saa var det Høien; men den stod midt i Taagen paa fire luende Pæle, og under den var stor Lystighed og Gammen. Troldfolket dansede Reel, saa Skoene fløi dem om Ørene, og naar Musikanterne strøg rigtig til, smed de deres røde Huer høit op i Luften, hvor de lyste og gnistrede som Lygtemænd. Eske Brok sneg sig nærmere langs med Diget og kom endelig Høien saa nær, at han kunde se selv de allerældste Puslinger, som sad dybest inde og spillede Styrvolt omkring et Skjæppemaa. Bestandig lød det: „Skaal, Tip!“ — „Tak, Tap!“ — „Drik, Snip!“ — „Skjænk i, Snap!“ og lige i det samme saae Eske Brok Puslingen komme med Hatten under Armen og Sølvstobet i Haanden.

Nu kunde Eske Brok ikke dy sig længere. Kunde han blot faae Staal over Hovedet paa ham, saa maatte Puslingen blive, hvor han var, og saa kunde han tage Hatten fra ham igjen. I et Nu drog Eske sin Jagtkniv, satte med et Spring over Diget og slyngede den ind i Høien, idet han sigtede ret over Garnhngens Hoved. Men Idet han kastede, gled hans Fod, og Kniven foer langs Siden af Puslingen dybt ind i Høien, hvor den vist maa have gjort stor Fortræd; thi der bleven Jamren, en Klynken og en Piben, som af en hel Skjæppe Mus i Barnsnød. Da slukkedes liden, Høien sank sammen i sig selv; men oppe paa dens Top stod Nissen, svingede med sin Hat og raabte arrigt ned til ham:

„Ve og Vok over Dig, Eske Brok!“

*Ypper Du Kiv og leger med Kniv,
Saa skal det næste Gang gjælde dit Liv.*

Fra den Dag af vilde Intet mere trives paa Vemmetofte, og den næste Datter, Fruen fødte der, døde kort efter Fødselen. Saa drog Eske Brok til Voergaard i Jylland; men heller ikke der fik han Sønner, og han var nu snart en gammel Mand.

Da besluttede han som Bod for sine Synder at gjenopbygge Hylke Kirke; men da en Part af denne eiedes af hans gode Ven, Ridder Oluf Top, saa blev begge de gamle Herrer enige om at reise den i Fællesskab, paa det, at Kirken kunde blive saa prægtig som mulig. De byggede paa den flere Aar i stor Endrægtighed; men da den Dag kom, at Kirken skulde indvies, vilde Eske Brok have det øverste Stolestade. Herover blev Ridder Oluf fortrydelig, og det ene Ord tog det andet ude paa Kirkegaarden. Tilsidst trak Eske Brok blank og førte et Stød mod Ridder Oluf; men denne stødte igjen, og det saa kraftigt, at Eske Brok segnede død paa Pletten.

Da saae hele Følget et Hoved med et stort graat Skjæg stikke ud ad Glamhullet i Taarnet, og de hørte tydelig en tør Stemme, som sagde:

*„Hr. Eske Brok og Hr. Oluf Top, de byggede Hylke Kirke op!
Nu bliver Hr. Eske den første, hvorefter Jorden mon tørste.“*

Og i det samme gav Klokkerne sig til at ringe til Lig. Bønderne mente, at det var Nissen fra Vemmetofte, som var flyttet med Hr. Eske Brok til Voergaard. Dette er nu ikke ganske sikkert; men vist er det, at Nissens Spaadom gik i Opfyldelse.

Nissen paa Thimsgaard.

Ovre i Vestjylland laa i gamle Dage det prægtige Thimsgaard. Slottet, som nu er revet ned, var bygget af Peer Gyldenstjerne, der var saa mægtig, at han turde sige „Pyt!“ til Kongen, da han kjørte ham forbi til Kirken. #8212; Herregaarden selv var en af de største og rigeste i hele Jylland, skjøndt den var bygget i et Morads, blot fordi den skulde koste desto mere. Men paa Thimsgaard var der ogsaa en Nisse — „Gaardboen“ kaldte de ham — og det var for en stor Del hans Skyld,

at Gyldenstjerne blev ved at have Dukater paa Kistebunden, hvormange han s'aa end smed bort, og det er om denne Nisse, at jeg nu skal fortælle, thi han var en af de skrappeste i hele Landet.

Høit oppe i det østre Taarn var der et lidet, ottekantet Kammer, hvori der kun stod en Seng, en Stol og saa den Grødbakke, hvori „Gaardboen“ hver Aften fik sig en Pot Grød med Smør i — det maatte ikke glemmes, for ellers blev han vred. Om Morgenen var Grøden og Smørret borte, og midt i Sengen var der et Leie, ikke større end om en Kat havde ligget der. Hver Dag blev Sengen redet med frisk Halm, for saadan vilde „Gaardboen“ have det; men om man ogsaa laasede og lukkede Døren nok saa forsvarligt om Aftenen, saa var Halmen ligget ned og Grøden spist, naar man kom derind næste Morgen.

Saa hændte det sig engang saadan ved Mikkelsdagstider, at Herremanden skulde have sig en ny Avlskarl, og han kom da ogsaa hen ad Natten og meldte sig hos Ladefogden.

„Det er ogsaa en Tid at komme paa!“ sagde Fogden gnaven. „Vi har hele Thimsgaard fuld af Gjæster til Jagten, og deres Tjenere maa jeg huse i min egen Stue. Der er ikke et Hul tilbage uden „Gaardboens Kammer“ hist oppe i Taarnet.“

„Ja, lad mig bare faae det,“ svarede Karlen.

„Saa kjender Du ikke Nissen paa Thimsgaard,“ sagde Ladefogden. „Han kan gjøre sig saa lille som en Loppe; men bliver han vred, kan han faae i Sinde at strigle Dig med en Harve. Forstyrrer Du hans Nattero, hugger han Dig ud af Glamhullet i Taarnet.“

„Aa, saa fælt gaaer det vel ikke til,“ svarede Karlen. „Jeg har kjendt „Gaardboer“ før, og har saadan min Maade at tage dem paa. Vi har altid været gode Venner, hvor jeg før har været.“

„Ja, nu har jeg varet Dig,“ sagde Fogden, „saa Du maa tage Tærskene paa din egen Ryg. Der har Du Nøglen! Trappen til Taarnet ligger øster i, ret nedenfor Portkjældereren.“

Karlen ravede i Mørket op ad Vindeltrappen og fandt da ogsaa den lille Dør, hvortil Nøglen passede. Det var akkurat saa lyst, at han kunde se Sengen, Stolen og Grødbakken; men den sidste tog han sig vel iagt for at røre. Derimod tog han Dynerne og Hovedpuden ud af Sengen, saa at kun den friske Halm blev tilbage. Denne rystede han rigtig godt sammen midt i Sengen; men af Dynerne lavede han sig selv et blødt Leie ind under Skraataget, og fik Hovedpuden støttet godt op ad Muren. Saa krøb han i Seng med alle Klæderne paa, undtagen sine Knæskindbuxer. Dem tog han af, rullede

dem sammen som et Kræmmerhus, og lagde dem paa Stolen tæt ved Sengen. Saa bad han sit Fadervor, og da han var træt af den lange Vei, han havde vandret, faldt han snart i Søvn, saa kort ogsaa Sengen var.

Da Vægteren tudede „Tolv“ nede i Borggaarden, vaagnede han ved, at han hørte Kjælderlemmen smække i. Saa kom der Noget op ad Trappen. Det gik ganske langsomt, og stønnede dertil ganske forskrækkeligt, som var det en meget gammel Mand, der var ved at miste Veiret over de mange Trin. Ved Døren stod det en Kjende stille og tog Veiret; men saa, med Et, var det lige inde i Stuen og ranglede ved Grødfadet.

Nu vidste Karlen, hvad det var. Han stivede Hovedet godt af mod Hjørnet af Sengen og stirrede ud. Der var en liden Lysning fra de mange Vinduer, men han kunde dog aldeles Intet se.

Saa puslede det igjen om Grødfadet, Skeen jog lige ned i Smørhullet; men saa blev den smækket haardt i Gulvet, og nu hørte Karlen En sige med vred Stemme:

*„Grøden er sveden, og Smørret er harsk,
Hvad om jeg Kjøkkentøsene tarsk?“*

„Ja, gjør Du bare det,“ sagde Karlen henne fra Sengen. „Det kunde de vist ikke have Ondt af.“

Nu blev det stille henne ved Fadet; men omkring Sengen begyndte det at pusle, liste og hvæse, som var der en Kat i Kammeret; men Karlen blev liggende og holdt sig stiv, skjøndt han flere Gange følte, at Noget kravlede hen over ham.

*„Blaane, driv fra Maane!
Du lyser skidt! Du lyser skidt!“*

hørte han det hvæse.

„Saa skulde Du pudse den med Trippelse,“ siger Karlen, „istedetfor at trippe om her i Mørke.“

Lige i det samme gik Skyen bort fra Maanen, saa at en klar Lysstribе faldt ind gennem Vinduerne, og nu saae Karlen en gammel, graahaaret Mandsling sidde paa Stoleryggen og stirre meget dybsindig paa Skindbuxerne. Sin røde, spidse Hue holdt han i Haanden, og nu begyndte han at maale, hvad der var længst, Huen eller Skindbuxerne, der laa rullede op i en Tut paa Stolen. Nissen havde saa travlt med at maale Buxer, at han hoppede helt ned paa Stolesædet, uden at lægge Mærke til Karlen, og lidt efter hørte denne ham sige:

*„En Hat? — En Hætte? — En Hue? —
Hvortil skal det Pelsværk jeg bru'e? —“*

Og dermed vendte han Buxerne, tog dem paa Hovedet og knappede dem om Hagen; men saa kastede han dem igien og sagde fortrædelig:

*„Til Hat, til Hætte, til Hue
Dertil kan jeg ikke det bru'e!“*

„Saa skulde da Fanden ta'e ved Dig,“ siger Karlen. „Kjender Du ikke, saa gammel Du er, et Par gamle Skindbuxer, saa er Du en fed Mikkell, Du.“

„Skindbuxer?“ spørger saa Nissen. „Hvortil bruges de?“

„Nu skal Du faa det at se,“ svarer Karlen, staaer ud af Sengen og trækker Buxerne paa. „Det er ikke til Hovedet, men til Bentøiet, og dem kan man slide paa hele sit Liv.“

Nissen hoppede omkring den svære Karl, følte ham paa Benene, og saae forundret paa, hvorledes han knappede Buxerne og bandt dem for Knæerne. Da Karlen var færdig hermed, sagde Nissen, idet han strøg sig ned ad Benene: „Jeg har svær Lyst til de Buxer der. Vil Du af med dem?“

„Næ, jeg har ikke andre, saa dem faaer Du ikke. Men det er det Samme. Du kan laane dem hver Nat, naar jeg sover.“

„Ja, naar jeg bare kan komme i dem,“ sagde Nissen og skjævede til Knaphullerne.

„Aa, det er der gode Veie for,“ siger Karlen. „Staa op paa Stolen der, saa skal jeg hjælpe Dig.“

Nissen kom op paa Stolen lige saa fort, som den Anden fik Buxeme af, og saa holder Karlen dem frem og siger: „Stik nu i det Hul — og saa i det Hul, og saa igjennern alle fire Huller paa eengang“.

Men Nissen var saa forhippet efter at komme i Buxerne, at han sprang i med begge Benene paa engang, og saa jumpede han lige giennem Bagdelen ned i Skrævet med een Pusselank paa hver sin Side, saa at han ikke naaede Gulvet endda, Nu knappede Karlen i en Fart Buxerne sammen over Hovedet paa ham, trak Snøreremmen godt til og sagde: „Nu kan Du gjøre, Go'eka'l, i Buxeme, hvad Du vil; men ud kommer Du aldrig, før jeg løser Dig.“ Og dermed slog Karlen Kors over ham.

Kors og bevares, hvor Nissen skabede sig! Han hoppede og sprang og slog Kolbøtter og stod paa Hovedet; men lige meget hjalp det — ud af Buxerne kunde han ikke komme, for de var syede af den bedste Skrædder i Ringkjøbing, og det ovenikjøbet med

Agtersting. Saa blev han da til Slutningen træt og begyndte saa mindeligt at bede Karlen om at løse Buxerne, for at han kunde komme ud af dem igjen.

„Ja, det er godt nok,“ sagde Karlen, „men vi gjør Akkord først.“

„Nei,“ skreg Nissen, „jeg er for gammel til Akkord — før skal de revne!“ — og saa foer han saa voldsomt om i Kammeret, at Halmen stod dem om Ørene, og at Karlen troede, han vilde fare lige lukt ud gjennem Vinduerne.

Til sidst kunde Nissen ikke mere. Han sank ganske forpustet sammen paa Gulvet, rullede hen foran Stolen og klynkede: „Jeg gaaer paa Akkord; men gjør den ikke for ublu!“

„Aa nei,“ sagde Karlen; „nu skal Du høre: For det Første deler vi Kammer heroppe. Du sover i Sengen og jeg paa Gulvet.“

„Det er pænt af Dig,“ sagde Nissen; „for der er saa haardt paa Gulvet.“

„For det Andet,“ sagde Karlen, „sørger jeg for, at Grøden aldrig er sveden og Smørret aldrig harsk, men at Du hver Aften faaer en Pot Sødgrød saa god, som Du kan forlange den.“

„Er det en Akkord,“ sagde Nissen, „saa vil jeg gjerne have noget mere af den — videre!“

„Ja, for det Tredie,“ sagde Karlen, „saa er der Intet videre, end at Du kommer, hver Gang jeg fløiter, og hjælper mig med det, jeg vil have.“

„Er Det det Hele?“ spurgte Nissen.

„Ja, det er det Hele,“ sagde Karlen.

„Det kunde Du have sagt strax; for det gaaer jeg saa gjerne ind paa,“ sagde Nissen; „det er jo Ingenting. Men jeg vil ogsaa have Akkord med Dig, og det er, at Du skal sove i dine Buxer om Natten — jeg vil aldrig se det Kram mere for mine Øine.“

Saa løste Karlen da op, og Nissen kravlede i den haarde Seng paa den bare Halm; men Karlen trak Buxerne paa og sov rigtig lunt og godt mellem de bløde Dynner.

Den næste Morgen, da han kom ned i Borggaarden, stod Ladefogden og grinede. „Naa, Søren,“ spurgte han, „hvordan sov Du saa inat?“

„Tak, rigtig behageligt,“ sagde Søren. „Det er saadan et rart Kammer — det vil jeg gjerne have for Fremtiden.“

„Mærkede Du slet ikke Noget?“

„Næ, ikke Andet end, at der var en Loppe i mine Skindbuxer; men ham blev jeg da snart færdig med, kan I tro.“

Ladefogden vidste ikke rigtig, hvad han skulde tænke om det, og sagde derfor: „Vi skal have

Overdrevsmarken ved Langebjerg pløiet idag. Jeg har tænkt at sætte otte Plove paa hende — Du kan vel kjøre den ene?“

„Ja, det kan jeg nok, og to med, for den Sags Skyld,“ svarede Søren.

„Er Du tumpet?“ spurgte Ladefogden. „Hvordan vil Du bære Dig ad med at kjøre to Plove paa een Gang?“

„Aa, det er jeg saa vant til,“ svarede Søren. „Og saa vil jeg med mine Plove pløie for otte Andre. I behøver kun at sende mig derud.“

„Du er jo gal!“ sagde Fogden, „men vi kan jo prøve det. Holder Du Manden og mig for Nar, bliver Du smidt paa Porten strax.“

„Ja, det bliver min Sag,“ sagde Søren. „Jeg forlanger kun, at Hestene skulle være af samme Lød. Et Par sorte og et Par blakkede.“

„Du er nok selv blakket,“ sagde Fogden. „Gaa saa ind og spænd for!“

Saa gik Søren ind og tog to af de bedste Plove. Dem kobledede han sammen, og spændte først de Sorte og saa de Blakkede for begge Plove. Karlene troede, at han var rent besat, og de rendte ud ad Veien efter ham for at se, hvad det vilde blive til. Ladefogden og Herremanden kom ogsaa derud, og tilsidst var der saa mange Folk oppe ved Langebjergsmarken, at Søren havde ondt ved at komme frem. De troede Allesammen, at han var kulret.

Nu spændte han de Sorte for den ene Plov, og de Blakkede for den anden, og saa fløitede han saadan hen i Veiret, som var det ad Hestene. I samme Øieblik skød Nissen op af Jorden; men der var Ingen, der kunde se ham, uden Søren.

„Smør i Grød og Ven i Nød!“ sagde Søren. „Kan vi faae dette her pløiet inden Aften?“

Nissen grinede over hele Ansigtet.

„Hjælp mig op, og hold saa Trop?“ sagde han og stak det venstre Ben op i Luften.

Søren tog ham i Benet og vilde hjælpe ham op paa de Sorte, men Nissen skreg: „Nei, frem over det Bakkede og op paa de Blakkede!“ Og saa maatte Søren hen i den anden Ende af Marken, hvor de Blakkede stod.

Men næppe var Nis kommen paa Ryggen af Hesten, før den vrinskede høit og slog bagud. Nis blev kylet helt op i Luften, saa at han nær var gaaet over Hovedet paa Hesten; men han fik Hold i Manken, slog Benene om Halsen paa den og raabte arrig:

„Jeg er fra Mors!

Fa'er min kunde ride baade Stude og Hors!“

og dermed huggede han de bitte Hæle i Hestens

Næseboer, saa den steilede derved. Søren troede, at nu var han da rent færdig; men i det Samme gjorde Nis sig lille, ikke større end en Mus, og med et Snuptag satte han sig lige ind i Hestens venstre Øre, saa at Søren ikke saae Andet end Spidsen af hans røde Hue. Saa stak han Hovedet ud, nikkede til Søren og raabte:

*„Smør nu paa, og kjør nu paa!
Jorden skal revne, hvor Plovene gaa!“*

Derpaa slog han et stort Skrald med Tungen, ligesom en Pisk, og skreg:

*„Hyp mine Heste! Lad det nu skjære!
Hyp vil I gaa, I Rallike-Mære!
Ellers skal jeg noget Andet Jer lære!“*

Nu trak Hestene til, saa Jorden fusede op om Plovjernet, som kunde det være Sødgrød. Søren løb hen til sin Plov, og der gik det ligedan. De Sorte trak Ploven saa let, at da de havde pløiet den halve Ager, var der ikke en Svedplet paa dem. Folk stod og forundrede sig over dette, og hvergang Plovene krydsede hinanden, hørte de en Stemme, som raabte: „Goddag, Søren!“ hvortil denne svarede: „Godnat, Thim !“ og saa kunde de jo nok tænke, at der Var Noget under det. Men hvad det var, kunde Ingen begribe; thi den Plov, som ingen Plovkarl havde, satte Furen lige saa ret og lige saa dyb, som den anden.

Henad Eftermiddagen var Marken pløiet, og da Herremanden kom ud, for at se, hvorledes det gik, fandt han til sin store Forundring, at hele Arbeidet var gjort, og at Hestene ikke feilede det Mindste.

„Du er da Fanden til Plovkarl!“ raabte han. „Det bruger vi ellers otte Plove til. Hvad skal Du nu have i Dagløn?“

„Hvad skal jeg forlange?“ hviskede Søren ind i Øret paa den Blakkede.

„Bed ham om Den, der ligger,“ sagde Nis og pegede hen bag ved Hesten, „og lad mig faae den herop.“

„Ja, hvis Naadigherren ikke tager mig det ilde op,“ sagde Søren, „saa kunde jeg have svær Lyst til den Hestepære der.“

„Er Du gal?“ sagde Herremanden. „Har Du ikke Andet at bede om, saa tag alle dem, der ligger paa Marken.“

„Tak, een er nok,“ sagde Søren. Saa langede han Pæren op til Thim, som puttede den i sin Hue. „Nu kan jeg vel spænde fra for i Dag?“ spurgte han.

„Ja, spænd Du kun væk!“ sagde Herremanden. „Du er den knøvreste Karl, jeg har havt — det er bare Skade, Du er saa tumpet.“

Om Aftenen bar Søren sin egen Grød op i Kammeret.

Han havde af Pigerne faaet en deilig Klump nykjærnet Smør, og den stak han midt i. Henad Midnat kom Nissen præcis som den forrige Gang; kun stønnede han endnu mere over noget Tungt, han bar i sin Hue. Han satte sig strax til Grøden, og da han havde spist den, slikkede han Skeen og sagde: „Se, det var Sødgrød! Nu skal Du ogsaa faae din Betaling.“

Dermed løste han op for Huen og væltede alle Pærerne ned i Dynerne til Søren. Men nu var Pærerne det bare Guld, saa Søren sov meget behageligt den Nat.

Den næste Morgen, da han havde spist sin Davre og kom ned i Borggaarden, stod Ladefogden der igjen; men denne Gang grinede han ikke ad Søren og spurgte heller ikke, hvordan han havde sovet. Han skjævede blot saadan arrigt til ham og sagde: „Ja, i Dag skal Du slippe for at være Plovkjøring. Vi skal have femogtyve Læs Hvede tærskede rene til imorgen. Hvormange Mand vil Du have til det?“

„Aa, det tænker jeg, jeg kan gjøre alene,“ svarede Søren. „Det har jeg da gjort før.“

„Det var som Fanden!“ sagde Ladefogden. „Saa maa Du vel tærskede med begge Ender?“

„Næ, blot med begge Hænder,“ sagde Søren, „for det gaaer lovlige trangt med den venstre alene. Det kunde jo ogsaa nok være, at jeg kom til at tage Noget af Natten med.“

„Aa, tag Du Natten og Katten og hvad Fanden Du vil!“ raabte Ladefogden. „Men er de femogtyve Læs ikke tærskede ud til imorgen, bliver Du smidt paa Porten.“

Saa gik Ladefogden op til Herremanden og sagde, at nu var Søren bleven saa spirantende gal, at han vilde tærskede femogtyve Læs Hvede til næste Morgen, og det ganske alene.

„Ja, hvis han kan tærskede som han kan pløie, saa kan det jo være, han bliver færdig endda,“ sagde Herremanden. „Gaa ned og spørg ham, hvad han vil have for det Stykke Arbeide.“

Lidt efter kom Ladefogden tilbage og sagde, at Søren kun forlangte almindelig Tærskeløn, men at Avnerne skulde maales sammen med Hveden.

„Aa, det kan vel ikke blive saa farlig meget,“ sagde Herremanden. „Lad os da maale, som han vil det.“

Saa blev Søren lukket inde i Laden, og nu mente de andre Karle, at han vilde tage fat for Alvor. Men han gik bare og pillede i Hveden, tog et Ax hist, et andet her, og gned Kornene ud med Hænderne. Henved Middag havde han vel faaet et Ottingkar tærsket paa den Maneer, og saa lagde han sig i Halmen og tog sig en rigtig behagelig Middagslur. Henad Eftermiddagen kom Herremanden, og der laa Søren endnu og sov.

„Jeg troer, Du er gal, Karl!“ raabte Herremanden. „Ridefogden skal imorgen til Kjøbmanden med de femogtyve Læs, og her ligger Du og driver endnu!“

„Hvis Naadigherren blot vil give mig Stunder, saa skal jeg hurtig faae det færdigt,“ sagde Søren. „Det var saa lummert i Middagsstunden, og Natten er da min egen, veed jeg.“

„Vil Du tærskes i Mørke?“ spurgte Herremanden.

„Ja, det kommer jeg vel til, for det er jo ikke lyst om Natten,“ svarede Søren. „Forresten er jo femogtyve Læs ikke Noget at snakke om; der kan da ikke være mere end nogle Tønder i hvert.“

„Han er gal,“ tænkte Herremanden; men han sagde ikke Noget, for han havde dog Lyst til at se, hvorledes det vilde spænde af.

Da det nu blev mørkt, fløitede Søren, og strax stod Thim ved Siden af ham.

„Se, det er nu disse femogtyve Læs Hvede,“ sagde Søren. „Dem skulde vi ha' tærskede rene til imorgen. Hvad siger Du om det?“

„Ikke Andet?“ svarede Thim. „Jeg har ikke faaet min Grød endnu, og skal desuden hen og se til den kimmelhornede Ko, at hun ikke ligger Kalven ihjel. Nu kan Du gaa op paa det øverste Stænge og kaste ned, saa skal jeg nok komme og tærskes for Dig.“

Saa gik da Søren op og begyndte at kaste ned; men han var nær bleven kjed af det, for det led henad Midnat, og endnu kom Thim ikke. Men ude over Markerne hørte Søren en Tuden, Fløiten og Susen, som trak det allerværste Tordenveir op vesterfra, og saa kom der et Skrald, saa hele Laden rystede og Portene sprang op. Søren var nær falden ned fra det øverste Stænge, men han fik fat i en af Hanebjælkerne, og det var vel for ham; thi lige i det Samme gik der et Stormstød gennem Laden, saa at Negene blæste mellem hverandre, og hele Tækningen lettede sig. Søren blev saa angst, at han krøb op og lagde sig, saa lang, han var, hen ad Bjælken, og der spændte han sig fast baade med Arme og Ben. Det kunde ogsaa nok gjøres behov; thi næppe havde han gjort det, saa var det som susede hundrede Møllevinger rundt giennem Mørket, og der bleven Bragen og Knagen, en Susen, Brusen og Brummen, som var hele Laden kun et eneste Mølleværk, der løb løbsk for Stormen. Der blev saa fuldt af Støv, af Avner og smaatærsket Halm, at Søren næppe kunde trække Veiret, og tog han for sig, var det som om hele Luften var fuld af bare Spindelvæv. Samtidig hørte han, hvorledes Negene buldrede ned rundt omkring ham. Kornet fusede og sprang hen ad Logulvet, som var der hundrede Tærskere dernede. I det ene Hjørne hørte han

Koste, som feiede Kornet sammen, i det andet Høtyve, som ristede Halmen op, og midt i al denne Hurlumhei brølede en grov Stemme i Takt med Pleilslagene:

*„Skrup Jer, I Smaa !
Rup Jer, I Graa !
Stræb og kjør paa !
Kornet skal staa
Pakket i Sæk, før Dag falder paa.“*

Saadan gik det vel et Par Timer, og da det begyndte at blaane lidt ad Dag, saa kigede Søren ned fra Bjælken, for han syntes hele Tiden, at der gik en stor Perpendikel ret over hans Hoved.

„Ih nei! Hvad er dog det?“ sagde han, og nu saae han, at Perpendiklen var Kvasten af Thims røde Hue, der svingede frem og tilbage medens han tærskede, og havde han igaar ikke været større end en Mus, da han sad i den Blakkedes Øre, saa var han nu saa kæmpe lang, at han havde Fødderne paa Logulvet, medens Enden af hans Hue daskede mod Hanebjælken, og i Hænderne svang han en Pleiel, hvis Slagel var saa tyk som en Veibom, medens Handelen var nok saa lang som et Læssetræ. Den foer rundt i Haanden paa ham saa let som en Virrekjæp, og det var alt det, at den myldrende Hoben Graanisser, der ligesom Rotter hang og skrævede over hver en Bjælke, kunde hamle op med at stikke Negene ned til ham, mens de i den anden Ende af Laden ristede Halmen op med Høtyve, der ikke var større end stegeforke. Saa var der en af Nisserne, der i sin Iver gik for yderligt, saa at han drat paa Hovedet ned fra det øverste Stænge og gav et høit Vræl fra sig. Søren tænkte, at han havde slaaet sig fordærvet; men saa opdagede han, at han var falden lige i Thims høire Buxelomme, saa at kun Fødderne stak frem; men med dem sprællede han ogsaa ganske ynkeligt, for Thim mærkede ham slet ikke, men tærskede bare videre.

„Jøsses Kors, Thim! Du klemmer ham jo ihjel!“ raabte Søren og rakte sig ud over Bjælken; men i samme Øieblik svimlede det for ham, og han faldt ned paa Logulvet. Der sad han midt i Korndyngen til op paa Livet, og ved Siden af ham sad Thim, og var ikke større end Nisser pleier van at være. Men af Graanisserne var der ikke een at se. Morgenskjæret brød stærkt gennem Gavl-Gluggen og satte en lys Støvstrime ned gennem Loen.

„Bare Du var lige saa handgjæv som Du er mundstærk,“ sagde Thim ærgerlig, „saa var vi bleve færdige. Nu har Du ødelagt det Hele, for der bliver ikke Tid til at kaste Kornet før Sol staaer op.“

„Det gjør ikke Noget, for vi skal jo ha' Betaling for

Korn og Avner i samme Maal,“ indvendte Søren.

„Det skal vi,“ sagde Thim; „men jeg leverer altid propper Arbeide: Korn for sig og Avner for sig, saa kan de siden maale det efter. Gaa nu op under Taget og bræk et Hul i Straadækket saa stort, at et Læs kan gaa derigjennem. Naar Du er færdig med det, lukker Du alle Luger og begge Portene op, og saa gaaer Du ud og stiller Dig sønden om Laden, for ellers kunde det nok være, at Du røg med.“

Søren forstod ikke, hvad Nissen mente med det; men han kravlede dog op og begyndte at bryde Hul paa Taget. Det var han næsten en Time om, og da han havde lukket Alt op og gik sønden om Laden, lysnede det stærkt i Øst — Solen var nær ved at staa op.

„Det var godt Du kom,“ sagde Thim, „for nu er der ingen Tid at spille. Hold Dig fast ved det gamle Piletræ der, og se ikke tilbage. Du skal ikke bryde Dig om, hvad jeg gjør.“

Søren tog fat om Piletræet; men han kunde ikke lade være at skotte lidt tilbage, og nu saae han, at Thim først blev ganske lille som en Myre; men saa bulnede han paa engang ud ligesom en Taage, der steg op af Jorden. Han voxede i saadan en Fart, at det saae ud som en Tordensky, der lagde sig over hele Laden, og høit oppe over Taget kunde han se hans røde Hue, der skinnede ligesom Ild. Ansigtet og Skjægget var større end det største Kornhæs, og lige med Et stikker Nis hele Hovedet ned over Taget, lægger Munden til Hullet, og saa gi'er han et Skraal og et Pust, saa det ryster i Piletræet, og alle Avnerne flyver baade Øster og Vester ud over hele Gaarden. Det lød værre end det værste Tordenbulder. Vinduerne sprang op, Hundene hylede, og Karlene kom farende ud i deres bare Skjorter, for de troede, at Lynet var slaaet ned i Gaarden. Ladefogden kom med, og han havde kun een Støvle paa og Ridepisk i Haanden.

„Hvad Pokker er det for et Spektakkel saa tidlig paa Morgenstunden?“ raabte Herremanden; for han var vaagnet og troede, at Gaarden brændte.

„Aa, det er blot mig der kaster Korn,“ sagde Søren, „og saa kom jeg til at nyse lidt lovlig haardt, for jeg fik en Stap i mit Næseboer.“

„Kalder Du det at kaste Korn?“ spurgte Herremanden. „Her driver jo alle Avnerne Gaarden rundt, saa her seer ud værre end i den værste Svinesti.“

„Aa, dem kan vi jo snart faae sammen igjen,“ sagde Søren, „hvis der ikke er Andet iveien.“ Og saa løb han ud til Piletræet og bad Nis hjælpe sig.

„Blæs Du fra, saa blæser jeg til,“ sagde Thim; „og saa Gaarden tre Gange rundt; Du frem og jeg tilbage.“

Dermed gav Nissen sig til at løbe den ene Vei, og Søren den anden, og da de hver blæste i sin Retning, saa blev det saadan en Hvirvelvind, at Avnerne føg sammen midt i Gaarden i en stor Dynge, og den var fuldt saa høi som et Kornhæs.

„Se, nu er det bestilt,“ sagde Søren, „nu skal vi til at maale Avnerne op.“

„Jeg troer, Fanden rider den Karl!“ sagde Herremanden. „Skal vi maale de Avner op sammen med Hveden, faaer han jo Tærskeløn hundrede Gange.“

„Ja, Naadigherren har jo selv lovet mig det,“ sagde Søren, „og Naadigherren gaaer vel ikke fra sit Ord?“

„Jo, min Salighed, gjør jeg saa,“ sagde Herremanden. „Jeg maatte jo være gal, om jeg betalte Dig mere end Andre.“

„Ja, men jeg kan jo ogsaa Mere end Andre,“ sagde Søren.

„Aa, hvad kan Du?“ spurgte Herremanden. „Brøle som en Stud, det kan andre Høveder ogsaa.“

„Ja, faaer jeg ikke den Betaling, Naadigherren har lovet mig, saa gaaer jeg,“ sagde Søren. „Men saa vælter jeg Laden først.“

„Vær saa god!“ sagde Herremanden. „Kan Du bare faae den til at rokke, giver jeg Dig din Betaling strax. Du kjender nok ikke til Tømmer fra Norge?“

„Næ, men der er ogsaa Tømmer i Jylland,“ sagde Søren, og saa gik han hen og satte Ryggen mod Lademuren.

„Kors, hvad er det?“ raabte Karlene; thi det saae ud som de lyse Luer stod op over Rygningen af Laden. Det var Thim, der stak sin røde Hue ud gennem Hullet i Taget, og saa satte han Skuldrene mod Stangbjælkerne, saa at hele Mønningen løftede sig. Det regnede ned med Kalk og Grus. Murene slog Revner, og hele Laden begyndte at svinge som i Jordskjælv.

„Holdt! Stop!“ raabte Herremanden. „Din Satans Karl river jo Gaarden ned over Hovedet paa os. Hvor meget vil Du saa have?“

„Efter Akkorden,“ sagde Søren og tog Ryggen fra Muren.

I det Samme stod Solen op, og nu stod Laden fast som før.

Saa begyndte de da at maale, men det tog ingen Ende; for naar Karlene skovlede Avnerne ind i Laden, saa bar Thim dem ud i sin Hue, og den var saa stor som en Tøndesæk. Først henad Aften blev de færdige, og da havde Søren tjent fem hundrede Daler i Tærskeløn. Dem bar han op i „Gaardboens Kammer“ og lagde dem til Det, han havde fra Pærerne, og det bleven ganske kjøn lille Skilling.

„Jeg troer, at den Karl staaer i Pagt med den Onde,“ sagde Herremanden til Ladefogden; „men jeg vil ikke jage ham væk, for saa gjør han os vel Ulykker. Giv ham hans Ugeløn; men lad ham Ingenting faae at bestille, saa bliver han vel kjed af det.“

Nu havde Søren det da rigtig mageligt, og saa siger Nissen en Dag til ham: „Hør, Søren, den krimmelhornede Ko har ligget sin Kalv ihjel. Det er nu tredie Gang, hun gjør det, saa det bliver nok snart til en Vane. Hende skulde Du købe, Søren.“

„Hvad skulde jeg med det Kre'tur?“ siger Søren. „Hun duer jo til Ingenting, og er saa mager som en tør Jyde.“

„Netop derfor skal Du købe hende,“ siger Thim, „for Herremanden er saa kjed af hende, at han sælger hende for Ingenting. Saa skal jeg lære Dig at handle med Kre'tur.“

Saa gik Søren op til Herremanden og spurgte, om han vilde sælge den krimmelhornede Ko.

„Hvad vil Du med den?“ spurgte Herremanden. „Den duer jo knap for den Hud, den gaaer i.“

„Næ,“ sagde Søren, „Meget er hun jo ikke værd. Jeg har tænkt saadan en otte Rigsdaler.“

„Ja, saa kan Du lægge to til,“ sagde Herremanden, og saa fik Søren da Koen for ti Rigsdaler.

„Saa vilde jeg gjeme be' om Forlov til at trække med hende til Marked imorgen,“ bad Søren.

„Til Marked? Troer Du Nogen vil købe det syge Bæst? Kan Du faae Nogen til at give over ti Daler for den, saa vil jeg lægge hundrede til,“ sagde Herremanden.

„Ja, det er jo et Tilbud,“ siger Søren. „Jeg svarer ikke Nei. Maa jeg saa gaa til Marked med den?“

„Aa, Du maa gaa til Helvede,“ sagde Herremanden. „Jeg troer, Du er gal; men kan Du finde gale Folk paa Markedet, saa for mig gjerne.“

Om Aftenen kom Thim, og saa trak de da af med Koen. Den var saa ussel, at den knap kunde slæbe sig hen ad Landeveien, og Søren begyndte at blive bange for, at de aldrig skulde komme til Marked med den; for de havde fire Mil at gaa, og Koen saae næppe ud til at kunne slæbe sig den ene.

„Hvad tænker Du paa?“ spurgte Thim.

„Aa, jeg tænker paa, at vi nok alle Tre kommer til at ligge i Grøften inat,“ svarede Søren. „Se, hvor hun skudrer paa Benene.“

„Ja, meget danselysten er hun ikke,“ svarede Thim; „hun seer næsten ud som havde hun havt Kjærestesorger.“

Saa gik de da igjen et godt Stykke Vei. Maanen kom op og lyste langt ud over Engene, der dampede i een Røg, og da tog Koen paa at snøfte.

„Nu kan hun ikke mere — nu lægger hun sig,“ sagde Søren.

„Ja, nu kan jeg heller ikke mere,“ sagde Thim. „Nu vil jeg ride.“

„Ride?“ spurgte Søren. „Du vil da ikke ride det sølle Kræ?“

„Jo, Mare, vil jeg det,“ sagde Nis, og saa hoppede han i eet Spring baglængs op paa Ryggen af Koen og tog i Halen som Tømme. „Hei! Vil Du gaa! Hyp! Vil Du rende, dit krimmelhornede Bæst!“ skreg han og huggede den med Hælene, og saa tog Koen paa at rende, først i Trav og saa i Galop — det var alt det, at Søren kunde vinde med. Tilsidst gik det helt ud af Veien, ind over Marker, hen over Enge og endelig ned i en Ellemose, hvor der var en aaben rund Plet, som Maanen lyste hen over, saa at Græsset i Nattetaagen glimrede som Sølv.

„Her har Ellefolkene danset inat; her kan den græsse til imorgen,“ sagde Thim og stod af Koen. „Vi To kan putte os i den Høstak histhenne.“

Det syntes Søren var noget løierligt Noget, for han havde altid hørt, at hvor Ellefolket havde danset, blev Kre'turet sygt; men han turde jo ikke sige imod, og saa lagde han sig med Thim i Høstakken.

Da de vaagnede, begyndte det at gry ad Dag, og Koen havde lagt sig ned midt ude i Mosen. Men Herre Jemini, hvor saae den ud! Den var mere død end levende, og saa rystede den over hele Kroppen som havde den Kolden.

„Det maa blive rigtig galt, før det kan blive godt,“ sagde Thim og tog en Tot af det Hø, hvorpaa han havde ligget. „Nu skal jeg hjælpe Dig.“

Og dermed satte han sig paa Ryggen af Koen og begyndte at gnide den. Søren vilde knap tro sine egne Øine; thi for hver Gang Nissen strøg den med Høvisken, blev den federe og federe, og da han endelig var færdig, saa var det den stouteste Ko, der nogensinde var trukken til et Marked; men krimmelhornet blev den lige godt ved at være; det kunde Nissen ikke forandre.

„Naar vi nu kommer paa Marked,“ sagde Thim, „saa skal Du blot sige Det, som jeg hvisker til Dig; men Intet af Dig selv, forstaaer Du?“

Jo, det forstod Søren saa meget godt, og snart var de inde paa Markedet med Koen, og der kom Kjøbere nok — den ene bød høiere end den Anden.

„Sælg nu!“ hviskede Nis, og saa solgte Søren Koen til Kresten Kræn for halvandet hundrede Rigsdaler, og Kræn trak strax af med den.

Lidt efter kom en anden Studepranger løbende og

raabte: „Hei, Søren! Hvad vil Du ha' for din Ko? Hvor staaer den?“

„Den har jeg lige nyssens solgt for halvandet hundrede Daler,“ sagde Søren.

„Det var da forbandet! Jeg havde saa god Brug for den. Jeg havde gjerne givet Dig halvhundrede Daler til,“ sagde Studeprangeren.

„Ja, tøv lidt! Det var jo muligt, Du kunde faae hende endnu,“ siger Søren, skjøndt han slet ikke vidste, hvorledes det skulde gaa til.

Saa gik Thim med Søren til Kresten Kræn, der stod i Stalden paa Gjæstgivergaarden, og lige skulde til at trække af med Koen.

Thim hoppede op til Sørens Øre, og saa hvisker han til Søren, og denne siger: „Hør, Kresten Kræn! Jeg har ellers nogen Samvittighed af, at jeg har solgt Dig den kimmelhornede Ko.“

„Saa? Hvorfor det?“ spørger Kresten.

„Jo, for hun har en Feiler, og den fik jeg ikke Stunder at sige Dig.“

„Hvad for Noget? — Har hun en Feiler! — Hvad er det for en?“

„Ja, det er en meget slem en, den hun har. Hun har været sammen med Troldtøi inat, og det er derfor ikke altid, hun kan æde.“

„Hvad for Noget? — Er det ikke altid, hun kan det? Saa vil jeg, Dæ'len æde mig, ikke ha'e hende.“

„Ja, Du har da ligegodt købt hende, saa jeg behøver ikke at tage hende igjen. Men vil Du give ti Rigsdaler for at lade Handelen gaa tilbage, saa tager jeg min Ko igjen.“

Det mente Kresten Kræn, at han stod sig bedst ved, og saa gav han Søren de ti Daler for at blive den syge Ko kvit.

Lige som Søren tager i Tøiret for at trække den ud af Stalden, saa seer Kresten Kræn, at Nissen sidder baglængs paa Koen med sin røde Hue i Haanden, og saa hører han ham skratte: „Haa! haa! haa! Det er ikke altid hun kan æde! — Men det kan Du da heller ikke altid, Kresten Kræn, saa tyk Du er!“

Og saa slog han et Skraldgrin op og viftede ad Kresten med Koens Hale.

Nu kunde Kresten jo nok mærke, hvem der havde narret ham, men han brød sig ikke derom; for han narrede siden mange Andre paa samme Maade.

Da nu Søren om Eftermiddagen kom tilbage, spurgte Herremanden: „Naa, Søren! Hvad fik Du saa for Koen?“

„Jo, Tak,“ siger Søren, „det gik godt nok. Først fik jeg ti Daler, fordi jeg ikke solgte den, og saa fik jeg to hundrede Daler, fordi jeg solgte den, og saa skylder

Naadigherren mig hundrede Daler, fordi jeg har solgt den. Se, det bliver lige tre hundrede og ti Daler, saa tabt paa hende har jeg da egentlig ikke.“

Nu maatte Søren fortælle, hvorledes han havde solgt Koen, og da Herremanden hørte det, lo han og sagde: „Du er ellers ikke saa dum, som Du seer ud til, og derfor vil jeg sige Dig Noget. Jeg har længe mærket, at min Ladefoged var et Fæ; men idag har jeg af Regnskaberne seet, at han desuden er en Snyder. Vil Du love at tjene mig ærligt, og se paa Gaardens Bedste, saa kan Du blive Ladefoged i hans Sted, for Du synes at have Lykken med Dig.“

Saa blev Søren da Ladefoged, og det var mærkeligt at se, hvorledes Alt paa Gaarden trivedes fra den Dag. Hestene stod fede og velstriglede paa Stalden, Køerne gav Mælk, og Hønsene lagde Æg som aldrig før. I Laden var der altid Korn lige op til Hanebjælkerne, og skjøndt de havde femogtyve Tærskere i tredive Dage, saa kunde Herremanden ikke se, at det mindskede paa Fyldet i Laden, og sagde til Søren, at han var bange for, at de slet ikke fik udtærsket det Aar.

En Aften kom Thim ind i Laden gennem Kishullet (Det lille firkantede Hul, som forneden lades aabent for Kattene.) slæbende paa et Hvedeneg, der ikke var større end et Sigtebrød; men han pustede ligegodt gevaldigt, som slæbte han en uhyre Byrde.

„Det er ogsaa Noget at blæse for,“ sagde Søren. „Kan Du ikke bære Mere, saa maa Du hellere lade være. Vi har jo desuden nok.“

„Nok er aldrig for Meget,“ sagde Thim. „Du er en daarlig Avlskarl, som skjælder din Herres Hjælper, og meget klarsynet er Du ikke. Kom med, skal Du se!“

Dermed stak Nis ud ad Kishullet igjen, og Søren fulgte efter. Thim stolprede over Stenbroen; men da de kom ud paa Hedebanken, maatte han gjøre sig større for ikke at blive borte mellem Lyngtotterne. Søren kunde i Maaneskinnet lige skimte hans røde Lue, der smuttede om mellem Lyngtuerne ligesom en Lygtemand.

„Hvor skal vi hen?“ spurgte Søren.

„Til Thamstrupgaard,“ sagde Nissen. „Følg nu med, for nu skridter jeg ud.“

„Saa pas paa, Du ikke forskræver Dig,“ sagde Søren. Men det skulde han ikke have sagt; thi nu tog Thim en saadan Fart, at han saae ud som et rødt Hjul, der løb hen ad Veien. Søren maatte hale ud alt det, han kunde, for ikke at tabe ham af Sigte, og endelig naaede han ganske forpustet Thamstrup, der laa en god halv Mil borte.

Her slog Hundene voldsomt an, da de hørte Søren komme løbende, saa at Thim i sin Forskrækkelse

trimlede lige ned i grøften, hvor han skjulte sig i en Stenkiste.

„Kom med!“ raabte han til Søren og vinkede ad ham.

Søren sprang ned i Grøften; men han var meget for stor til at kunne kravle ind under Stenkisten, selvom han krøb paa alle Fire.

„Bid i den,“ sagde Thim og rakte ham en Regnfang, der voxede paa Grøfttekanten.

„Føi, hvor den snerper!“ sagde Søren, og i samme Øieblik følte han, at hele hans Krop snerpedes ind, saa at han mageligt kunde stikke ind under Stenkisten. Den saae tilsidst ud som en stor Kirkehvelving med Lysekroner af Fandens Mælkebøtter og Thymian.

„Længere ind! Længere ind!“ hviskede Thim, og saa kom de til en høi Port med et Jernfaldgitter for — det var Risten for Afløbsrenden fra Laden.

„Sid op! Sid op!“ sagde Thim, og pegede paa to brune Heste, der stod indenfor Gitteret.

Søren satte sig op og nu pilede de to Heste afsted som om de kunde være Rotter — og det var de nok ogsaa. Det gik i Galop lige op ad Bakke, og et Øieblik efter stod de i Laden.

„Tag nu lidt; men tag kun tidt;“ sagde Thim, og saa tog han eet Straa hist og eet Straa her, mens han gik ned ad Logulvet; men Søren saae godt, at han pillede de tungeste Ax ud, og det gjorde han saa med.

Da de naaede den søndre Ende af Laden, gik de begge ud ad Kishullet — det var ligesom en hel Ladeport. Ligesom de kom ud i Maaneskinnet, syntes Søren, at Thamstrup Kirke var et høit Bjerg, og da han lidt efter mødte en Myre paa Veien, tog han Hatten af for den. Saa slog de ind over Engene. Græsset stod favnehøit over Hovederne paa dem, og da en Snegl faldt ned fra en Skræppe, havde den nær slaaet Søren ihjel.

Men Alt, som de gik, syntes Søren, at han kom i de naturlige Folder igjen, og da de naaede op imod Langebjergsbanen, forekom det ham, at han var lige saa før en Karl, som han alle sine Dage havde været, og han undrede sig blot over, at den Kjende Korn kunde tynde hans Skuldre saa haardt. Mens han foroverbøiet skred op ad Banken, hørte han Thim stønne bag ved sig og sige: „Aa, væ! Aa, vok! Det volder de tre Havrestraa! Vi kommer aldrig over den Langebjerg Banke!“ —

„Saa lad os sætte os ned og ta'e et Pust,“ sagde Søren.

„Pust? — Hvad er et Pust?“ spurgte Thim gispende.

„Aa, det er saadan at sætte sig ned, smide Byrden fra sig og strække Lemmerne,“ sagde Søren, og smed sig i Græsset.

Nu hørte han Larm bagved sig, ret som om et helt Hølæs

væltede, og Thim sagde: „Aa, det gjorde godt! Det har jeg aldrig kjendt før. Pust og jeg bli'er vist gode Venner.“

Da de nu havde hvilet ud og reiste sig for at gaa, sagde Thim: „Hør, Søren! Havde jeg kjendt Pust før, og vidst, hvor god han er, saa havde jeg taget hele Thamstrup Lade.“

Nu vendte Søren sig om, og da saae han, at den Dragt Korn, Thim havde paa Ryggen, var saa stor som et helt Kornhæs. Han kunde slet ikke se Nissen under det; men Hættet gled ganske smaat ned ad Banken, og jævnt hen imod Gaarden. Her maatte Søren lukke begge Ladeportene op, for at faae Byrden ind, og forstod han, hvorfor de femogtyve Tærskere ikke kunde blive færdige; thi naar de tærskede een Tønde ud, bar Thim to ind, og saa kunde Laden jo sagtens være fuld.

En Aften gik han da ned for at se, om Thim vilde bære ind paany, og da seer han ham ogsaa ganske rigtig sidde midt i Laden overskrævs på en Halvtønde.

„God Aften, Thim!“ siger Søren. „Skal vi saa ud igjen?“

Da saae den lille graa Pusling op og sagde: „Tager Du Tham for Thim, saa hils Thim fra Tham, og sig Thim, at hvis Thim tager fra Tham, saa tager Tham fra Thim“ — og dermed var han forsvundet.

„Det var en løierlig Snak, den,“ tænkte Søren; men han kunde jo nok forstaa, at han havde taget fejl, og da han om Aftenen kom op paa „Gaardboens Kammer“, og hørte Skeen rode rundt i Grøden, saa siger han saadan lige hen i Veiret: „Nu er Tham på Thimsgaard.“

„Hvad siger Du? — er Tham paa Thimsgaard! Saa skal han da ogsaa ske al Landsens Ulykker!“ skreg Thim og smækkede Skeen saa haardt i Grøden, at Smørret sprøitede rundt i Kammeret. „Kom med, og lad os faa fat i ham.“

Nu gik Søren med Thim ned i Laden; men der var ikke Noget at se. Kun syntes Søren, at der i det søndre Logab var meget mindre Korn, end han havde seet om Formiddagen, og det sagde han til Thim.

„Vi maa strax afsted!“ sagde denne, og saa gik det ganske som forrige Gang; kun vogtede Søren sig for at tage for mange Ax; men Thim tog desto flere.

Da det saa gik hjemad, pustede Thim igjen ganske forskrækkeligt, og da de steg op ad Langebjerg Banke, sagde Thim: „Nu møder vi nok snart Pust, og det er godt, for i Aften har jeg taget omtrent hele Laden.“

Søren vendte sig om og saae, at Thim slæbte af sted med Noget, der var større end det største Kornhæs. Han pustede og sled i det; men saa lige idet de naaer mod Toppen af Banken — saa kommer der et andet Hæs

stigende op imod dem fra den anden Side, og inden Søren kunde faae mælet et Ord, saa rendte de to Hæs imod hinanden, saa at Nisserne gik paa Næserne.

„Det er Tham!“ raaber Thim.

„Ja, det er ham!“ svarer Tham. Og lige med Et røg begge Nisserne sammen, saa Halmen stod dem om Ørene. Nu blev der et myrderligt Slagsmaal. Huerne rev de af hinanden og trampede paa dem; de slog hinanden i Næse og Mund, og hvergang de paa ny fløi sammen, saa rev og kradsede, og skreg og spyttede og hvæsede de, ret som om det var hundrede Katte, der reves paa een Gang.

Til sidst sparkede Tham Thim saaledes i Maven, at han skreg i vilden Sky og maatte sætte sig paa en Sten og brække sig. Mens han bestilte det, krøb Tham igjen ind under sit Hæs og vilde afsted med det ned ad Banken. Men da fløi Thim op og raabte: „Søren! Hjælp mig! Hvad skal jeg slaa ham med?“

„Der staaer en Hjulplov hisset henne,“ sagde Søren, og i samme Nu havde Thim fat paa Ploven, svang den over Hovedet, og langede Tham En med den paa Enden, saa at baade Tham og Hæsset trimlede ned ad Banken.

„Det var et ordentligt Skrub!“ sagde Søren og saae ned efter Tham, der hinkede hen over Marken.

Men dér stod to Harver, og næppe saae Tham dem, før han tog en i hver Haand, og saa foer han op ad Banken som en Stormvind og smak Thim En med begge Harveme paa eengang, saa at Tænderne gik tværs igjennem ham, og han blev siddende mellem dem som en Flue mellem to Karter.

„Pil mig ud! Pil mig ud!“ skreg Thim, og saa maatte da Søren i en Fart faae Harverne fra hinanden, hvor meget Thim saa skreg. Men Herre Jemini, hvor saae han ud! Han havde saa mange Huller, at man kunde se ret igjennem ham ligesom et Sold, og saa havde han endda faaet tre Ribben knækkede. Men Tham hinkede af med Hæsset, og det var egentlig det, der kreperede Thim mest, for kreperer kunde han jo ikke.

„Bær mig hjem og læg mig i Seng!“ sagde han til Søren. „Smør mig med Myggefedt og lad mig faa en Edderkop til Frokost, saa skal jeg nok sige den Thamstrup Nisse Tak for sidst.“

Saa maatte Søren da bære Thim hjem, hvor han pleiede ham paa det Bedste; men den næste Morgen kunde Ingen paa Gaarden forstaa, hvorledes det gik til, at der stod et Havrehæs paa Toppen af Langebjergsbanken, og at et Hvedehæs bag den søndre Ende af Laden var forsvundet.

Fra den Aften mærkede Søren ret vel, at Kornet i Laden svandt saa meget, at Tærskerne godt kunde faae Has paa det; men han nænnede ikke at sige Noget derom

til Thim, thi han var saa ussel og elendig, at han næppe kunde æde sin Grød, end mindre paa Ny tage det op med den Thamstrup Nisse. Men alt som Hullerne lukkedes paa ham, blev han mere og mere „korassig“, som Søren sagde, og en Aften da de begge vare gaaede i Seng, hinkede Thim hen til ham og spurgte, hvordan det nu gik paa Gaarden, Saa maatte Søren jo ud med Sproget; men da Thim hørte, at Kornet svandt, satte han sig ned og græd Taarer saa store som Potteben, og de trillede lige ind i Sengen til Søren.

„Naa, det er da ikke Noget at gjøre Dig fugtig for,“ sagde Søren. „Næste Gang bedre Lykke.“

„Lykke? — Ja, hvad er Lykke?“ spurgte Thim.

„Aa, det er saadan Noget, der dreier rundt paa et Hjul,“ sagde Søren, „snart op, snart ned. Du kommer nok ovenpaa igjen.“

Nogle Uger efter, da Søren en Aften vilde lukke Ladeporten, saae han til sin store Forbavselse Thim, der nok saa muntert vimsede om paa Stangtræerne, og saa kom farende ned til ham ad et Læssetræ. Han saae meget betænkelig paa Søren og sagde: „Nu har jeg talt hvert evige Neg i Laden. Den Thamstrup Nisse har taget lige saa Meget fra os, som vi fra ham, og bliver det saaledes ved, lægger han os Gaarden øde.“

„Saa skulde den Onde da knække hans Hals!“ siger Søren. „Kan Du ikke slumpe til det?“

„Nei,“ siger Thim, „det kan jeg ikke, uden Du hjælper mig; det værker saadan i mine Sideben, naar jeg rører den høire Arm.“

„Ja, sig mig blot, hvad jeg skal gjøre,“ siger Søren, „saa skal jeg nok hjælpe Dig.“

Thim hoppede op paa en Vognfjæl, slog Benene overkors og sagde meget alvorlig: „Hvad Du saae paa Langebjergsbanken var det bare Børneværk mod, hvad der nu vil komme. Vi Nisser kan ikke øde hverandre, naar vi har vor egen Skikkelse; men tager vi en anden paa, saa bliver det en Kamp paa Liv og Død. I Nat kommer Tham, og saa maa vi se at faae Lykken med os og komme ovenpaa. Jeg vil gjøre mig til et Hjul med ni Eger, og han bliver et med tolv, for tre knækkede han paa mig sidst oppe paa Langebjergsbanken. Naar Du nu seer de to Hjul ryge sammen, skal Du tage en Møggreb og tærsk løse paa Egerne i det store Hjul, til de ryger ud hver evige en. Gjør Du ikke det, bliver Thim plat lagt øde.“

Søren vilde spørge om nærmere Besked, men da var Thim forsvunden, og han kom heller ikke til Grøden den Aften. Saa kunde Søren jo nok mærke, at der var noget meget Alvorligt paa Færde, og henad Midnat listede han sig ned i Laden med en rigtig god Møggreb i Haanden.

Just som Vægteren gav sig til at raabe Tolv i den indre Borggaard fløi Ladeportene op, og ud rullede et lille gloende Hjul med ni Eger. Søren blev hel underlig ved, saa det spruttede og lyste; men saa hører han et vældigt Bras bag om Laden, og lige i det samme kommer der et stort, hvidglødende Hjul om Hjørnet, og render det lille i Grøften, saa at en af Egerne røg ud med det samme. Søren blev saa forskrækket, at han rent glemte at slaa til; men det lille Hjul kom op igjen og rendte saa haardt mod det store, at det stødte to Eger ud paa det. Nu blev der en Knittren, en Blæsen og Hvæsen mellem de to Hjul, der snurrede om hinanden som spandt de omkap, og de lyse Luer stod saa klart i Veiret, at Søren var bange for, at de skulde stikke Ild i Ladetaget. Saa fik det lille Hjul paa engang saadan en Sinkadus, at det røg helt ud i Vandingen, og der laa det ovenpaa Vandet, futede og spruttede, og nu saae Søren, at det manglede en Ege til.

„Nu faaer jeg nok slaa et lille Slag,“ tænkte han, og saa vadede han ud i Vandingen, tog Hjulet paa Møggreben og kastede det i Land. Men lige i samme Øieblik var det store Hjul paany over det lille og munkede og mulede det, saa det var en Ynk at se. Da tog Søren Møggreben og slog til det store Hjul, saa at han knækkede to Eger paa det; men det gav et Sprut, og saa røg det op ad hans ene Side, saa det sved hans Buxer og brændte ham lige ind til Skindet.

„Naa, saa Du bliver utidig,“ sagde Søren, og saa langede han Storhjulet saadan en paa Navet, at alle Egerne dinglede løse. Nu foer det lille Hjul frem af alle Kræfter og rendte det sidelængs ind, saa at de løse Eger fløi til alle Sider. Da slog Søren til paany, og idet han ramte Hjulet, foer det tilveirs, høit op over Ladetaget. Dér delte det sig i tolv Stykker, der seilede hen giennem Mørket som lysende Ildkugler, hver med en lang Hale efter sig. Saa brændte ogsaa de ud, og da Alt blev Mørke igien, hørte Søren en Stemme, der sagde:

*„Nu er Tham fra Thamstrup død!
Thim er endnu frisk og rød,
Thimsgaard skal ei lide Nød!“*

og nu saae han Thim vride Vandet af sin Hue, for han var bleven noget fugtig af at ligge i Vandingen.

Fra den Dag gik Alt paa Thimsgaard som i gamle Tider. Der kom en Velstand baade i Lo og Lade, i Fæhus, Hestestald og Hønsesti, saa at Herremanden tidt glædede sig over al den Velsignelse og det Forslag, der var i det Hele. Han havde blot den Feil at tro, at det kom Altsammen fra ham selv, fordi han styrede Gaarden saa udmærket, og naar Søren talte om Nissen, saa lo han og

sagde, at det var noget Sludder. Den Utaknemlighed kunde Søren nu ikke lide, og da han havde tjent et Par Aar til, og var bleven gode Venner med Meiersken, saa gik han til Herremanden og spurgte, om han vilde give ham en god Gaard i Fæste; han havde Penge nok til at løse den ind med.

„Jeg vil nødig af med Dig, Søren,“ sagde Herremanden. „Nu har Du været min Ladefoged i tre Aar, og det er gaaet godt i alle dem.“

„Det er ikke min Skyld, Naadigherre,“ sagde Søren. „Havde jeg ikke havt Nissen med mig, saa var Lykken heller aldrig kommen.“

„Aa, jeg troer Pokker plager Dig med den Nisse,“ sagde Herremanden. „Jeg har jo aldrig seet ham.“

„Ja, maa jeg faae Gaarden, saa kan Naadigherren godt faae ham at se for en Gangs Skyld,“ sagde Søren.

„Hvordan skal det gaa til?“ spurgte Herremanden.

„Hvis Naadigherren blot i Nat Klokkeren tolv vil gaa op ad den lille Vindeltrappe og kige gennem Nøglehullet, saa skal jeg nok mage det saa, at Naadigherren faaer ham at se,“ svarede Søren.

Om Aftenen, da Thim havde spist sin Grød, siger Søren: „Nu kan Du gjøre mig en Tjeneste til Gjengjeld for, at jeg trak Dig op af Vandingen.“

„Hvad er det?“ spurgte Thim.

„Det er, at Du skal tage din Hue af, naar Vægteren raaber Tolv.“

„Hvorfor det?“

„Jo, for Herremanden vil saa gjerne se Dig, og jeg har givet ham Lov at kige giennem Nøglehullet.“

„Det holder jeg ellers ikke af,“ sagde Thim. „Men har Du lovet ham det, saa vil jeg gjøre det for een Gangs Skyld; men prøver han tiere paa det, faaer han en Ulykke.“

Da Vægteren raabte Tolv, listede Herremanden sig op til Taarndøren og kigede ind igiennem Nøglehullet. Han saae da en lille, hjulbenet Mand med et stort, uredt Skjæg, som sad paa Stolen og lappede sine Buxer. Herremanden syntes, at det var Røgteren, og sagde det næste Morgen til Søren; men Røgteren havde paa den Tid sovet nede i Kostalden, det kunde Karlene bevidne. Saa maatte Herremanden da give Søren Gaarden, skjøndt han slet ikke var fornøiet med den Nisse, han havde seet. Han havde tænkt sig ham helt anderledes.

„Sig mig nu en Gang,“ sagde Herremanden, da Søren skulde tage afsted, „hvordan kom det sig egentlig, at Du og Nissen blev saa gode Venner, som Du siger?“

„Aa, det kom sig saadan over et Par gamle Skindbuxer,“ svarede Søren. „Dem havde han saadan svær Lyst til, at jeg lod ham komme i dem.“

Nu fik Søren da Gaarden og en Kone til, og det gik saadan ganske slideligt for dem begge. Paa Thimsgaard blev Alt ved at gaae som forhen, saa Herremanden kunde jo nok mærke, at det ikke var Søren, som havde bragt Lykken til Gaarden. Men ved Novembertide fik de en ny Husholderske, og hun gad ikke gaa de mange Trapper op med Grøden til Nis, og saa lod hun det være. Herover blev Nis vred, og nu begyndte det at gaa helt galt paa Thimsgaard. Laden brændte, Kreaturerne blev syge, og en Morgen laa Herremandens Yndlingshoppe død i Stalden. Nu begyndte han at grunde over, hvad der egentlig kunde være i Veien, og da han den Nat havde seet Nis sidde og lappe sine gamle Buxer, og tillige huskede, hvad Søren havde fortalt, saa fik han snart Rede paa, at det var til et Par nye Skindbuxer, Nissen trængte, og at han ikke længere kunde passe Gaarden, fordi han var buxeløs. Saa tog Herremanden kort før Jul ind til Kjøbstaden, og fik den bedste. Skrædder til at syet Par rigtig solide Skindbuxer med blanke Knapper og en forsvarlig Spændetamp. Dem lod han Juleaften lægge op paa Gaardboens Kammer, men Julegrøden glemte baade han og Husholdersken.

Da det nu led hen ad Midnat, tænkte Herremanden paa at gaa i Seng; men saa faldt det ham ind, at det kunde være morsomt at se, hvad Nissen syntes om sine nye Buxer. Saa listede han sig ganske sagte op ad Vindeltrappen og satte det ene Øie til Nøglehullet. Da saae han Nissen staa reiseklædt med Stav i Haand og en Bylt under Armen; men de nye Skindbuxer laa urørte paa Stolen.

Saa brast det ud ad Herremanden: „Jeg troer, min Sæl, han glemmer sine Buxer!“ — Men lige i det Samme tog Nissen Buxerne, og hug dem saa haardt mod Døren, at de gik tværs igjennern den, og en Buxeknap slog Øiet ud paa Herremanden. Dermed var Nis borte, og Ingen kunde siden finde ham.

Samme Julenat sad Søren og hans Kone i deres Stue. De havde holdt den første, glædelige Jul sammen og vilde nu lige til at gaa i Seng. Da de kom ind i Sovekammeret siger Søren: „Det er underligt nok; men saa godt vi har det, synes jeg dog, jeg savner Noget.“

„Hvad skulde det være?“ spørger hun.

„Ja, nu maa Du ikke blive nidkjær, Kone; men naar jeg saadan skal til at gaa i Seng, savner jeg dog den Thimsgaard-Nisse, som jeg sov med i Taarnet.“

„Aa, jeg troer, Du er tumpet, Mand,“ sagde Konen, og slukkede Lyset.

Ligesom hun havde gjort det, gaaer Døren op, saa lukker den sig i, og saa begynder Noget at pusle om henne ved Slagbænken — det lød, som om En lagde en

Bylt fra sig.

„Hvad er det, Søren?“ spørger Konen. „Jeg troer saasandt det spøger. Eller skulde det blot være Katten.“

„Næ, det er ikke Katten, det,“ svarer Søren. „Jeg kjender mine Puslinger paa Gangen. — Vent lidt, saa skal Du snart faae ham at se.“

Dermed snapper Søren Fyrstaalet fra Ovnen og kaster det ret over Slagbænken, og lige i det samme seer Konen en lille graa Pusling, som staaer og tørrer Sveden af sit Ansigt med sin Hue.

„Ih nei, Thim, er det Dig!“ raaber Søren. „Hvor kommer Du her?“

„Jeg er led af Thimsgaard,“ svarer Nissen, „og vender aldrig mere tilbage.“

„Hvorfor det?“

„Fordi de driller mig. I Aften havde jeg da tænkt at faae min Julegrød, og da jeg saa kommer hjem, har den forbandede Herremand lagt et Par nye Skindbuxer istedet. Jeg husker nok, hvordan jeg kom i dine gamle, og hvorledes jeg svedte i dem, saa han skal ikke fange mig med sine nye. Nu vil jeg bo hos Dig; men Julegrød vil jeg ha'e.“

Saa maatte Konen frem med Grøden, og Nis tog sig et ordentligt Foder.

„Nu kjender jeg Thimsgaards Grød igjen,“ sagde han og slikkede Skeen.

*„Her vil jeg bo, og her vil jeg bygge,
Her skal Alt gro i Trivsel og Lykke!“*

lagde han lidt efter til — og han holdt Ord. Søren og hans Kone kom i stor Lykke og Velstand; men paa Thimsgaard gik Alt tilbage. Længer og Udhuse forfaldt Slottet blev revet ned, og siden den Tid har man aldrig hørt Noget om Nissen paa Thimsgaard.

Møllerens Nisse.

Der var engang to Skræddersvende. Den ene hed Naal, den anden Traad, og de var rigtig gode Venner, for de syntes, at de passede saa godt til hinanden. Naal var temmelig kort, havde kun eet Øie, og var sommetider noget spids paa det. Traad var lang og tynd, og af et saa godt Gemyt, at man kunde vinde ham om en Finger, uden at han gjorde Knuder for det. Naar Naal gik paa Vandring, saa hang Traad i med, og saaledes kunde de gaa giennem tykt og tyndt i mange Dage, uden at der

kom saa meget som en Kurre paa Traaden for det.

Nu havde de syet hele Vinteren sammen, og da Foraaret kom, blev de enige om at søge deres Foder et andet Sted, for de havde næsten siddet Hul i Bordet hos den Mester de arbeidede hos, saadan som de havde hængt i. De tog altsaa Ranselen paa Nakken og Pressejernet i Haanden, og saa vandrede de af sted over Mark og giennem Skov, saa hurtigt deres tynde Ben kunde bære dem. Det gik ogsaa meget godt om Dagen; men henad Aften, just som de kom ind i en tyk Skov, begyndte det at regne, og lidt efter blev Mørket saa tæt, at de hverken kunde se Vei eller Sti. Traad hang hvert Øieblik fast mellem Buskene, og Naal stak baade i Grøfter og Moser; men endelig naaede de Skovens Udkant, og der saae de høit oppe paa Bakken en Mølle med et hvidkalket Hus, hvorfra der blinkede et Lys.

„Ja, vi maa fægte os frem,“ sagde Naal. „Lad os gaa op til Møllen og se at faae Noget at spise.“

Og saa gik de op til Møllerens Hus, bankede paa, og bad om Mad og Natteleie.

„Ja, det sidste kan I faae,“ sagde Mølleren, „naar I vil nøies med at ligge paa Slagbænken i Storstuen. Mad kan jeg ikke skaffe Jer før i Morgen, for vi har spist vor Nadver, og der blev ikke Noget tilovers.“

Saa førte han dem op i Storstuen og viste dem hver sin Slagbænk for Enden af et vældigt, firkantet Bord, og midt paa det stod der en Skaal med den deiligste Sødgrød tilligemed et Krus Godtøl, der skummede helt op til Randen.

„Her er jo Mad nok,“ sagde Naal og vilde til at stikke paa Varerne.

„Nei, holdt, go'e Ven,“ raabte Mølleren og puffede Naal fra Fadet.

„Det er Nattemad til Nis, og den lader Du staa, ellers faaer Du en Ulykke af ham.“

„Hvad tor en Kis?“ spurgte Naal; for han var fra Byen og kjendte ikke noget til Troldtøi.

„Møllenissen,“ sagde Mølleren. „Han røgter hver Nat min Kværn, reber Seilene og passer paa, at der ikke gaaer Ild i Hatten. Derfor faaer han sit rigelige Foder, og det lader I pænt staa, siger jeg Jer, ellers rager I uklar med ham, og saa faaer I Spektakler — nu har jeg varet Jer i Forveien.“

Med disse Ord gik Mølleren og laasede Døren af udvendig. Naal og Traad vare baade trætte og sultne, men da de ikke vilde gjøre deres Vært vred, lagde de Ranslerne paa hver sin Slagbænk, og søgte at gjøre sig det saa mageligt som muligt paa deres haarde Leie.

Det vilde imidlertid ikke gaa. Hvordan de vendte og dreiede sig, kunde Ingen af dem falde til Hvile paa den

haarde Bænk, og tilmed kunde de hele Tiden lugte den deilige Sødgrød, medens Maven skreg af Sult paa dem begge.

„Hør Du, Traad!“ sagde Naal. „Jeg troer, det er Løgn med denne hersens Nissebuk. Det er bare Noget, den nedrige Rad af en Møller fandt paa, fordi han ikke vilde spendere sin Sødgrød paa os.“

„Det kan gjerne være,“ svarede Traad, „skjøndt jeg synes, jeg har hørt om saadan en Djævel før. Jeg frygter Gud, hader Fanden og holder mig fra Grøden.“

„Det kan man kalde at holde sig paa Maatten,“ sagde Naal. „Men hvad skulde den Nissebuk kunne gjøre to føre Karle som os? Desuden laasede jo Mølleren Døren, saa jeg gad nok vide, hvor den Fyr skulde komme fra. Jeg vil bare smage paa Grøden. Jeg kan jo altid levne Noget til ham.“

Med disse Ord satte Naal sig til Bords, tørrede Træskeen af i Dugen, og huggede saa en god Kant i sig af Grøden. Da han var færdig med det, glattede han Grøden ud til Siderne igjen, og tog sig saa en Slurk Godtøl, saa det klukkede i ham.

„Spis Du nu Resten,“ sagde han.

„Nei,“ svarede Traad. „Jeg vil ikke have Noget med Fanden at bestille. Jeg synes, det bliver saa lummert herinde.“

„ja, det trækker nok op til Torden,“ sagde Naal. „Regnen pisker saa haardt mod Ruderne. Det var forresten en deilig Sødgrød — og sikken en Smørklat, der var i. Naadadada- „einmal ist kein Mal,“ som Tysken siger. Vil Du ikke spise Grøden, saa vil jeg. Nissen skal jeg nok spise af med noget Andet.“

Dermed satte Naal sig tilbords igjen og kløede ordentlig i sig. Da han blev færdig, var kun Skaal og Ske tilbage, og de var begge slikkede rene. Saa drak han Resten af Øllet og satte Randen af Kruset paa Neglen for at være vis paa, at der ikke var en Draabe mere tilbage.

„Nu er jeg mæt,“ sagde Naal; „nu vil jeg sove! Saa kan Du ligge med en tom Mave og bede dit Fadervor.“

Og Møllen klaprede, og Regnen slog mod Ruderne, og Vinden susede ned gennem Skorstenen, saa det snurrede i den store Bilæggerovn, Uhret gik med ensformig tik — tak — tik — tak — det var just Musik til at sove paa, og det gjorde de da ogsaa snart begge To.

Ud paa Natten, lige som Klokken slog Tolv paa Møllereis gamle Bornholmer, lød der et forfærdeligt Bras, ligesom et Tordenskrald, over Hovederne paa dem, og Ovndøren fløi op, saa det klirrede i hele Bilæggeren.

„Sover Du, Traad? Sover Du?“ hviskede Naal. „Hvad var det for et voldsomt Rabalder? Det lød som om

Møllerens Skorsten revnede i Sømmene. Det trækker helt ind i Stuen.“

„Jeg veed det ikke,“ hviskede Traad fra den anden Bænk. „Men hvad er det, der pusler? Jeg synes, der er Noget, der lister henne ved Ovnens.“

„Aa, Traad,“ hviskede Naal igjen; „jeg troer, det er galt fat, jeg faaer saa inderlig ondt i min Mave — det er ligesom der laa Bly i den. Kan Du ikke bede et Fadervor? Jeg kan slet ikke huske, hvordan det begynder.“

„Jeg heller ikke,“ stønnede Traad. „Uf! — Hvad var det? — Jeg fik noget Laaddent lige i mit Ansigt. Nu er det henne ved Dig, Naal!“

Nu hørte de begge To ganske tydeligt, at Noget med smaa hurtige Trin trippede hen over Gulvet langs Bordet. Saa krøb det op paa Bænken, satte i et Hop op paa Bordet, og saa hørte de Skeen fare rundt og skrabe langs Kanten af det tomme Fad.

„Det er Katten! Det er ikke Andet end Katten,“ hviskede Traad. „Mis! Mis! Mis!“

„Katten? Ja, det er Fanden til Kat, det!“ stønnede Naal. „Aa ! hvem der bare sad hjemme paa Skrædderbordet igjen !“

Lige i det samme hørte de Skeen blive smækket ned i det tomme Fad, saa den sprang hen ad Bordet. Saa blev Laaget paa Ølkruset klappet op — de hørte en sugende Lyd, et Smask — og saa blev Kruset hugget saa haardt i Bordet, at Pladen sang.

„Er det en Kat, saa maa det da i det Mindste være en Marekat,“ hviskede Traad.

Naal vilde svare; men lige i samme Øieblik hørte de en tynd, pibende Stemme, som naar Vinden trækker ind gennem en Sprække, og den sagde:

*„Har han glemt mit Øl, har han glemt min Grød,
Saa skal jeg male hans Mølle i Gled.“*

„Næ, lad være med det!“ bad Traad angst, „for vi kan ikke komme ud. Det er Naal, der har spist Grøden.“

„Hold Mund, dit Fæ!“ sagde Naal. „Skal Du sladdre paa en Kammerat? Er det en Nissebuk, maa han vel bedst vide, hvem det er.“

Nu blev Alt ganske stille; men lidt efter hørte de Noget, der sprang ned ad Bordet og puslede om henne bag Ovnens. Saa kom der en Kost ud henne fra Ovnhjørnet, og den gav sig til at feie, saa Støvet stod dem om Ørene. Saa foer en Klud ud af Ovndøren. Den pudsede først Messingtromlen paa Ovnens saa blank, at den næsten skinnede i Mørket, saa foer den om paa Stole og Skabe, og endelig begyndte den at gnide Slagbænken

af; men da den kom i Nærheden af Naal, gik den udenom ham og begyndte saa ved Fodenden igjen paa den anden Side. Da den kom til Traad, foer den ganske lindt hen over ham; men da den naaede hans Hoved, gav Traad et Brøl fra sig.

„Hvad var det?“ spurgte Naal.

„Aa, Djævelskabet smed Noget over mig,“ klagede Traad. „Jeg kan ikke ligge paa Bænken mere — det er, som laa jeg paa en hel Skjæppe Ærter.“

„Ja, der kan Du se! Det fik Du fordi Du sladdrede,“ sagde Naal, ganske fornøiet. „Mig rørte han ikke.“

Nu puslede det igjen henne ved Bordet, og de hørte Noget stønne, som bar det en tung Byrde. Saa syntes de at se en Møllesæk, som blev sat i Ovnhjørnet, og saa krøb igjen Noget op paa Bænken og hoppede i eet Sæt op paa Bordet. Atter raslede Skeen og Fadet og Kruset, saa hoppede Noget gesvindt ned igjen og puslede om henne ved Ovnen.

„Nu er det henne hos Dig, Naal !“ hviskede Traad. „Mærker Du Noget?“

„Ja, her lugter saa deilig af nymalet Mel, og nu er der Noget, der stryger mig i Ansigtet som med Svanedun. Det linder saa deiligt i Huden, for Solen har brændt mig Skoller i Ansigtet.“

Traad laa og ærgrede sig paa sine Ærter. Tilsidst reiste han sig op, feiede dem ned bag Bænken og sagde: „Hvad er det, han nu gjør ved Dig? Det pusler jo hele Tiden hos Dig.“

„Aa, jeg ligger rigtig godt,“ sagde Traad. „Lige i dette Øieblik blev der skudt en blød Dyne ind under mig, og nu fik jeg Tæppe paa.“

„Det fortjener Du ikke,“ sagde Traad ærgerlig. „Du spiste jo hans Grød.“

„Han kan vel lugte, at jeg har den i Maven; derfor er han saa galant imod mig. Dig har han kun spist af med gule Ærter,“ sagde Naal med et Grin.

Lige i det samme hørte de begge en hæs, haanlig Latter henne fra Ovnen, og saa sprang Noget lige op paa Bordet igjen.

Men denne Gang gnistrede Dugen op i Funker omkring Kruset Skeen foer rasende rundt i Fadet. Saa blev den kylet hen ad Bordet, og lidt efter fløi baade Fad og Krus paa Gulvet, saa det knustes i tusende Stumper. Nu susede et Stormstød ned giennem Skorstenen, saa at et af Vinduerne blæste op, og medens det hylede omkring Huset, langt hen over Markerne, hørte de en Stemme, som skreg:

*„Du aad min Grød, og Du drak mit Øl!
Nu skal Du ride det blakkede Føl!“*

„Hjælp! Gevalt! Nu ta'er det mig!“ skreg Naal op fra Bænken, og i samme Nu saae Traad, at Naal røg ud ad Vinduet saa let som en Fjerboldt, medens noget langt Graat flagrede bag efter ham. Saa fløi Vinduet i, Stalddøren smækkedes op, et Føl vrinskede vildt ude i Gaarden, og medens han hørte Naal bede og brøle, galoperede Føllet ud ad Porten og ned ad Møllebakken, hvor Naals Jamren tabte sig i det Fjerne, blandet med Stormens Hysten.

Traad blev saa rystende bange, at han krøb sammen i en Krog henne under Bordet, og der fandt Mølleren ham næsten halvdød af Angst, da han ganske tidlig om Morgenen kom ind for at se til sine Gjæster.

„Hvordan er det, her seer ud?“ spurgte Mølleren, da han saae baade Fad og Krus ligge splintrede paa Gulvet. „Har I været oppe at slaaes i Nat? — Jeg syntes, jeg hørte Jer skrige.“

Nu maatte Traad til at fortælle det Hele, men Mølleren rev sig i Haaret og raabte: „Aa, mit Føl, mit blakkede Føl, det bedste jeg havde! Nu skal jeg da aldrig se det mere!“

Da vrinskede Føllet ganske fint ude i Stalden, og Mølleren sprang af sted for at se til det. Traad gad ikke gaa med af Frygt for at blive skjældt ud af Mølleren, saa han travede lidt ud i den friske Morgenluft, og saa syntes han, at der var Noget i Støvlerne — det var ligesom han gik paa Ærter. Saa satte han sig paa Veidiget, trak Støvlerne af, og saa rullede nogle af Nissens gule Ærter ud paa Veien. Traad tog dem op og syntes, at de vare saa underlig tunge, og da han rigtig skulde se til, saa var det ikke gule Ærter, men smaa runde Guldklumper, ligesom smeltede Dukater.

Nu kan det jo nok hænde sig, at Traad kom paa Støvlerne igien og i en Fart løb ind i Storstuen for at se efter flere. Han fandt ogsaa en lille Haandfuld til; men paa de fleste Steder havde Gulvet smaa runde, brændte Huller, som om en Glød var sunket derigennem.

„Føllet feiler Ingenting!“ raabte Mølleren i Døren. „Men hvor Pokker er din Kammerat? Har Du ikke seet Noget til ham?“

Nei, det havde Traad da ikke, og saa gik de ud for at lede efter ham — Møllereus Hund sprang iforveien. Lige med Et gav Hunden Hals, ret som de dreiede om den østre Længe af Møllen, hvor Møddingepølen var, og i den laa Naal, kridhvid i Ansigtet af Mel, og med en laset Møllesæk bunden om Halsen. Han var halvkvalt af Møddingevandet, og saa forkommet af Nattekulde, Skræk og Mørhed af Riddet, at han slet ikke kunde svare dem, men blot laa og gav sig.

Saa fik de ham da trukket op af Pølen, men just som de vilde løse Sækken af ham, hørte de En, der fnisede over Hovedet paa dem. De saae da op, og lige i Gavl-Gluggen sad Møllenissen med eet Ben ud paa hver Side af Sprossen og med sin røde Hue i Haanden.

Traad blev saa forskrækket, at han slap sit Tag, saa Naal med et Plask faldt paa Ryggen i Pølen igjen. Da lo Møllenissen høit og raabte:

*„Tag ham gesvindt og hjælp ham betids,
For der fik Naalen brækket sin Spids,“*

og dermed hoppede han ind paa Loftet.

Saa bar de Naal forsigtig ind i Stuen, og nu viste det sig, at Nissen havde talt ganske sandt; for Naal havde brækket sit Haleben, og det varede grumme længe, inden det kom saadan i Orden, at han kunde sidde paa Skrædderbordet igjen.

Hvorledes nissen tog pigen ved næsen.

Tæt ved Kroen, lige der, hvor den store Hyld hang ud over Havegjærdet, holdt Gaardmand Mikkell Madsen og knaldede med sin Pisk efter Mads Mikkelsen, som kom kjørende saa jævnt med et Par Stude; for han var Smaamand og havde nu ikke Raad til det Par Heste.

„Naa, Mads!“ raabte Mikkell, „hvordan gik det? — Kom Du saa af med ham?“

„Om jeg kom af med ham?“ svarede Mads og kløede sig bag Øret. „Ja, det er jo ligesom man vil ta'e det. Paa en vis Maade kan jeg jo nok sige, jeg kom af med ham.“

„Hvordan bar Du dig ad med det?“ spurgte Mikkell; „for jeg kan snart ikke længere være nær mig med min. Han gjør mig saa mange Opsætsigheder, at jeg vist kommer til at flytte Gaarden.“

„Ja, hvad kan det hjælpe?“ svarede Mads. „Jeg flyttede jo ogsaa; men lige galt er det, og jeg druknede ham dog først.“

„Hvad for Noget! Drukuede Du ham? Men saa har Du jo slaæet ham ihjel, Mads!“

„Ja, det troede jeg ogsaa, og jeg var ganske glad ved det; men saa kom han igjen, og nu er han meget galere end før.“

„Saa har Du vist baaret Dig dumt ad, Mads,“ mente Mikkell.

„Ja, det er jo omtrent, som man tager det. Se, det var lige med det sidste Læs, vi skulde flytte, og vor Moer

havde lagt saadan alt det gamle Skrammel øverst paa Vognen. Saa gaaer jeg saadan og tænker paa Ingenting og snakker et Par Ord med Studene, og saa er der lige med et En, der raaber ret ind i Øret paa mig: „Vi flytter nok, lille Mads! Haa, haa! Vi flytter nok!“

„Saa gloer jeg jo saadan lige op i Veiret, og saa seer jeg Spidsen af hans røde Lue lige i Spundshullet paa Ølankeret. Men Du kan tro, jeg narrede ham. Jeg snuppede Spundsproppen og hamrede den i med en Sten, og saa trillede jeg Ankeret ned ad Brinken, til det pladskede i Aaen, og afsted drev det lige tilsøs, og dér blev det borte med det samme.“

„Men saa kom Du jo af med ham,“ indvendte Mikkell.

„Ja, Gud bedre os for det!“ sukkede Mads. „Jeg kom bare af med mit Anker; for da jeg næste Dag gik ned i Kjælderen for at tappe en Drik Øl af det nye, jeg havde hentet i Byen, saa, lige idet jeg saadan bukker mig for at ta'e Tappen ud, saa ryger Spundsproppen i Veiret med et Knald, og saa sidder han lyslevende, overskrævs paa Ankeret og griner: „Goddag Mads! Goddag, lille Mads! Tak for sidst!“

Saa dratter jeg jo paa Ryggen saadan lige midt i Øllet, og saa siger han: „Nu har jeg lært at brygge Skibsøl, lille Mads, for Du har jo ladet mig gaa tilsøs. Nu skal jeg love at hjælpe vor Moer at brygge.“

Og det har han holdt, det Skarn; for hvor meget Malt og Humle hun saa sætter paa, saa bliver det dog aldrig Andet end det bare Pøit alligevel — og det er nu hans Skyld.“

„Jeg vilde brænde ham inde,“ sagde Mikkell og slog et vældigt Skrald med Pisken.

„Ja, det kan Du jo prøve paa,“ svarede Mads. „Maaske bider Ild bedre paa ham end Vand.“

Og derpaa agede han videre med sine Stude.

Mikkell kjørte ogsaa, og det gik i skarpt Trav henad Veien, for han havde langt hjem. Mørket begyndte at falde paa, men det brød Mikkell sig ikke om, for han kjendte hvert eneste Træ paa Veien, og aldrig, syntes han, havde hans blankbrune Hopper travet bedre ud end netop den Aften. Saa, idet han svinger op mod Gaarden mellem de gamle Pilehækker, synes det ham, at begge Portfløiene ere lukkede til.

„Hvem kan nu have lukket Porten, inden jeg kommer hjem?“ tænkte han og slog et ordentlig Skrald med Pisken; men i det Samme saae han, at han havde taget Feil, for Portfløiene vare jo dog aabne — han kunde tydeligt se den hvide Murlænge inde i Gaarden.

Saa slog han et nyt Skrald, saa de blankbrune Hopper dansede derved, og frem gik det i skarpt Trav mod Porten. Men lige som han naaede den, gav det et

Bras som om Længen ramlede sammen. Stangen gik tværs gennem Porten, Hestene steilede, og Mikkel selv gik bagover, først paa Bunden af Vognen, og saa med den ned i Grøften, og der laa han ganske blødt, men ikke videre bekvemt, for Fadingen af Vognen væltede over ham, og mens han søgte at kravle ud under den, hørte han en Stemme, som hvædede: „Naa, saa Du vil brænde mig inde, Mikkel ? Det kan Du jo probere paa.“

Nu kom der Hjælp fra Gaarden, og Alle troede de, at Mikkel havde været fuld, for han havde kørt begge Portfløiene af Led, og, hvad der var det Værste, den ene af de blankbrune Hopper laa død paa Stedet, og den anden havde brækket sit Ben, saa der var ikke Andet for, end at slaa den ihjel, saa nødigt han vilde.

Den Nat kunde Mikkel Madsen slet ikke sove. Hele Tiden laa han og tænkte paa sine deilige blankbrune Hopper, som han saa skammeligt havde mistet, og saa spekulerede han paa, hvorledes han dog skulde blive Nissen kvit; for at det var ham, der havde koglet med Porten, derom tvivlede han ikke et Øieblik.

Som han nu saadan laa og vendte og drejede sig, syntes han, at det blev saa underlig lyst ude i Gaarden ret over Stalden, og da han blev bange for, at Nissen maaske vilde gjøre flere Ulykker, saa stod han op, tændte en Blendlygte og listede ud i Gaarden. Her var Alt stille; Lysningen var kun Maanen, som stod op, halvt skjult i Skyer. De døde Hopper laa endnu i Gaarden, og Mikkel græd, da han saae dem. Saa gik han ind i Stalden for at give Arbeidshestene et Nattemaal; men alt som han heldte Havren i Krybberne, hørte han Noget pusle og fnise bag ved sig, og saa kunde han jo nok tænke sig, hvem det var; men se Noget, det kunde han ikke. Mikkel var ikke meget blidelig stemt; men jo mere det puslede og fnisede, desto arrigere blev han, og tilsidst tog han Lygten og huggede den ind i den Baas, hvor Lyden kom fra. Lygten sprang op, Lyset trillede ud og tændte lidt Halm, som laa i Baasen; men idet Luen blussede op, saae Mikkel Nissen smutte ud af Baasen ligesom en Rotte, og saa hørte han en Stemme henne ved Stalddøren, som hvislede: „Du kan spare Havren til dine Hopper, Mikkel! Det er ren Profit — det er ren Profit!“

Nu kunde Mikkel ikke styre sig længere. Han trampede Ilden ud, satte Lyset i Lygten og foer saa afsted for at se, hvor Nissen løb hen. Jo, Godnat! — Dér sprang han ude over Blegepladsen lige hen over vor Moers nyvævede Duge, og for hvert Spring han tog, satte han to Huller i Lærredet; han saae livagtig ud som en graa Kat, der havde faaet Farfaers røde Nathue paa. Nu hoppede han over Grøften og løb, alt det han trække kunde, henover Marken til det gamle Faarehus ovre ved

Hækken. Mikkell smurte efter ham, og kom akkurat tidsnok til at se ham stikke ind ad Døren; men da Mikkell selv stak Hovedet ind, fik han, med Respekt at sige, saadan en Ladning Faarebønner i Ansigtet, at han maatte gaa udenfor og spytte dem ud, og saa lo det derinde: „Haa, haa, Mikkell! Det var Havre til det største af dine Bæster!“

Nu kogte Galden over paa Mikkell. Uden rigtig at tænke over, hvad han gjorde, snappede han Lyset ud af Lygten, stak det ind under Tagskjægget, og i næste Øieblik løb den klare Lue som en Lygtemand hen over Straataget. Det knitrede og knagede i det tørre, trøskede Tag. Gnisterne stod tilveirs som ildrøde Sommerfugle, og Røgen snoede sig som sorte Snøge, der krøb ud af Taget mellem de klare, slikkende Luer. Men inde under det brændende Tag hvæsedede og mjavede det først som en Kat, saa tudede det som en Hund, og tilsidst gav det et høit Sprut, og ud af det gnistrende Straa kom Nissen farende saa hurtig han kunde. Der var Brand i hans Klæder, Ild i hans Hue, og Skjæget var svedet saaledes, at han ikke behøvede at barbære sig. Han gjorde nogle fortvivlede Spring og strakte Armene bønfaldende ud mod Mikkell; men denne tog Lygten og huggede den saa haardt imod ham, at han faldt baglængs om i Flammerne. Der sprællede han et Øieblik, saa skred Taget, Sparreværket styrtede sammen, en Ildregn slog op mod Skyerne, og øverst i den saae Mikkell Nissens spidse Hue fare tilveirs som en rød Flamme, medens Kroppen faldt ned i Ilden lige saa sort og tynd som var den af brændt Papir.

„Nu er vi af med Dig!“ sagde Mikkell Madsen.

Henad Foraaret, da Alt begyndte at spire, kjørte Mikkell Asken fra det brændte Faarehus ud paa Marken, pløiede den ned, og saa saae han Havre til de nye Heste, han havde kjøbt. Men det var en underlig Havre, der kom op af det. Det blev ikke til Andet end Katteskjæg, Rottehaler og Hestegræs, og saa kom der saadan en Mængde Pestilensurter, at Marken var ganske gul, da de blomstrede. Men meget værre blev det dog, da de myldrede frem med deres Blade; for naar Vinden vendte dem, saa var de lige saa uldne og graa, som Nissens Trøie, og dertil voxede de saa forskjelligt, at de dannede ligesom en menneskelig Figur, der laa henstrakt paa Marken. Mikkell var den første, der saae den, og han blev hel underlig derved. Men da saa hen i Mai hele det ene Hjørne blev fuldt af røde Tjærenelliker, saa kunde Mikkell ikke tvivle længere: det var livagtig Nissens røde, spidse Hue, der kom frem, og naar det blæste, var det, som om Kvasten nikkede, og Hovedet bevægede sig. Naboerne begyndte ogsaa at tale

om alt det løierlige Kram, der var kommet i Mikkels Havremark, og saa blev han da enig med sig selvom at hugge det Hele af og kjøre det hjem til Svinefoder, for til Andet duede det jo ikke.

Saa begyndte han da at slaae, men det gik langsomt, for der var saadan en Masse Tudser, Graasnegle og Snoge under de brede Blade, at Karlene blev væmmelige derved og lod ham hugge det alene. Det blev Aften, inden han blev færdig, og saa kjørte han da selv det sidste Læs hjem og svedte Angstens Sved derved, for det var som om der var noget Levende under ham, han hverken kunde se eller faa fat paa.

„Det er bedst, at det gaaer i Svinene strax,“ tænkte han, og saa bar han selv den ene Favnfuld efter den anden ind til Svinene; men de rørte det ikke.

Endelig kom han med den sidste Favnfuld Foder. Den var meget større end de andre, for han havde taget Alt, saa at han lige kunde spænde om den med begge Armene. Den veiede jo ikke videre, da han tog den, men idet han kom ind i Svinehuset, blev den saa løierlig tung, at han maatte spænde fastere om den. Den øverste So var kommen ud af sin Baas, og løb og tossede om i Grevningen; men Mikkkel kunde ikke faae fat paa den, da han ikke havde Armene frie, og dertil blev den Bitte Grønfoder nu saa urimelig svær, at han næppe kunde bære den. Han gjennede alligevel Soen opad Grevningen; men da den kom til Baasen, vilde den ikke ind, skjøndt han sparkede til den. Fodervisken blev nu saa tyngende tung, at han maatte støtte den mod Muren, og idet han gjorde det, saa følte han ganske tydelig, at det ligesom sprællede i hans Arme. I det samme løber Soen ham mellem Benene og vrider ham baglængs op mod Muren, og da Mikkkel vil smide Foderet for at holde Balancen, saa seer han, at det er den livagtige Nis selv, som han holder i sine Arme.

„God Aften, Mikkkel!“ siger Nis og seer rigtig kjærlig paa ham. „Nu. skal Du ha'e Tak for Lys og Varme og anden Behagelighed! — Det var jo rart, at vi begge slap hele fra den Historie!“

Og dermed fløi han paa Ryggen af Soen, huggede Hælene i Flæsket og afsted sprang Soen med et Hvin. Den saae Mikkkel først den næste Dag; men da laa den død i Mergelgraven.

Fra den Aften var Alt ligesom besat paa Gaarden. Mælken vilde ikke sætte Fløde, Øllet var surt den samme Dag de bryggede, Brødet brændte fast i Ovnene, og vor Moer kunde koge Kjødet saa længe, hun vilde, Suppen blev dog aldrig tykkere end Vand. Men især var det rent galt fat med Ilden. Den kunde dø hen ligesom den brændte allerbedst, og til Tider flammede den

saadan op, at den var nærved at stikke Skorstenen i Brand. Snart var der Ild hist, snart her, og om Natten saae Karlene ofte Luen hoppe hen langs med Tagryggen; men naar de saa i Angts og Forskrækkelse fik Alle purrede op og Naboerne vækkede — ja saa var der slet ikke Noget, og Mikkell maatte betale den ene Bøde efter den anden, fordi han lod Sognesprøiten kalde i Utide.

Saadan blev det ved hele Sommeren, og tilsidst var Mikkell saa kjed af det Hele, at han prøvede paa at sælge Gaarden; men nu var der ikke En, der vilde kjøbe den. De fleste af hans Folk tog fra ham efter Høsten, og ved Novembertide havde han kun Svinedrengen tilbage foruden sin Karl, og det var alt det, at han kunde faa Karlens Kjæreste, Sidse Krummerup, til at lade sig fæste, og det gjorde hun da mest for Oles Skyld.

„Det er nok galt fat her med Utøiet,“ sagde hun til Mikkell den Aften, hun kom.

„Ja, saadan rigtig fat er det jo ikke,“ svarede han. „Kan Du skaffe mig af med ham, saa gjør jeg dit Bryllup med Ole, og giver dig en Gris til. Men tag dig i Agt for ham, for han er ondsindet som en Ulykke.“

„Aa, jeg har havt med Graanisser at gjøre før,“ svarede hun. „Jeg hedder ikke Sidse Krummerup for Ingenting. Mod et rigtigt Fruentimmer kan selv den Onde ikke staa sig. Ham skal jeg snart tage ved Næsen.“

Nissen havde luret bag Ovnens og hørt hvert Ord. Nu hoppede han ned paa Gulvet og løb som en graa Kat over til Svinedrengen, der laa og sov. Nis krøb op paa Stolen, viftede ham over Ansigtet med sin Hue og sagde: „Aa Ve, aa Ve! Her er kommet saa svært et Fruentimmer til Gaarde, at selv den Onde ikke kan staa sig. Hun siger, hun vil tage mig ved Næsen — hvad er det?“

„Aa, det er saadan det samme som, at hun vil trække dig op,“ sagde Svinedrengen.

„Trække mig op?“ sagde Nissen.

„Ja vel! Det er det samme som at trække dig til Vands. Kan Du ikke forstaa det?“

„Trække mig til Vands, og jeg er lige sluppen fra Ilden! Det var godt, jeg fik det at vide; saa skal vi dog se, hvem der kommer først,“ peb Nissen, og dermed pilede han som en Rotte ned ad Spølerenden og blev borte med det samme.

Der gik nu henved otte Dage, uden at de mærkede Noget til Nis, og Mikkell begyndte allerede at troe, at Sidse kunde mere end sit Fadervor. Saa var det en Middag, at Sidse skulde bære Grøden ind, og ligesom hun kommer med den, saa staaer den klare Lue ud af hendes Skjorter, saa hun smider Grøden og gaaer paa Hovedet i Vandingen udenfor. Men da Ole fik hende

trukket op af den, saa var hendes Skjørter ikke engang svedne, og saa kunde hun jo nok tænke, hvem der havde spillet hende den Streg.

Om Aftenen grublede Sidse over, hvorledes hun bedst kunde drille Nissen saaledes, at han blev kjed af at være paa Gaarden, og saa faldt det hende ind at vende hans Grød, saa at Smørret kom til at ligge underst. Øverst strøede hun den godt til med Peber, og saa bar hun den selv over i Laden.

Henad Midnat kom Nissen for at se efter sin Grød, men da han havde faaet den første Mundfuld, saa nøs og fnøs han saaledes, at han var nærved at staa paa Hovedet. Det brændte i ham, som havde han spist Gløder, og i sit Raseri foer han over i Stalden og knækkede Halsen paa to af Mikkels bedste Køer. Det blev han imidlertid ikke mæt af, og da han havde sundet sig noget, gik han over og smagte paa Grøden igjen. Den var ikke fuldt saa gal som før, og da han havde faaet Peberet skrabet af, fandt han Smørret paa Bunden, og nu smagte Grøden ham ganske fortræffelig.

Saa gik han igjen over i Stalden til de døde Køer, og saa tænkte han paa, at han i Grunden havde baaret sig dumt ad; for det var jo ikke Mikkell, der havde narret ham med Grøden, og Sidse brød sig vist feil om de Par Køer, saa slap hun jo for at malke dem. Saa trak han sine Reiestøvler paa, smurte dem med Luskefedt, og saa listede han afsted, for at finde Magen til det Par, han havde slaaet ihjel. Men det var ikke let, for der var altid en lille Kjende Forskjel, og han maatte løbe hele Mors, og Thyland med, igjennern paa den Nat, og saa maatte han ovenikjøbet slæbe de døde Køer paa Ryggen. Han var noget svedt, da han vendte hjem, men saa havde han ogsaa fundet et Par Køer, der paa et hængende Haar lignede dem, han havde knækket Halsen paa.

Da Sidse om Morgen kom ud for at malke dem, kunde hun paa Mælkingen kjende, at det ikke var de samme Køer, og det undrede hende, da Lødden dog var den samme. Dertil var de begge to meget urolige, og lige som hun flytter Spanden, for at Koen ikke skulde træde i den, saa hører hun det pusle over sit Hoved, og ser op. Jo, ganske rigtig! Der sad Nis overskrævs paa et Stængetræ med sin Hue i Haanden, og saa sendte han saadan et Par forlibte Øjne ned til Sidse og hviskede:

*„Stille! Stille! Ikke kny! —
Den røde er fra Mors, den sorte fra Thy.“*

„Aa haa !“ sagde Sidse ved sig selv, „han begynder at komme sig. Han har gjort Dumheder og beder mig tie stille dermed. Han maa drilles mere endnu!“

Den næste Dag, da Køerne skulde trækkes til Vands, vilde den røde og den sorte ikke til Truget, men stod og brølede. Saa begyndte det at regne med Smaasten ned omkring dem, men Ingen kunde see, hvor de Sten kom fra. Køerne blev derved drevne hen imod Truget, og hvergang de vilde vende om og ud af Gaarden, faldt Smaastene tættre om dem og drev dem til Vands igjen. Alle i Gaarden kom ud for at se paa det Spektakel, og just som Sidse gaaer bag om den røde Ko, saa jager den fra sig med Hornene og smækker hende en rød Hue lige i Ansigtet. Ja, nu kunde hun begribe, hvor Stenene kom fra, for der stod Nis med et helt Forklæde fuldt og strittede det bedste han kunde. Han havde slet ikke mærket, at Huen var røgen af ham.

Men Sidse var ikke seen. Hun snuppede ham bag i Buxelinningen, og inden Nis vidste et Ord deraf, sad han paa Ryggen af Koen. Den var gal nok i Forveien, men værre blev den, da den mærkede Nis paa Ryggen af sig. Med Halen iveiret og Hornene nedad gav den sig til at bisse rundt i Gaarden som havde den en Brems i Enden, og for hvert Spring den gjorde, trillede Stenene ud af Forklædet og gjorde den endnu mere kulret. Der blev en Velstand, saa det kunde forslaa: Køerne brølede, Hønsene kaglede, Hundene glammede op, og Nis hvinede som besat, medens Mikkell og Ole lo, saa Vandet trillede ned ad Kinderne paa dem. Tilsidst var Nis kommen helt ud mellem Hornene, og saa gav Koen et Slæng til Siden med Hovedet, saa Nis rullede hen ad Stenbroen. Han reiste sig op og humpede afsted; men inden han naaede Stalddøren, havde Sidse faaet fat i en Møggreb, og med den gav hun ham en bagpaa, saa at han røg paa Hovedet ind i Stalden.

„Det var dog et Helvedes Tærsk, Du smak ham der, Sidse!“ sagde Ole.

„Aa, han kan faa den bedre endnu, hvis han ikke dyer sig,“ mente Sidse.

I det samme stak Nis Hovedet ud ad Stalslugen og raabte ned til dem: „Et Tærsk? — Nei, det var tre, for der var tre Grene paa Greben! Men hun skal times tre Ulykker, inden jeg gaaer herfra.“ Og dermed var han forsvunden.

„Nu har Du gjort ham gal, Sidse,“ sagde Mikkell. „Hold Dig nu; for han er ikke god at bides med i Længden.“

„Aa, han er da ellers stakket nok,“ mente Sidse. „Jeg skal vide at pudse ham saa længe, at han maa trække af Gaarde tilsidst.“

Om Aftenen, da Alle var gaaede til Ro, kom Nis humpende ud af Stalden for at se at bjerge sig lidt til Føden. Men det var helt ynkeligt som han saae ud!

Buxer og Trøje hang i Laser paa ham, og bag paa, hvor han havde faaet Dasket af Greben, var der kommen en stor Knude, saa at han slet ikke kunde sidde, men maatte lægge sig overskrævs paa Brøndvippen for at bade det ømme Sted med lidt Vand fra Spanden. Katten kom i Maaneskinnet spadserende hen over Gaarden, og da den saa Nis ligge saa ynkelig over Brøndvippen, gik den hen til ham, slikkede ham og strøg sig op ad hans Ben. Nis blev ganske glad over at se sin gamle Ven, skjøndt han havde ham lumsk mistænkt for at have ædt hans Grød. Han tog Katten i Favn, klappede den og kjælede for den, og saa endte det med, at de begge To faldt i Søvn paa Enden af Brøndvippen.

Den Aften havde Sidse været inde hos Ole for at tale med ham om deres Bryllup, og det var blevet lovligt sent, inden hun skiltes fra ham i Kammeret. Da hun nu gik over Gaarden, saa hun Nis og Kis ligge Favn i Favn sovende paa Brøndvippens Klodstræ, og saa kunde hun ikke lade være at pudse ham paany. Ganske sagte listede hun sig hen til Brønden, trak Vippestangen ned i den, og da hun havde faaet Nis saa høit tilveirs, som hun kunde, satte hun Krogen paa Brøndvippen fast og slog saa alle Hundene løse. Da de nu saa, hvem der sad deroppe paa Vippeklodsen, gav de sig til at halse saaledes, at Nis vaagnede, og af bare Forskrækkelse tabte Katten ned til dem. Den spruttede, hvæsedede og sprang; men Hundene bed den halvt fordærvet inden den naaede over til Laden. Saa vendte de tilbage, halsede ad Nis og sprang op efter ham, saa Nis i sin Forskrækkelse begyndte at love Sidse baade Guld og grønne Skove; men da han mærkede, at Hundene dog ikke kunde naae ham, saa blev han lidt efter lidt helt kry og begyndte at drille dem. Tilsidst satte han sig yderst paa Vippeklodsen, og saa stak han snart det ene og saa det andet Ben ned mod Hundene og raabte: „Bid mig i den Pusselank, og bid mig i den Pusselank!“ — og saa slog han et Skraldgrin op, naar Hundene sprang saa højt, at de trimlede om paa Ryggen.

Ved alt det Spektakel kom Ole farende ud i sin bare Skjorte, for han troede, der var Tyve paa Gaarden; men da han saa Nis ride høit oppe i Luften, raabte han: „Du er dog en Helvedes Tøs, Sidse! Hvordan har Du nu faaet ham derop?“

„Bid mig i den Pusselank!“ vrængede Nis og rakte Ben ad ham, men lige i det samme løsnede Sidse Krogen, saa Nis med et vældigt Vræl faldt ned paa Ryggen midt mellem Hundene. De foer over ham, men Nis spyttede dem saadan nogle Flammer lige i Synet, at de hylende tog til Bens, og selv hoppede han ligesom en Lue hen over Møddingen og forsvandt.

„Jøsses, Sidse!“ sagde Ole. „Det kommer Du aldrig godt fra. Naar Nis skaber sig om til Lygtemand, saa gjør han Fortred — det slaaer aldrig fejl.“

„Aa, Du præker godt i en Lygte!“ sagde Sidse. „Skulde man tro, at Du var et Karlfolk, Du? Du er jo mere ræd for Nissen, end Pasop.“

Aldrig havde Sidse sovet saa deiligt som den Nat. Hun drømte, at hun havde havt Bryllup med Ole, og nu gik de begge To ude i Skoven og plukkede Nødder. Naar hun ikke kunde naa dem, tog Ole hende om Livet og løftede hende op, og saa kyssede han hende og kaldte hende sin egen Sukkertop. Saa kom de til saadan en deilig Kilde; hun kunde tydeligt høre, hvordan den rislede, og der lagde de sig ned for at spise deres Nødder. Ole slog Armen om hendes Liv og vilde kysse hende; men hun strittede imod og vilde puffe ham bort, skjøndt hun ikke mente Noget dermed.

„Lad vær' Ole!“ skreg hun og kastede sig til Siden; men saa lo hun igjen, strakte Armen ud og greb efter ham.

Da følte hun en isnende Kulde. Der kom et dumpt, drønende Bulder, saa en vældig Skoggerlatter, og Alt omkring hende blev til iskoldt Vand. Hun vaagnede, slog Øinene op — det var ligesom hun laa i Bunden af et langt, mørkt Rør, og øverst oppe i Lysningen saae hun en Vognfjæl, og over den laa Nissen og raabte ned til hende:

„Naa, saa Du vilde trække mig til Vands, Sidse! Nu kan Du sige, at Du selv er bleven det!“ Og saa skoggerlo han, saa det rullede som en Torden ned gjennern Brønden

Det isnede i Sidse som Døden. Der laa hun i sin bare Særk paa Bunden af den dybe Brønd, og nu forstod hun det Hele. Nis havde baaret hende ud til Brønden i Søvn, lagt hende paa Vognfjælen, og saa var hun i Drømme styrtet derned.

„Træk mig op! Træk mig op! Jeg drukner!“ skreg hun og rakte Hænderne i Veiret.

„Det var jo Dig, som vilde trække mig op!“ grinte Nissen ned til hende. „Nu kan Du ha' det saa godt!“

„Aa, jeg dør — jeg dør! — Nu synker jeg!“ skreg Sidse.

„Ja, men det maa Du ikke, for dine tre Ulykker skal Du ha', og dette er kun den første,“ sagde Nissen. „Vent bare et Øieblik, saa skal jeg nok ta' dig ved Næsen.“

Sidse rallede dernede paa det Sidste. Men Nissen lod Brøndkrogen gaa ned, og da der ikke var Andet at tage hende ved, saa tog han hende ved Næsen og halede hende op som død. Saa lagde han hende paa Møddingen, saae lidt paa hende og sagde: „Sikk'en Næse det

Pigebarn har! Bare hun nu ikke faaer for mange Friere!“ Og saa slog han en Skoggerlatter op, saa alle Hundene i Gaarden hylede.

Naa, hvor der blev Allarm paa Gaarden, da de næste Morgen fandt Sidse. Der gik Bud til Doktor, Apotheker og en klog Kone med, og hun skaffede da ogsaa Liv i Sidse; men Næsen, den kunde hun ikke gjøre Noget ved, og den lignede akkurat en Aalekrog, sagde Mikkell. Sidse selv var saa ulykkelig, at hun bare ønskede, at hun var druknet med det samme; for hvor hun gik og hvor hun stod, saa fnisede Folk ad hende, og om det saa var vor Moer, saa sagde hun, at hun bare skulde have holdt sin Næse for sig selv og ikke stukket den i Nissens Affærer, for han var dog stærkere end hun, og hun var jo desuden bleven varet itide.

Alt dette kreperede Sidse svært, men hvad der gik hende mest til Hjerter var, at Ole skralgrinede, hvergang han saa hende, og da hun en Aften vilde kysse ham, puffede han hende fra sig og sagde, at med saadan en Ophalernæse kunde hun tjene gode Penge paa Aalerup Marked; men han vilde da hellere lade sig vie til Fanden selv, end til En, der lignede hans Oldemoder.

„Ja, Du er jo ikke Andet end et Mandfolk,“ sagde Sidse, og saa gik hun over i Laden for at hænge sig. Saa var det gjort, tænkte hun, og der var dog altid det Gode ved de Døde, at de spurgte ikke efter Næser, for de havde dem vist ens allesammen.

Som hun nu famlede sig frem i Mørket for at finde et Læssetræsreb, hun havde seet om Formiddagen, syntes hun, at det begyndte at gnistre saa løierligt omtrent midt i Laden, der hvor Rebet hang. Lysningen blev stærkere og stærkere; men da Sidse kom derhen, var hun nær gaaet bagover af Forskrækkelse. Midt paa Stolpen hang Rebet, men i Enden af det hang Nis, blaa i Ansigtet, og sprællede ganske forskrækkeligt. Det var det væmmeligste lille Utyske, man kunde se. Øinene stod stive i Hovedet paa ham, Tungen hang langt ud af Munden, og saa lyste han over hele Kroppen som en Sankt Hansorm, og op af hans røde Hue stod den ene blaa Lue tilveirs efter den anden. Sidse skreg ganske høit af Forfærdelse; men i næste Øieblik snappede hun en Le fra Lademuren og huggede Rebet over, saa Nis trimlede hen ad Gulvet. I samme Øieblik blev Alt igjen bælgmørkt, og saa hørte hun en Stemme, som fnisede: „Hi, Hi! Sidse! Vil Du hænge dig for min Skyld, saa har jeg hængt mig for din. Tag Du kun Rebet — nu har Du seet, hvordan Du vil komme til at se ud!

Sidse gav sig saa bitterlig til at græde; thi nu følte hun, at hun ikke engang kunde gjøre det, og saa hulkede hun: „Aa, bitte Nis, bitte Nis! Jeg har været saa ond

mod Dig; men træk mig bare den Næse rigtig ned, saa vil jeg ikke gjøre dig Andet end Godt alle mine Livsens Dage!“

„Vil Du have den rigtig ned?“ spurgte Nis.

„Ja, rigtig ned, saa at Ole igjen kan komme til at holde rigtig af mig,“ hulkede Sidse og tørrede sine Øine i Forklædet.

„Ja, saa faaer jeg vel føie dig,“ sagde Nis, „skjøndt Du har ellers ikke rigtig fortjent det. Gaa over i Stalden og tag den Møggreb, hvormed Du gav mig det Tærsk sidst. Gaa saa ud bagom Stalden; der vil Du finde en Fil; tag saa den og fil den midterste Gren af, som slog mig værst. Den skal Du bringe mig, saa skal jeg nok faa Næsen til at gaa rigtig nedad.“

Sidse gik da ogsaa ud bagom Stalden, men det var et rent Hundearbejde, Nis havde sat hende til. Grenen var tyk og Filen var sløv, saa hun stod og sled i sit Ansigt Sved til langt over Midnat. Endelig blev hun da færdig, men Grenen var bleven saa varm, at den næsten brændte hendes Fingre, da hun igjen kom ind i Laden. Det lyste derinde endnu stærkere end før, og da hun kom noget nærmere, saae hun et underligt Syn. Oppe i et Fang af Laden, hvor Bjælkerne løb sammen i en Trekant, stod Nis med Hænderne i Lommen og med en klar Hue, der lyste ligesom Ild. Rundt omkring ham skinnede Pestilens-Urternes brede Blade omkap med høirøde Tjærenelliker, men ved hans Fødder løb der sex smaa Ræve, og lige idet Sidse kom, hoppede en, af dem op og satte sig lige bag hans venstre Øre. Det kildede ham vist deiligt, for Nis skjævede saa kattermild til den, men da han saa nikkede ned til Sidse med et Grin, syntes hun, at han saae saa svinepolisk ud, rigtig som en Politiker.

„Er Du vis paa, at det var den, der gav mig Tærsket?“ spurgte han.

„Ja, det er da den midterste,“ sagde Sidse og blev hel underlig.

„Det er godt. Kom saa herop!“ sagde Nis.

„Jeg kan ikke naa saa høit; det er jo helt oppe under Taget,“ svarede Sidse.

„Godd,“ sagde Nis, „saa skal jeg hjælpe Dig.“ Og dermed blev hans høire Arm lige saa lang og tynd som en Brøndstage.

„Lad være! Lad mig gaa!“ skreg Sidse; men Armen snoede sig om hende ligesom en Slange, og i næste Øieblik sad hun oppe i Fanget hos Nissen.

„Hold nu blot Ørene stive, saa skal vi nok faa Næsen rigtig ned,“ sagde Nis, og dermed gav han hende med Grenen et Skrub over Næsen, saa den lagde sig helt ud over Ansigtet.

„Jesus! Hvor gjør det ondt!“ skreg Sidse og greb Nissen lige i Huen.

I det samme blev Alt bælgmørkt. Hun følte, at hun styrtede baglængs ned i en uhyre Dybde, Grenen foer som en glødende Stribe ud gennem Ladetaget, og deroppe fra hørte hun en Stemme, som brølte: „Godt var det, at Du nævnte det Navn; for havde jeg faaet Lov at give dig et Skrub til, saa havde Du kunnet pudse din Næse med dine Træsko.“

Og saa rullede der en Latter hen giennem Laden, saa Sidse daanede derved.

Da hun vaagnede, var hun ganske fortunlet i Hovedet, men kunde dog se, at det var Dag, saa at hun maatte skynde sig med at faa Kørerne malkede; men hvad der forresten var skeet, stod for hende som en underlig Drøm.

Saa fik hun da fat i sine Malkespande; men da hun gik giennem Gaarden med dem, kunde hun ikke begribe, hvad der var i Veien. Hverken vor Moer eller Ole hilste Godmorgen; men de gloede blot paa hende, og saa grinede de til hinanden, og kiggede efter hende, som var hun saadan en rigtig Heidukke. Mikkell stod og røg sin Morgenpibe i Stuedøren, men idet hun kom forbi ham, tog han ganske sindigt Piben af Munden og sagde: „Jeg troer, Fanden plager Dig, Sidse! Du æder jo din egen Næse!“ Og saa grinede det oppe fra Gluggen: „Godmorgen, Sidse! Hvor Du er blevet pyntet i Dag!“ Og da hun saae op, saa laa Nissen i Karmen og skoggerlo, saa Hanen nede i Gaarden gav sig til at gale derved.

Først i det Øieblik, da Sidse saae Nissen, kunde hun se, hvor forfærdelig hun selv saae ud. Hun smed Malkespandene fra sig og løb ind paa sit Kammer, lukkede Døren i Laas og græd og jamrede sig, som om Hjertet skulde briste. Engang fik hun fat paa Speilet, men det kastede hun strax ud ad Vinduet og saa rev og ruskede hun sig i Næsen, for hun troede bestandig, at den maatte kunne tages af.

Men Næsen blev, hvor den var, og Sidse blev ogsaa, hvor hun var, for hun vilde ikke lade sig se af noget Menneske, men bad blot Mikkell om at maatte blive de Par Dage til Juleaften, saa vilde hun tage hjem til Oles Forældre, hvis de blot vilde have „det Skamfut“, som Mikkell kaldte hende.

Saa kom da den hellige Juleaften, og det kan nok tænkes, hvor trang den var for Sidse. Hele Dagen hørte hun, hvor det brasede i Kjøkkenet med Kleiner og Julekager, men henad Aften blev Alt stille, for Mikkell og vor Moer skulde over til Laus Pæns til Julegilde, og det pleiede de ellers aldrig. Sidse havde ikke seet Ole i

alle de Dage, og nu sad hun alene paa sit Kammer og længtes saa inderligt efter ham. Blot han vilde sige hende et Par Ord udenfor Døren, vilde hun være glad hele sin Levetid. Hun havde ikke tændt Lys, for hun syntes, at hun og Mørket passede bedst til hinanden, og saa sad hun og tænkte paa, hvor kjøn Ole egentlig var, og hvor god han havde været mod hende i alle de mange Aar, de havde været trolovede. Men vilde han nu ogsaa holde af hende, saaledes som hun nu saae ud? — Hun turde slet ikke tænke den Tanke ud, men sad blot og rokkede, med Ansigtet skjult i begge sine Hænder, og saa tænkte hun paa, hvor taabeligt hun havde baaret sig ad ved at drille Nissen — han havde jo lovet hende en Ulykke til, og naar hun tænkte paa de to, saa rystede hun af Angst for den tredie.

Endelig hørte hun Vognen rulle bort; saa Kirkeklokkerne, der ringede Juleaften ind, og da de havde hørt op at ringe, blev Alt saa dødt og saa stille — det var ligesom hun var levende begravet. Hun vidste ikke, hvordan hun skulde faae Tiden til at gaa; men saa lukkede hun sin Dragkiste op og gav sig til at se paa alt Det, hun nu i saa mange Aar havde samlet til Udstyr, og som hun selv havde spundet og vævet. I hvert Hjørne havde hun syet et Hjerter, og i det stod, pynteligt broderet, et fint S og et O, hendes og Oles Navnetræk. Før havde hun syntes, at det var saa pænt; men da hun nu saae rigtig til, saa var O'et blevet lille og krøbet ind under S' et, saa der stod So — det var aldeles tydeligt. Hun rev det ene Stykke op efter det andet, men paa dem alle stod der „So“ og det ovenikjøbet i Roser og Vergesmigninger med et brændende Hjerter om det Hele.

„Ja, det er jeg ogsaa,“ sagde hun til sig selv, „og det ovenikjøbet en rigtig dum So! — Aa, Gud give, Ole vilde komme — jeg er nærved at kvæles!“, —

I det samme puslede Nogen ude i Gangen. Der blev banket sagte paa Døren, og Sidse raabte jublende: „Aa, Ole! Er det dig?“

„Ja, det er mig,“ svarede det udenfor med Oles Stemme.

„Aa, Gud velsigne Dig!“ raabte Sidse og lukkede Døren op; men nær var hun styrtet bagover — der stod, ikke Ole, men Nis med sin røde Hue og et Brev i Haanden.

„Værs'go!“ sagde han med et Grin. „Der er den tredie.“ Og dermed var han forsvunden.

Sidse turde næsten ikke røre ved Brevet. Hendes Hjerter hamrede som om det skulde springe, og hun var som lam i begge sine Hænder. Endelig tog hun Brevet op, satte sig hen ved Lyset og læste:

„Til velærede Sidse Krummerup fra samme !

Da jeg haver elsket Dig paa den Skabning, Du fik af Skaberen, men ikke haver bevaret for Dig, fordi Du haver Ladet Dig tage ved næsen af Utøiet, hvor for jeg Varede Dig, Hvoraf Du Lo. Og Da jeg ikke kan Gaa med din næse, som er til grin for Dig og til sorig for mig, og ike Staaer til Helbredelse. Og jeg har nu taget mig en ny Kjørhest, som jo Kan være Dig det Samme, hvad Hun heder, men derfor er dog Hendes Næse ingen Tud.

Din fordoms elskede ven

Ole Snærup.“

Sidse maatte læse Brevet to Gange inden hun forstod det. Men da det saa gik op for hende, at Ole, hendes Ole, havde forladt hende i Ulykken og taget sig en ny Kjæreste, saa blev hun saa kold som Is — af alle Ulykker var dette den værste. Hun lagde Brevet ned ovenpaa sit Udstyr, lukkede Dragkisten til, og saa tog hun blot et sort Bindeklæde om Hovedet, Andet behøvede hun ikke til det, hun nu vilde gjøre.

Saa kom hun ud i Gaarden — hun gik ligesom i Søvn. Det sjaapregnede, men Luften var mild som ved Foraars tide. Saa gik hun bagom Gaarden hen til Smedens Vanding — der var druknet Folk i den før; det vidste hun. Fuldmaanen stod og brødes med Regnskyerne, men der var Lys nok til at hun kunde se Vandet, som i smaa Skvulp tørnede ind mod Bredden. Men idet hun gik ned ad Brinken der, hvor hun vidste, at der var dybest, blev Luften med Et saa underlig kold omkring hende, og idet hun satte Foden til Vandet, skød der sig en lang, hvidskinnende Stribe hen over det. Den bredte sig ud til alle Sider ligesom Grene af Staal, og da Sidse vilde træde i Vandet, traadte hun paa Is — hele Vandingen var lagt til i det samme.

Hun mente, at hun havde seet feil, og at den dog havde været tillagt, og saa gik hun tværs over den, op over Markerne og ned til Aaen — den kunde da ikke fryse til, vidste hun. Hun saae oppe fra Banken, at den løb; hun hørte tydeligt Bølgerne, som rislede ind under Broen; men da hun kom til den dybe Hulke i Nærheden af Laus Pæns Gaard, saa skete det Samme som før: Aaen stivnede som Glas, og laa som et blankt, bugtet Sværd mellem Bakker og Enge.

Hun blev ved at følge den; men der var ikke det Sted, hvor hun kunde komme ud. „Herregud!“ jamrede hun, „at jeg ikke kan komme af med det usle Liv! Og jeg er dog saa kjed af at leve!“ Og saa gik hun videre; men Alt var frossent, Alt var dødt.

Da hørte hun paa engang Violiner og Klarinetter

oppe fra Laus Pæns Gaard. De spillede op til Dans, og uvilkaarlig fulgte hun Tonerne; de haanede og lokkede hende paa een Gang. Hun kom ind gennem Haven, saa hun lige kunde titte gjennern et af Storstuens Vinduer, og hvad saae hun? Der sad vor Moer og Mikkel til Høibords med Laus Pæns, og ved Siden af dem sad saadan en svær fin Kjøbenhavnner med Silkehat; det var vistnok Præstens Søn. Men lige over for ham sad Ole med Laus Pæns Datter, Else, om Livet, og Svinedrengen blæste Klarinet lige bag ved dem, medens den halte Morten Skjørben strøg Violinen, saa det klirrede i Ruderne.

Der var en Moro og Gammen, en Fnisen og Grinen, saa Sidse blev ganske syg om Hjertet. Men dog stod hun som naglet til Pletten; hendes Øine kunde ikke komme bort fra Ole og Else — Næ se, nu tog han hende om Livet! Saa reiste den fine Kjøbenhavnner sig og begyndte at præke. Hvad han sagde, kunde hun ikke høre; men Else blev ganske rød i Hovedet, og paa engang slog han ud med Haanden til Spillemandene, og sang:

Og dette skal være de Forlovedes Skaal! Hurra !

og saa kyssede Ole Else lige paa Trutten, saa Sidse kunde høre det helt ud i Haven.

Nu kunde hun ikke holde det ud længere. Hun listede grædende ned gennem Haven, og det Sidste hun hørte var: „Nu skal vi ha' os en rigtig lystig En!“ „Ja — Gud bedre os for det!“ sukkede hun, kom ud over Aaen og gik igjen paa den blanke, glatte Is. Benene rystede under hende, og da hun kom ned lidt forbi Vandmøllen, satte hun sig ved Stigbordet, skjulte Ansigtet i sine Hænder og græd saa bitterligt, som vilde hun smelte Mølledammen med sine Taarer.

Da var der En, som pludselig rørte ved hendes Skulder, og da hun saae op, var det den kloge Kone, som var bleven hentet den Gang Nissen havde trukket hende op af Brønden.

„Hvad græder Du saadan for paa en Juleaften?“ spurgte hun.

Sidse kunde næsten ikke Svare for Taarer; men tilsidst fik hun sig dog forklaret, og da den kloge Kone saae hendes Næse, sagde hun: „Opad og nedad kan nok blive udad. Hvorfor kaldte Du mig ikke før?“

„Aa, jeg troede ikke, at Nogen kunde hjælpe paa det,“ hulkede Sidse.

„Jo, i Nat kan det ske,“ sagde Konen; „for Julenat ere Aanderne løse, og saa har Korset Magt, som ellers aldrig. Hør nu, hvad Du skal gjøre. Naar Du kommer hjem, skal Du tage alle de Skjørter paa, Du har, og saa skal Du liste dig ud i Gaarden med et Korstræ i

Haanden. Naar Du saa faaer Ram paa, hvor Nissen er, og han er nok der, hvor de har sat hans Julegrød, saa skal Du slaa alle Skjørterne over Hovedet og liste Dig baglængs paa ham gennem en Aabning. Naar han seer dig komme saaledes, vil han blive forskrækket, og kan Du saa faae Korstræet over ham, saa er han din og maa gjøre Alt, hvad Du befaler ham. Her har Du de Ord, Du skal læse over ham; husk paa: det er kun Julenat en Gang om Aaret.“

„Men troer Du ogsaa, det kan gaa? Aa, jeg er saa ræd for ham!“ hulkede Sidse.

„Ja, hvis det ikke kan gaa, saa veed jeg ikke, hvad der skal gaa. Men nu gaaer jeg,“ sagde Konen, og saa gik hun.

Derhjemme havde Nis imidlertid holdt sig en rigtig fornøielig Juleaften, desformedit at han var ene paa Gaarden. Han havde taget Tappen af alle Tønderne, puttet Gaardhanen ned i vor Moers Dragkiste og stillet en Kalkeballe saaledes over Porten, at Mikkell maatte faa hele Bøtten over Hovedet, naar han kjørte ind. Saa var han klatret op paa Stænget med sin Julegrød, og der sad han rigtig behageligt og slikkede Skeen, da han med Et hørte Noget, der puslede ved Stalddøren. Han spidsede Øren og kigede ned. Hvem kunde det være? — Han var jo ene paa Gaarden.

Da springer den nederste Halvdør op, og i Halvmørket kommer et vældigt rundt Hoved gaende ind paa et Par tykke sorte Ben; men Hovedet havde hverken Øine eller Næse, og Mave og Arme kunde han heller ikke see.

„Bø—u—uh!“ sagde Hovedet med et vældigt Brøl, og i det Samme drat Nis baglængs ned mellem Stængetræerne og faldt lige i Svinetønden. Han troede saa bestemt, at det var Trolden, der kom.

Men i samme Nu havde Sidse Skjørterne i Orden, og Korstræet over Svinetønden, og saa læste hun, Som Konen havde lært hende:

*„Nu ta'er jeg Dig; men Du ta'er ei mig,
For nu skal vi lege en Julenats-Leg.
Du skal tie for mig; jeg skal tale for Dig.
Nu jeg binder din Lever, din Lunge,
Dit Hjerte, din Haand og din Tunge,
Saa skal Du mig tjene, som var Du mit Hors —
I Frelserens Navn og hans hellige Kors !“*

„Purrrh !“ sagde Nissen og slog en Kolbøtte i Tønden, saa al Svinemaden fløi Sidse om Ørene.

„Vil Du saa være ordentlig, eller skal jeg læse endnu en Gang?“ spurgte hun.

„Nei! — Aa, nei! Det var rædsomt at høre paa!“

skreg Nissen. „Træk mig op! Aa — træk mig op! — jeg drukner jo!“

„Ja, det sagde jeg ogsaa, da jeg laa i Brønden,“ svarede Sidse. „Men hvordan trak Du mig op ? Først skamferede Du min Næse, og saa gjorde Du mig til et Spektakel for hele Gaarden, saa Ole slog op med mig. Troer Du, jeg har glemt det? — Nu læser jeg om igjen!“

„Nei, aa nei!“ skreg Nissen, „før maa Du stege mig. Jeg vil gjøre Alt, hvad Du vil, naar Du bare vil la'e vær' at remse mig.“

„Ja, saa æd først den Næse i dig igjen,“ sagde Sidse. „Saa kan vi siden snakke om det Andet.“

„Ja, lad mig bare komme op,“ sagde Nissen, „saa skal jeg nok hjælpe dig.“

„Næ, ellers Tak,“ svarede Sidse. „Jeg ved nok, hvordan Du hjalp mig sidst. Vil Du strax skaffe mig af med Næsen eller vil Du ha'e Remsen?“

„Nei, nei!“ skreg Nissen og væltede sig omkring i Tønden. „Sæt dit Ansigt til Kanten her, saa skal jeg hjælpe dig!“

Sidse bøiede sig ned, og just som hun lagde Ansigtet mellem Korstræets to Grene, følte hun et køligt Pust, og i samme Øieblik var Næsen lige saa pæn og lige som den nogensinde havde været.

„Lad mig nu komme op!“ skreg Nissen. „Jeg bliver søsyg, hvis jeg længe skal seile om paa disse Kartoffelskrællinger!“

„Næ, vi er ikke færdige endnu,“ sagde Sidse. „Hør nu godt efter, hvad Du har at gjøre.“

„Ja, lad mig bare faae det paa en Gang,“ stønnede Nis. „Men skynd dig, for nu kan jeg ikke bunde længere.“

„For det Første lægger Du hele Bunden af min Dragkiste fuld af gamle Specier,“ sagde Sidse.

„Det er hørt,“ svarede Nis.

„Saa gjør Du Navnetrækkene paa Lintøiet i Orden igjen; men Hjertet kan Du gjerne vende om paa, saa det bliver til din egen Hue.“

„Naa, saa det veed Du ogsaa,“ brummede Nis.

„Ja, — men vi er ikke færdige endda. Nu følger Du skikkeligt med mig op til Laus Pæns, og der spiller Du dem saadan et Puds, at Ole kommer til at holde af mig og ingen Anden — forstaaer Du?“

„Ja, det gjør jeg med Fornøielse,“ grinede Nis. „Lad mig saa bare komme op; jeg kan jo ikke pudse Nogen, saalænge jeg ligger her i Tønden.“

„Stop, vi er ikke færdige endda,“ sagde Sidse; „for nu kommer det Allervigtigste. Naar saa Ole og jeg holder Bryllup, følger Du med og holder Orden paa vor Gaard. Er Du bleven ilde behandlet her, saa skal vi

aldrig forsømme dig med Noget, hverken de Helligdage eller de Søgne — det lover jeg dig.“

„Top!“ sagde Nissen, „det er et Ord! Jeg har længe været kjed af Mikkell Madsen og vor Moer, for de har været saa fedtede mod mig. Men Kis gaaer med Nis.“

„Javel!“ sagde Sidse, og tog Korstræet fra Tønden.

Nis hoppede i et Spring op paa Kanten, strøg sig med begge Hænder ned ad Benene, rystede sig som en Hund, og saa var han lige saa ren som før.

„Lad os nu komme afsted,“ sagde han, „for ellers kommer vi for silde.“

Nei, hvor Maanen lyste, da de kom udenfor! Sidse syntes, at hun aldrig havde seet saa vidt ud nogen Vinternat, og saa var hun saa let og fri, at hun havde kunnet juble i vilden Sky, hvis hun ikke havde havt Graanissen løbende ved Siden af sig, for hun troede ham dog ikke rigtig endnu.

De gik ud over Markerne, op over Banken, og da de kom til Aaen, saa løb den saa klar og let, at Sidse nok kunde mærke, at Nis havde koglet, og lagt Bro for hende, da hun gik her sidst. Saa kom de til Broen, hvor Veien løb op til Laus Pæns Gaard, og her standsede Nis.

„Nu kan Du blive her,“ sagde han, „for jeg har Bud til Aamanden først.“ Og dermed løb han over Broen ligesom en Skygge.

Sidse vilde følge; efter, men da saae hun, at Broen begyndte at gyngede, alt som Nissen hoppede; over den. Rækværket blev Skum, Brodækket Bølger, og inden hun vidste hvordan, saa var der ingen Bro. Vandet gik helt op over Engen, hvor hun stod.

„Gud maa vide, hvad Kogleri han nu hitter paa?“ tænkte Sidse og stirrede op imod Laus Pæns Gaard, for hun kunde høre dem synge og jubilere oppe i Haven.

Da saae hun paa den anden Side en hvid Røg trække op af Vandet, netop paa det Sted, hvor Broen havde staaet. Den trak sig i Maaneskinnet saa underligt ind under Brinken op imod Land, og saa blev den til saadan en hvid Hest, der gik og gruslede langs Aabreddens. Den havde kun tre Ben, og hvordan Sidse saa bar sig ad, kunde hun ikke; se Hovedet; men Hale havde den, rigtig en lang hvid en, hvormed den viftede Fluerne fra sig. For hvert Skridt, den tog, hev den over i den ene Side, og saa vrinskede den af og til saa underligt, ligesom Vand, der fuser mellem Sten.

Sidse blev ganske underlig tilmode; men saa hørte hun Gildesfolkene fra Laus Pæns komme oppe over Banken. Der var nok bleven drukket tæt, for de kom med en Vraalen, en Syngen og en Grinen, saa man kunde høre det vidt ud over Engen. Forrest gik Morten Skjørben med Violinen, og saa kom Svinedrengen; men

han var saa fuld, at han tudede i den forkerte Ende af Klarinetten, for Mundstykket havde han tabt. Saa kom den fine Kjøbenhavner; han havde faaet en af Pigerne under Armen, og saa fulgte alle de Andre — allersidst Ole, og han havde Else om Livet.

Da de nu kom ned til Aaen, blev der et stort Halløi, for Ingen kunde finde Broen, og Ingen kunde forstaa, hvor den var bleven af.

„Ja, den skal s'gu være her; for den var der s'gu i Morges,“ sagde den fine Kjøbenhavner, og saa svup han i, lige til Knæerne; for han kunde ikke se, desformedelst han havde Næseklemmer paa.

„Hvor er Broen? — Seer Du Broen?“ skreg de i Munden paa hverandre, og i det samme vrinskede den hvide Hest.

„Halløi! — Der er jo et Bæst, vi kan ride paa!“ raabte Kjøbenhavneren. „Den kan godt sætte os over En ad Gangen.“

„Aa, To kan den godt ta'e,“ skreg Svinedrengen, og saa nappede han en Pilekjev og hoppede op paa Ryggen af Hesten.

„Hæng i, Kjøbenhavner!“ raabte en af Karlene, og saa kom Kjøbenhavneren op.

„Den kan godt ta'e En til!“ sagde Karlen, og saa hoppede han op, og fik to af Pigerne med sig.

„Aa, der bliver vel Plads til os Allesammen; det er ikke værd at klatte med det,“ sagde Ole.

Og der blev virkelig Plads; for hvergang En satte sig op, saa var der altid Rum til nok En; men tilsidst var Hesten ogsaa ganske svairygget.

„Nu kør' vi!“ raabte Svinedrengen og gav Hesten et vældigt Rap, og saa begyndte den saa sindigt at vade ud i Vandet med dem.

Det gik ogsaa ganske godt i Begyndelsen; men da de kom ud midt i Aaen, tog den paa at strække ud for at svømme, og saa raabte en af Pigerne:

„Nej! — Jesses Kors! —
Aldrig saae jeg saa langt et Hors!“

Men næppe havde hun sagt det, før Hesten vrinskede og brast midt over. Sidse saae, hvordan Manken og Halen hvirvledes bort som det bare Skum, og ude fra Aaen hørte hun, hvorledes de hvinede, skreg og tumledes mellem hverandre.

„Aa Ole! — Aa, Ole!“ raabte hun i Dødsens Angst og løb ud i Vandet, saa langt, hun kunde. Der dukkede En op tæt ved hende. Hun fik fat i hans Arme, trak ham i Land — det var Ole.

„Næ, hvor Du er bleven kjøn!“ sagde han, og saa

kyssede han Sidse, lige saa vaad han var.

„Ja, Du er ogsaa en kjøn En,“ sagde hun og vilde spille fornærmet; men hun kunde dog ikke Andet end kysse ham igjen. Lidt efter lidt kom ogsaa de Andre kravlende op; men den fine Kjøbenhavnner havde mistet sin Silkehat, og Laus Pæns Datter havde Aamanden taget — den og hende saae de aldrig mere.

Den næste Dag, da de kom hjem fra Kirke, tog Sidse Ole ind i sit Kammer og viste ham sit Udstyr, og da hun tog de sidste Lagener op, laa hele Kistebunden fuld af blanke Specier.

„Saa faaer jeg vel holde Eders Bryllup,“ sagde Mikkel, der var kommen bag paa dem.

„Ja, det kan I godt,“ sagde Sidse, „for Nis følger med os.“

„Gratulerer!“ sagde Mikkel. „Slid ham med Helsen, men tag ham blot ikke ved Næsen mere.“

Og saa stod Oles og Sidses Bryllup i Fryd og Gammen. De holdt saa meget af hinanden, at de aldrig skiltes ad, og det er Mere, end man kan sige om de fleste af Nutidens Ægteskabshistorier.

Nabo og Højbo.

Fjernt ovre i Jylland, vestenfor Heden og østenfor Sandet, laa der syv store Høie, den ene tæt ved Siden af den anden. Dem skjøttede Folk ikke ret meget om at komme nær ved Nattetide, for der var Smedenisser i dem, og forstyrrede man dem i deres Arbeide, kunde man let faae et gloende Plovjern slængt efter Vognen, naar man kjørte forbi. Desuden sloges Smedenisserne indbyrdes, saa at man ofte kunde høre dem vræle langt ud over Heden, og tilsidst havde de saaledes rumsteret med hverandre, at der kun var to tilbage, Raginald og Gillikop, men selv de kunde ikke holde Fred med hinanden. Undertiden saae man dem midt om Natten komme farende i Luften paa smaa sorte Heste, og naar de da mødtes mellem Baunebjerg og Gallehøi, for dér boede de, foer de mod hinanden med deres Hamre, saa at Jorden drønedede derved, og saa fik man altid Torden den næste Dag.

Tæt ved Baunebjerg, hvor Raginald huserede, stod en Udflyttergaard, som tilhørte Peder Palle, og da Baunebjerg laa ret over for Gaarden, kun skilt ved en Lavning, saa var det ikke saa sært, om Peder Palle var

den, der vidste bedst Besked om Høiboen, og derfor kaldte Bønderne i Uglerup dem ogsaa for „Nabo og Høibo“, og mente, at de i mange Ting stod saadan i Pagt med hinanden.

Det gjorde de nu ogsaa paa en vis Maade; thi naar Palle vilde have et forsvarligt Stykke Smedearbejde, saa tog han ikke til Smeden i Uglerup. Nei, han ventede til det blev Fuldmaane, og naar han da saa Røg staa op over Toppen af Baunebjerg, saa vidste han at Raginald smeddede, og saa gik han derover.

Saaledes kom han da en Aften og spurgte Raginald, om han kunde smedde ham et Plovjern.

„Smal Sag!“ sagde Raginald haanligt. „Vil Du ikke hellere have et Sværd?“

„Nej, dem trænger vi ikke til nu,“ svarede Palle.

„Saa maa det staa ilde i Landet,“ sagde Raginald. „Kom imorgen ved Midnatstide og hent din Jordrager.“

Da Palle næste Midnat kom til Høien, stod den klare Lue ud ad den saa stærkt, som aldrig tilforn. Bag nogle store Sten sad Raginald og travlede med et Par Rugstraa, som Vinden havde blæst overkors paa en stor Dyngge Vaaben, kunstfærdig indlagte med Guld og Sølv, der glimrede i Maanelyset. Mellem dem laa Spænder, Ringe, Kjæder og Drikkehorn, Alt af det pureste Guld — aldrig havde Palle troet, at der var saadanne Ting til i Verden. Han støttede sig til sin Stav, mens han stod og saa til; men hvordan saa Raginald end bar sig ad, kunde han dog ikke faae de to Straa ud af deres Stilling. Tilsidst blev han ganske sort af Ærgrelse. Øinene lyste paa ham som glødende Kul og saa raabte han rigtig trolldarrig:

*„Hid og Did gjør mig Skræk !
Hid og Did, vil I væk!“*

Men Straaene blev liggende overkors, ganske som før, hvormeget saa Raginald pustede paa dem. „Hvad blæser Du saadan for?“ spurgte Palle. „Dine Kinder er jo nærved at revne.“

Da saa Raginald rigtig bedrøvet paa ham og sagde: „Vidste Du, hvad jeg veed, saa pustede Du dine Lunger itu. To tusende Aar har jeg været om at smedde, hvad der ligger, og nu har Hid og Did lagt sig over dem, saa jeg aldrig faaer dem tilbage i Høien mere.“

„Ikke Andet!“ sagde Palle og tog Straaene bort.

Da drønedede det i Høien med Klang som om hundrede Kister smækkede i. Ilden slukkedes; men op mellem Stenene skød sig et blankt Plovjern, og en Stemme raabte dybt nede under Jorden:

*„Nu har jeg Mit!
Dér har Du Dit!“*

Og saa var der Intet at se mere.

Palle syntes, det var lovlig Lidet, han havde faaet for sin Hjælp; men da han næste Morgen spændte for Ploven, saa kunde han med det Plovjern pløje ti Gange saa meget som de Uglerup Bønder med deres. De stimlede alle omkring ham for at se hans vidunderlige Plovjern, og saa fortalte da Palle om alle de mageløse Skatte, han havde seet i Baunebjerg.

Sognefogden kom nu ogsaa til, og da han havde hørt Palles Fortælling, foreslog han Sogneraadet, at de skulde grave Baunebjerg ud, for at dele Skatten mellem sig.

Da Palle fik det at vide, blev han meget fortrydelig over sin Aabenmundethed; men forhindre det kunde han ikke, for Baunebjerg laa paa den yderste Udflytterlod, som endnu hørte Sognet til. Saa gik han ved Midnat ud til Høien, bankede paa og fortalte Raginald, hvad man havde isinde.

„Lad dem komme!“ sagde Raginald og lo, saa det rystede i Høien. „Jeg skal nok værgе mig.“

Og dermed sank han i Jorden, lige for Palles Fødder.

Palle kigede efter ham og syntes, at han tog sig den Sag noget let; men i det samme skød Stenene sig fra hverandre, og Raginald stod foran ham med et drevet Sølvkrus i Haanden.

„Tag det for din Villighed,“ sagde han; „men lad aldrig nogen veifarende Mand drikke deraf. Vel var det, at Du varede mig; for havde jeg redet til Gallehøi den Nat, de Uglerup Bønder gaaer til Baunebjerg, saa havde Gillikop og Raginald seet deres Høie for sidste Gang.“

Og dermed svandt han ned i Jorden igjen.

Der var stort Røre i Uglerup, og mere blev der, da Bønderne fik Palles Sølvkrus at se; thi nu havde de da Syn for, hvilke Skatte Høien gjemte.

Ved næste Fuldmaane samledes de alle med Hakker og Spader, og Sognefogden sagde: „Pas nu paa, at ingen Moders Sjæl lukker sin Mund op, mens vi graver; for saa synker Skatten i Høien igjen, og vi kan da ikke grave efter den, før næste Fuldmaane!“

Saa tog de da fat, og der var saa stille som i en Grav; man hørte kun Hakkerne, der klang mod Stenene, og Jorden, der trillede ned ad Høien. De havde vel gravet saadan et Par Timers Tid, uden at finde Noget; men da stødte en af Karlens Hakker paa Hanken af et stort Kobberkar, og i den næste Skovfuld Jord fløi Guldstykkerne ud til alle Sider. Nu kan det nok hænde sig, at de tog fat — men saa var der En, der vendte

Hovedet tilbage, og han saae en bred, brandrød Lysning staa op bag om Bankerne. Saa vendte de Andre sig ogsaa om, og nu stod de lyse Luer op af alle Gaardene i Byen.

„Jøsses Kors! Uglerup brænder!“ skreg Sognefogden, og saa smed de Alle deres Spader og løb ad Byen til, alt hvad trække kunde. Men inde fra Høien lød en høj Latter og en grov Stemme raabte:

*„Haa, haa, haa! Nej se, hvor de render!
Nu troer de Bæster, at Uglerup brænder!“*

Og det troede de ogsaa, lige til de kom ind i Byen, saa var der ikke mere Ild end at de maatte bruge Fyrstaal for at tænde deres Piber, og saa kunde de jo nok vide, hvem der havde narret dem.

Næste Fuldmaane samledes de igjen ved Høien, og denne Gang gik det meget lettere end sidst. De havde allerede faaet Kjedlen halvt op; men i det samme kom alle Uglerup Piger og Koner løbende ned ad Banken, som om Fjenden var efter dem. Endnu tav alle Karlene; men da Kvindfolket kom ned paa Engen, begyndte de at kives og skjændes, og tilsidst drog de hverandre efter Haarene og sloges saa vældigt, at det gik paa Livet løs. De kom nærmere og nærmere til Høien, og da tabte Sognefogden af bare Angst over, at de skulde forstyrre dem, Taalmodigheden, og raabte: „Jeg troer Fanden rider Jer! Skal I da ødelægge Alting for os?“

Og dermed foer han og Karlene ned paa Engen for at skille dem ad; men i samme Øieblik sank Kjedlen, og ud fra Høien brølte en vældig Stemme:

*„Haa! haa! haa! — Ja, skil Jeres Kjællinger!
Det er slet ikke Andet end Raginalds Ællinger!“*

Og det var Sandhed; for da Karlene kom ned paa Engen, saae de ikke Andet end en Flok Vildænder, som trak op imod Høien og forsvandt i den. Saa maatte de da vente til næste Fuldmaane; men saa skulde det ogsaa være Alvor, for mere end tre Gange kunde det jo ikke nytte at grave.

Nu lagde de da Raad op om, hvorledes de skulde undgaa at forsnakke sig, og saa foreslog Sognefogden, at de hver skulde tage en Prop i Munden, og bide i den, naar det begyndte at kogle. Saa var de da visse paa ikke at sige Noget. Saa drog de da ud ved Midnat næste Fuldmaane, og denne Gang var Jorden saa blød at grave i, som var den Smør. Pludselig sank Jorden under dem, og nu stod de i et høit, hvælvet Kammer, og midt paa Gulvet saae de Kobberkjedlen; men over den laa en stor graa Ugle med gloende Øine. En af Karlene var

imidlertid ikke forknyt. Han tog Uglen om Livet, men idet han løftede den op, var hele Kjedlen fuld af store, sorte Flagermus, der røg dem om Ørene som en hel Bisværn. De holdt alligevel Ørene stive, skjøndt de lyse Luer begyndte at blusse op under Kjedlen, og i Flammeskjæret saae de, at den var fyldt med blanke Guldstykker lige til Randen. De blinkede til hverandre og vilde lige til at tage fat i Hankene; men da hørte de et saadant Hanegal, at de vilkaarligt vendte sig om, og saae ned mod Engen. Der kom et stort Hølæs, trukket af to sorte Haner, der galede, den ene værre end den anden. Endnu tav de stille, for de kunde jo nok begribe, at det var Kogleri; men da slog den fjerner Hane et vældigt Galop, og i det samme sparkede den bag ud, saa den tykke Vognstang røg i Splinter. Da kom Sognefogden saadan til at le, at han fik Proppen i Halsen, og idet han spyttede den fra sig, røg det ud af ham: „Det var da Fanden til Spark af en Hane!“

Da buldrede det under dem som Torden. Flammer og Røg væltede op rundt omkring dem. Der kom et vældigt Skrald, og inden de saae sig for, røg de til alle Sider paa Hovedet ud ad Høien, saa at de havde meget ondt ved at finde hverandre igjen. Da de endelig kom paa Benene, var Høien lukket, og det var ikke til at se, at Nogen havde rørt ved den.

Det led nu saadan hen ad Voldermisse, og saa skulde Palle og hans Kone have Barn i Kirke, for det skulde jo ogsaa besørgeres. De sad nu saadan og ævlede om, hvem de vel kunde bede som Faddere, og saa siger Konen paa en Gang: „Det var dog et skjøne Krus, vi fik af Høiboen! Hvad om vi bad ham med?“

„Jeg troer, Du er tumpet, Moer,“ siger Palle. „Han kan jo ikke taale at komme i Kirke.“

„Ja, men saa kunde vi jo bede ham til Grødgildet, Mand! Naar han kommer til Høibords med Godtfolk, gi'er han nok en god Faddergave.“

„Hm! Ja, der er Noget i det, Mo'ertil; men hvad troer Du, at Præsten og alle Byfolkene vil sige, naar de skal sidde til Bords med Troldtøi? Ja, kunde vi mage det saadan, at han blev buden, uden at komme, saa blev han da nødt til at gi'e Noget alligevel. Men det er ikke saa let, det.“

„Aa, saa farlig svært er det da heller ikke,“ siger Svinedrengen, som havde siddet i en Krog bag Ovn og hørt, hvad de talte om.

„Din visnæse Knægt,“ siger Palle, hvordan vilde Du bære dig ad med det?“

„Ja, det bliver min Sag,“ svarer Svinedrengen. „Maa jeg bare faae en god, stærk Sæk, og Tredieparten af Det, jeg bringer tilbage, saa skal jeg nok faae Høiboen til at

punge ud, uden at han kommer.“

„Han er et forslagent Hoved, Moer ,“ siger Palle.
„Lad ham saa faae den Sæk at rende med. Der kan da ikke times ham værre, end at Høiboen knækker hans Hals.“

Om Aftenen trak Svinedrengen i sine Søndagsklæder, satte sin nye Hue paa Hovedet, og saa gik han over til Høien og bankede paa med sin Træsko. Strax aabnede Høien sig, og der stod Riginald med en gloende Hestesko i Haanden.

„Hvad vil Du?“ spurgte han.

Da gjorde Svinedrengen sit bedste Skrabud, tog Huen af Hovedet og sagde:

*„Jeg skal hilse fra vor Fa'er,
Jeg skal hilse fra vor Mo'er,
Jeg skal hilse fra det lille, det udøbte No'er,
Og bede dig vise os den Ære
Den Lille til Kirken at bære.“*

„Nei, mange Tak!“ sagde Riginald. „Det kan jeg slet ikke være med til. Der er Ding—Dang i Taarnet, og Hid og Did paa Alteret. Nej, i Kirken kommer jeg ikke.“

„Men I vil da vel nok staa Fadder til Barnet?“ spurgte Svinedrengen.

„Ja, hvis det bliver hjemme hos Palle,“ svarede Høiboen. „Gi'er han Grødgilde?“

„Om han gjør?“ sagde Svinedrengen. „Naada! Vi skal koge ti Maal Risengrød og fem Maal Sødgrød. Og saa skal vi ha' Klipfisk og Kleiner bagefter.“

Høiboen slikkede sig helt op over Næsen og sagde: „Skal i det? — Ja, saa kommer jeg — men saa maa jeg vel gi'e Jer Føring først?“

„Det kan I gjøre, som I vil,“ sagde Svinedrengen; „vi trænger ikke til det. Saa kan I jo gi'e Jer' Faddergave med det samme, hvis I har Raad — det er jo ikke værd at klatte med det.“

„Klatte? Jeg klatter aldrig!“ raabte Riginald. „Kom ind og se, om jeg har Raad.“

Og dermed trak han Svinedrengen ind i Høien. Den stod paa Gyldenstenspiller. Rødderne, der flettede sig tæt giennem Loft og Vægge, var af spundet Guld, og henne i en Krog stod saa mange Kister og Poser, at Svinedrengen slet ikke kunde tælle dem.

„Raad !“ sagde Riginald, og saa lo han, saa der dryssede Guldstøv ned fra Loftet. „Luk op for din Sæk, om ellers Bunden kan holde.“

Svinedrengen var ikke seen med at holde Sækken op, og saa tog Riginald en Pose og heldte i, saa Guldstykkerne klingrede:

„Hvad siger Du om det?“ spurgte han.

„Aa!“ svarede Svinedrengen. „Mange gie'r mere. Faae gie'r mindre.“

Da snappede Høiboen nok en Pose; heldte den i Sækken og spurgte: „Men nu da?“

„Aa ja! Saadan gi'er de Fleste,“ sagde Svinedrengen.

Da tog Raginald den tredie Pose, heldte i og spurgte: „Er det nu nok?“

Svinedrengen littede paa Sækken, og da han mærkede, at han næppe kunde slæbe den, sagde han: „Ingen gi'er Mere; de Fleste gi'er Mindre.“ Og dermed vilde han ud igjen.

„Nei stop!“ sagde Raginald. „Fortæl mig lidt om Gildet! Hvem kommer?“

„Aa, vi faaer store Fremmede,“ sagde Drengen. „Først kommer Skolelæreren, Degnen og Præsten.“

„Ja, de maa jo komme paa Embeds Vegne,“ sagde Raginald med et Suk. „Hvem flere?“

„Saa kommer der to Provster og en Bisp. Du veed nok, ham, den tykke fra Viborg.“

„Naa, ham? — Aa, han plejer van' at se mest efter Maden — han lægger næppe Mærke til mig,“ brummede Høiboen. „Videre!“

„Ja, saa kommer Mutter Maria,“ sagde Svinedrengen. „Hun skal holde Huen.“

„Hvad for Noget? — Mutter Maria! Har hun Tid til det? Hum! — Naa, der bliver vel nok en Plads bag Ovnens, hvor jeg kan spise min Grød i Ro. Saa kommer der vel ikke flere?“

„Næ, ikke Andre end Vor Herre. Han skal velsigne Barnet.“

„Hvad siger Du? — Vor Herre! Hum! Hum! Hum!“ sagde Raginald og kløede sig i Hovedet. „Naa, lad gaa! Han har saa meget at bestille, at han vist kommer sent og gaaer tidligt. Men hvem skal spille til Dansen?“

„Døden fra Lybæk og Torden med sin Trommestik,“ sagde Svinedrengen.

„Fy, for al Landsens Ulykker!“ raabte Raginald og blev ganske sort. „Da jeg sidst saae ham, tog han alle mine Børn, og da jeg i fjor mødte Torden nede ved Stranden, hev han sin ene Trommestik efter mig og brød mit Laar. Nei, Tak for mig! Hils din Husband og siig, at hvis han kommer levende fra den Fadderstads, saa vil jeg give ham et Sølvkrus til — naar bare jeg maa være fri.“

Og dermed hjalp han Svinedrengen Sækken paa Ryggen og lukkede Høien godt i efter ham.

Da Palle nu saae alt det meget Guld, Svinedrengen kom slæbende med, sagde han til vor Moer: „Det er ligegodt snavs med Det, at vi kun har det ene Sølvkrus

nu, da vi er blevne saa holdne Folk. Vi maa da mindst ha' et til hver Bordende. Gaa Du over og bed ham om det!“

„Nei, det kan Du gjøre selv,“ sagde vor Moer. „Jeg mener ellers Du er bleven farlig gal efter Sølv, nu, Du har saa meget Guld. Jeg synes, Du skulde blues ved at bede ham om Mere.“

„Og jeg synes, Du skulde holde din Mund,“ sagde Palle. „Han har jo Sølv nok, og vi kan da ikke skjænke af Tin for den ene Bordende, naar vi har Sølv for den anden. Vil Du ikke gaa, saa gaaer jeg!“

Men da han kom over til Høien, var Raginald ikke til at se. Palle bankede og kaldte; men der kom ingen Høibo, og saa gik han ærgerlig tilbage, gav Svinedrengen en over Nakken og skjældte vor Moer ud, inden han gik tilsengs.

Nogle Dage før Gildet skulde holdes, vandrede han paany over til Høien. Det var saadan en stille, lummervarm Foraarsaften. Hvidtjørnen blomstrede, og langt ude over Heden trak der en Torden op. Han gik op paa Toppen af Høien for at se efter Raginald; men der var slet Ingen, uden saadan nogle underlige store, graa Uldentorrer. De kom op af Jorden, snurrede rundt om Hvidtjørnen, og saa trak de med saadan en løierlig Brummen ud ad Heden til.

„Det var da nogle farlig store Uldentorrer, det!“ tænkte Palle, og lige idet samme kom der en farende; den havde ligesom en takket Guldkrone om Hovedet. „Sikken en! Den maa Du vise vor Moer,“ tænkte Palle, og saa hug' han til Uldentorren med sin Hue, saa den trimlede ned i Græsset, og der laa den og surrede. Saa fik Palle den ned i sin Snusdaase, og det var det Hele, han bragte hjem den Aften.

Midt om Natten vaagnede vor Moer ved saadan en løierlig Lyd. Det summede og sang lige ved Sengen, og da hun rigtig vaagnede, ja, saa kom Lyden fra Palles Snusdaase. Saa stod hun op og gik hen til Vinduet for at se, hvad det var; men lige i det, hun lukkede Laaget op, kravlede der en stor, graa Uldentorre op paa Kanten af Snusdaasen.

„Fy for Katten! Det var da en led En!“ sagde hun, og saa tog hun den i Nakken og kylede den ud ad Vinduet. Om Morgenen vaagnede Palle og vilde tage sig en Pris; men idet han roder i Daasen, siger han: „Det er da ellers løierligt, saa den Tobak er bleven haard.“ — Og da de skulde se rigtig efter, saa var Daasen fuld af det bare Grus med saadanne underlige Brøkker i.

„Se, det kan nu ikke hænge rigtig sammen det,“ sagde Palle, „for Snus kan da aldrig blive til Grus. Det maa jeg over at fortælle Høiboen, og saa vil jeg bede

ham om Kruset med det samme.“

„Du skulde være fornøiet med, hvad han har givet Dig,“ sagde vor Moer. „Det bæres mig for, at Du tilsidst vil times en Ulykke hos det Troldpak.“

„Lad mig om det,“ sagde Palle. „Jeg og Raginald har altid været gode Venner; det skulde da være sært, om vi blev Uvenner for en Uldentorres Skyld.“

Ved Midnat hørte Palle Klang af Høiboens Hammer, og saa stod han op og gik over mod Høien. Den lyste rødt helt ud over Heden. Ilden stod ud ad dens Top, sugedes ind ad et Hul paa Siden, og sprudlede atter ud mellem Stenene, saa Palle blev ganske ræd — saadan havde han aldrig seet Høien før. Imidlertid tog han dog Mod til sig, gik om paa den anden Side af Høien og bankede paa med sin Kjep.

Da hørte Flammerne op. Det lød som om Luften susede ud af en uhyre Blæsebælg, og i samme Øieblik kom Raginald farende paa en kulsort Hest som et helt Stormveir.

„Hvad har Du gjort ved min Kone?“ raabte han med Tordenstemme og tog Palle i Nakken, saa han sank i Knæ.

„Jer' Kone! Jeg har jo aldrig seet Jer' Kone,“ sagde Palle i Angst.

„Ikke det?“ fnyste Raginald. „Igaar Aftes slog Du hende med en Sæk, saa hun trillede hen ad Jorden. I Nat laa hun i en Ligkiste i dit Kammer, og i Morges kastede din Kone hende ud ad Vinduet, saa hun nær havde knækket sin Hals. Nu er hun rømt til Gillikop i Gallehøi. I Nat vil jeg hente hende tilbage, og saa skal Gillikop faae saadan en.“

Og dermed slog han ud med sin Smedehammer og ramte Palle over Lænden, saa han trimlede ned i Grøften, og der fandt de ham først næste Morgen.

„Det var da Fanden til Skrub, Husbond der har faaet,“ sagde Svinedrengen, da de bar Palle i Seng. „Der bliver saavist ingen Fadderstads af, før henad Sankte Hans — Husbond er jo hel bovlam.“

Og Svinedrengen fik Ret. Palle kunde hverken krybe eller gaa i mange Uger derefter, og til Raginald saae man heller Intet mere. Høien var lukket, Ilden slukket, og Bymændene i Uglerup mente, at Høiboen havde sat Livet til i Kampen med Gillikop.

Mens Palle var syg, laa han bestandig og pillede med det Sølvkrus, han havde faaet af Raginald, og da han tog paa at komme sig, saa de kunde begynde at tænke paa Fadderstadsen, begyndte han igjen at gruble over, hvordan han dog skulde faae Mage til det Sølvkrus; men nu var det meget vanskeligere end før, for Raginald var og blev borte, og selvom han kom, havde Palle dog tabt

Lysten til at mødes med ham tiere.

Saa var det netop Sankte Hans Aften, at Svinedrengen kom hjem. Han havde tændt Blus paa Baunebjerg, og der havde været saadan svær Moro med Piger og Karle, som sprang over Ilden og trillede Hjul ned ad Banken for at se, hvem der skulde leve længst. Men ligesom de havde hjulet allerbedst, saa havde de hørt det pusle nede i Høien, og en Stemme havde sunget :

*„Snur, min Rok! Spind Sølvsilken fin !
Virk, min Væv, baade Lagen og Lin !
Snart kommer Raginald, Husbond min,
Fra Gillikops Esse tilbage.“*

I det samme havde en af Pigerne raabt: „Nei, se til Gallehøi!“ Og da de saae derhen, stod Høien høit i Luften som en brændende Top paa fire luende Pæle, og inde under den kunde de se smaa, røde Luer, der dansede i Ring, snart ud og snart ind. Men det Hele varede kun et Øieblik, saa kom der saadan en Angst over dem Alle, at de hovedkulds styrtede ned ad Høien, og da de kom ud paa Engen, havde Taagerne saaledes lagt sig hen over den, at der ikke var Mere at se.

„Da havde jeg dog nok Lyst at vide, hvordan det seer ud. Maaske man kunde hitte sig et Sølvkrus der,“ sagde Palle.

„Skal Da nu til at lade Dig slaa fordærvet igjen?“ spurgte vor Moer. „Nei, bliv Du, og lad Drengen gaa derhen.“

„Tør Du vove det?“ spurgte Palle.

„Aa ja, de kan da ikke gjøre værre end knække Halsen paa mig,“ sagde Svinedrengen; „men Husbond glemte rigtignok Dukaterne sidst.“

„Dem skal Du faae, naar Du kommer tilbage,“ sagde Palle.

„Og saa maa Husbond laane mig et enslødet Øg,“ sagde Svinedrengen; „for løbe fra dem kan jeg ikke.“

„Du kan tage den hvide Hoppe; hun strækker godt ud,“ sagde Palle.

Snart efter var Svinedrengen paa Ryggen af den hvide Hoppe, og nu gik det strygende ad Gallehøi til; men da han kom ned over Engen flød den med Taager som kunde det være Skyer. De rakte sig og strakte sig, og lagde sig op over ham med lange, bløde, favnende Arme, og saa hviskede de :

*„Lad være at ride!
Bliv hos de Hvide!
Høibaal i Nat volder Mennesket Kvide !“*

Men Svinedrengen brød sig ikke derom; han læste sit Fadervor, og saa trak Taagerne atter vidt ud over Vandet.

Nu kunde han se Gallehøi. Den stod paa fire snoede Søiler af luerød Ild, og rundt om den steg gule, violette og blaa Flammer op ad Jorden. De dannede ligesom bølgende Ildtæpper mellem de skinnende Søiler, og over dem laa, som en halv gjennemsigtig Kuppel, den grønne Høi med sine Hvidtjørne og Blomster. De lyste i alle Farver som skinnende Ædelstene, og naar Jorden af og til skred ned mellem Rødderne, var det som en Ildregn af glødende Guld strøedes hen over Gulvet, hvor Høifolket dansede. Der var saa mange, at Svinedrengen slet ikke kunde tælle dem, og ude fra Heden kom de strygende ind paa smaa sorte Heste, ikke større end Katte, og dem bandt de under de store Sten paa den modsatte Side, hvor Alt flød sammen i Mørke.

Og saadan Gammen og Dansen der blev, hver Gang en Ny kom strygende ind! De bitte Puslinger skreg af Glæde, hev deres røde Huer i Veiret, og saa dansede de i lange Ringe, ud og ind i Høien, om den Sidstankomne. Naar han saa havde hilst og skrabet ud til alle Sider, kom de med store Sølvstob og drak ham til, smækkede med Laagene, og saa raabte de Noget, som Svinedrengen ikke forstod. Thi skjøndt han kunde se Alt, lige til de ældste Puslinger dybest inde i Høien, saa var det, som var han slagen med Døvhed, naar de raabte eller sang. Det klang ikke høiere, end som naar Vinden suser i Lyngen, og naar alle Musikanterne spillede op, hørte han det ikke høiere end en Faarekyllings Piben.

Til sidst kom der ikke flere ridende, og saa fik han Lyst til at se det Hele nær ved. Han trak Hesten efter sig i Grøften, saa at han kun havde Hovedet oppe over Diget, og saaledes naaede han hen til den Side af Høien, hvor de havde bundet deres Heste. De rev og kradsede hverandre, ret som det kunde være Katte, og ud af Muleposerne fløi den ene Flagermus efter den anden og strøg ind under Høien. Nu bandt Svinedrengen ogsaa sin Hest, og saa listede han sig paa Tærne frem i Skyggen af Høien. Men han fik hurtig Benene til sig igjen; thi der laa en Lyngorm, vunden tre Gange om et gammelt Egestød, og den hvæsedes Edder og Forgift lige i Ansigtet paa ham. Svinedrengen sprang tilbage og vilde løbe; men da sagde Egestødet :

*„Træk din Kniv og frels mit Liv,
Saa redder jeg dig for Troldekniv!“*

og saa hug' Svinedrengen til Ormen med sin Kniv, saa Hovedet røg af og Kroppen ringlede sig ud i Græsset. Da

rettede Egestødet sig i Veiret, strakte sine krogede Grene imod ham, og da Svinedrengen skulde se rigtig til, saa var det Raginald, der stod for ham.

„Det skal Du ikke have gjort for Intet,“ sagde han. „Tag den, saa kan Du gaa, hvor Du lyster; men byder de dig at drikke, saa kast det bag over dig, og se at komme bort, saa hurtig Du kan, for ellers kunde det gaa dig som mig.“ Og dermed rakte han ham sin Hue.

Drengen satte den paa Hovedet, og i samme Øieblik kunde han ikke se sig selv; men derimod blev Alt omkring ham dobbelt klart. Nu forstod han jo nok, hvad det betød, og saa gik han ganske rolig lige ind i Høien, hvor Ilden blussede allerklarest. Der var dækket et langt Bord af Perlemoder, med Dug af det fineste Spindelvæv, og paa Bordet var der en saadan Opdækning med Guld og Sølv, at Svinedrengen fik ganske ondt i Øinene deraf. Rundt om Bordet sad alle Puslingerne med deres Koner, og de drak hinanden flittigt til. Uophørlig lød det: „Skaal Vidrik!“ — „Tak Didrik!“ — og saa klappede de med Laagene ad Skafferne, naar de vilde have mere.

Just dér, hvor Svinedrengen stod, sad en lille pukkelrygget Troldkjærling og gjorde saadanne forlibte Øine til en skjævbenet Trold ved hendes Side, at Svinedrengen kom til at le.

„Det er en fæl Hosti, Du har,“ sagde Troldkjærlingen. „Drik en Slurk!“

„Ja, mit Nusleben!“ sagde Trolden og slog Armen om Livet paa hende.

Da saae hun rigtig kjælent paa ham og hviskede: „Klø mig! Klø mig, Rallikop min!“ Og saa stak Trolden sin lange Næse ned i hendes purrede Nakkehaar, og kløede hende med Næsetippen helt ned ad Ryggen.

„Det var da Fanden til Bordskik, de holder her!“ brast det ud af Svinedrengen, og saa tog han Huen af, for han syntes, at det ogsaa kløede ham i Hovedet.

Men næppe havde han sagt disse Ord, før alle Troldene væltede mellem hverandre ligesom en Bunke Snoge paa en Mødding. Svinedrengen tog til Bens ud ad Høien; men inden han naaede at faae Hesten løst og komme op paa den, havde han alle Puslingerne omkring sig; det var ligesom han sad i en stor Myretue. De hoppede og sprang, hvæsede og peb, som en Flok Rotter under et Logulv, og midt imellem dem saae han Troldkjærlingen komme med et stort, skinnende Sølvkrus i Haanden. Hun naaede ham just som han svang sig paa Hesten, og saa sendte hun ham et Par rigtig forlibte Katteøine, og sang:

„*Ungersvend fin,
Smag paa vor Vin,
Saa vil jeg vorde Fæstemø din!*“

„Nei Tak! Det skal vi dog ikke bemænge os med!“ tænkte Svinedrengen, og saa tog han Kruset, svang det i Luften, og heldte Drikken bagover Skuldren ned over alle Puslignerne. De skreg som smaa Pattedrise; thi hvor Drikken faldt, flammede Luer i Veiret, og et Par Draaber stænkede ogsaa henover Hesten og sved hvert Haar lige til Skindet. Den vrinskede høit, steilede i Veiret, og saa foer den i Galop ned ad Banken og ret ud ad Landeveien. Huen fløi af Svinedrengen, men Kruset klemte han fast ind imod sig, og saa foer han afsted, som havde han syv Tusend Djævla efter sig.

Og det havde han ogsaa; thi alle Puslignerne spændte ud det bedste de havde lært, og da han naaede Engen, havde han alle Graabenene tæt bag ved sig, som var det en hel Flok Harer. Han strakte sig ud over Hestens Hals, huggede Hælene i dens Sider, og foer afsted, saa Vinden peb om Ørene paa ham; men nu var der en af Puslignerne som stak Benene i Munden og slog Hjul paa sig selv, og lidt efter hjulede alle Høiboerne efter ham saa hurtigt, at det saae ud som trillede der en hel Bunke Bosler bag efter ham. Men værst var Troldkjærlingerne. De sprang afsted som store Græshopper, og for hvert Spring de gjorde, stod Ilden ud ad deres Skjorter, og saa raabte de : „Riv ham! Riv ham!“ og strakte nogle Klør ud, der var værre end den allerværste Ugleklo. En af dem fik fat i Hagen paa Bagskoen af hans Hest, og den rev hun af og kylede den efter ham, saa Ilden sved hele hans Skjæg, men det var jo ikke meget. Nu mærkede Svinedrengen at det kneb; thi Hesten begyndte at hinke, men i det samme strøg Raginald ham forbi paa en sort Hest og raabte til ham :

„Bort fra det Bolde !

Op paa det Knolde !

Saa slipper Du snart fra Gallehøis Trolde !“

Det Raad var Svinedrengen ikke seen med at følge. Han dreiede Hesten fra Engen og satte op tværs over Pløiemarken, det bedste han kunde. Høiboeroe halede efter ham; men da de naaede Pløiemarken, kunde de ikke skræve over Plovskorperne, men laa og trillede rundt i Plovfurerne som Harekillinger. Herover blev de saa gnistrende gale, at de alle i Hob klattrede op paa den nærmeste Høi, rev Overliggeren paa Stendyssen af, og kylede den efter Svinedrengen. Havde den ramt ham, var han vistnok bleven saa flad som en Pandekage; men da den fløi over Baunebjerg, langede Raginald ud efter den med sin Hammer, og derved fløi Stenen over Peder Palles Gaard og ind i Byen, hvor den slog Spiret af

Kirken og Bagbenet af en Kat. Men Svinedrengen slog Kors for Porten, Kors for Kruset, og Kors for sig selv, og saa kunde Gallehøis Trolde gaa hjem og lægge sig.

Nu maatte han da fortælle Palle, hvordan det var gaaet til, og Sølvkruset maatte han ogsaa af med, for Palle sagde, at det var ikke Noget for en Svinepog. Saa blev Fadderstadsen holdt med stor Glands og Gammen, og Præsten skelede svært til de to tunge Sølvkrus; men han fik dem ikke, for dem vilde Palle ikke af med for Noget i Verden — de skulde kun bruges til Barnedaab og Gravøl, og gaa i Arv til hans Børn og Børnebørn.

Men da det lakkede ad Jul, tog vor Moer dem frem, pudsede dem rigtig blanke og stillede dem op paa Tavletten, for at man kunde se, at der var Velstand i Huset. Saa sad hun da Juleaften og ventede paa, at Palle skulde komme hjem fra Kjøbstaden med Sukat og Rosiner til Julekagen. Da bankede det paa Døren, og ind kom to smaa skjævbenede Mænd med lange Skjæg, graa Kapper og side Hatte paa Hovedet. De havde en lille Hund med, der saae ud ligesom en Hare.

„Det er ellers en underlig Hund den,“ sagde vor Moer.

„Ja, det er en Svinehund,“ sagde den ene af Mændene, og saa lo han saa løierligt.

„Hvor er I fra?“ spurgte vor Moer, for hun blev hel underlig ved dem.

„Vi kommer fra Høierup og gaaer til Mulderup,“ sagde den anden. „Det er lang Vei. Kan I ikke give os en Taar at drikke?“

Vor Moer gik ud og tappede to Tinkrus fulde af Tyndtøl. Dem satte hun for dem; men de rørte dem ikke.

„Ikke troede vi, vi kom til Stoddere, saa simple Krus I har,“ sagde den første. „Vi er bedre vant.“

Nu blev vor Moer fortrydelig over, at hendes Hus skulde kaldes for et Stodderbo, og saa tog hun begge Sølvkrusene, fyldte dem med Jule øl, bar dem ind og spurgte: „Kan I drikke af dem?“

Da tog hver sit Krus, og Hunden satte sig midt imellem dem. Men idet de stødte Krusene an til Velkomst, sagde den Ene: „Skaal, Gillikop !“, hvortil den Anden svarede: „Tak, Raginald !“, og i samme Øieblik drog der et Mørke gennem Stuen, og da det svandt bort, var Mænd, Hund og Krus forsvundne; men i Døren stod Palle og spurgte : „Men Moer dog, hvad har Du gjort af vore tre Heste?“

„Er de borte?“ raabte hun forskrækket.

„Baasene staaer tomme. Men hvor er mine Krus?“

„Aa, Gud hjælpe os!“ jamrede vor Moer, „dem har Troldtøiet taget! Jeg glemte rent, at jeg ikke maatte skjænke for veifarende Mænd.“

„Aa, Kone, Kone! Der har Du gjort noget Godt!“
raabte Palle. „Men hvor er Pengene!“

„Jøsses Kors!“ skreg vor Moer. „De ligger i Kisten.
Dem har da Troldtøiet ikke rørt ved.“

Saa fik Palle Posen op i en Fart ; men da han skulde
tælle efter, saa manglede netop den Trediedel, som
Svinedrengen skulde have haft. Saa kunde de jo nok
forstaa, hvorledes det hang sammen, og hvem den lille
Svinehund havde været — men ham saae de aldrig mere,
og fra den Aften mærkede man i Uglerup heller aldrig
Noget til Gillikop og Raginald.

Nisserne drage af Lande.

Bag Kæmpehøien sad Gaasepigen og Faaredrengen.
De holdt saa meget af hinanden; men hun havde kun
sine Gjæs, og han sine Faar, og det kunde de ikke gifte
sig paa, for det var ikke deres egne.

Saa begyndte Klokkerne i Avnsbjerg at ringe Julen
ind, og da sagde Pigen til Drengen: „Hør, hvor kjønt det
klinger! Nu synger de ovre i Kirken deres Julesalme;
skal vi to nu ikke ogsaa synges vor?“

„Jo, lad os det,“ sagde Drengen, og saa satte de sig
ned og sang:

*Sneskyen leger med Stjernerne Skjul,
Leger Tagfat og Sidste;
Bedre dog leger den fattige Fugl
Smut mellem Granernes Kviste.
Vaarspirer, veed den, er lagt under Sne,
Atter skal Maidagens Løvsal den se.
Atter de spirende Kviste.*

*Jesus er blevet til Barn igjen, Mindes Bethlehems
Enge ;
Vandrer tyst over jorden hen,
Signer Piger og Dreng.
Tager dem Alle mildt i Favn,
Standser hver Sorg og stiller hvert Savn,
Vil ei, at Nogen skal trænge.*

*Saligheds-Landet han signer paany,
Der skal hver Barnesjæl komme,
Der skal vi svæve som Maidagens Sky,
Naar Vintertiden er omme.
Der skal vi sjunge vor Frelsers Pris,
Naar han i Livshavens Paradis
Samler til Fred sine Fromme.*

„Hi! Hi! Hi! Det var da en bedrøvelig Vise paa en Juleaften,“ peb det bagved dem, og da de vendte sig om, stod der en lille, graa Mandsling med et stort Hoved og ganske tynde, visne Ben. Han holdt et prægtigt Drikkekar i Haanden.

Drengen vilde stikke af; men Pigen var ikke forknyt. Hun vendte sig om mod Mandslingen og sagde: „Det var ingen Vise det, for det var en Julesalme til vor Frelser.“

„Vor Frelser! Hvem er det?“ spurgte Mandslingen.

„Veed Du ikke det, saa er Du jo værre end en Hedning,“ svarede Pigen. „Det er den Herre Jeses Christus fra Nazareth.“

„Den Herre kjender jeg ikke,“ sagde Mandslingen.

„Det bliver værst for dig selv,“ svarede Pigen; „for saa bliver Du aldrig salig.“

„Salig?“ spurgte Mandslingen. „Ja, hvad er det?“

„Det skal jeg sige dig.“ svarede Pigen. „Naar man er død og lagt i Jorden, saa tager den Herre Christus os i sine Arme og fører os tilbage til Paradisets Land, hvor der er evig Fred og Glæde, og hvor vi mødes med Alt, hvad der har været os kjærest paa Jorden.“

„Paradis?“ sagde Nissen og strøg sig over Panden. „Ja! — Jeg har engang hørt Noget derom. Kommer Alle der?“

„Nei,“ sagde Pigen. „Kun de, som have troet paa den Herre Christus og taget mod hans Velsignelse. De Andre gaa bort i Glemsel og Mørke for evigt.“

„Velsignelsen?“ gjentog Nissen og saae urolig paa hende. „Hvordan var det nu, min Oldefader fortalte? Han kunde huske Noget om Velsignelsen. Fik vi den ikke? Og, hvis vi ikke har faaet den — kan vi saa ikke blive salige?“

„Ja, det veed jeg ikke; for jeg er ikke boglærd,“ sagde Pigen. „Det maa Du spørge Præsten om.“

„Præsten,“ sagde Nissen og skelede til Pigen. „Ham holder jeg ikke af — han er saa sort. Men jeg faaer vel spørge ham; for den Sag falder mig paa Hjertet. Tak skal Du ha', fordi Du huskede mig paa den netop iaften. Vi skal ha' Julehøisgilde, og saa kan jeg snakke med de Andre derom. — Tag det! — Du skal da ogsaa have Noget i Julegave.“

Dermed gav han hende Sølvkarret og trippede ind i Høien igjen, saa hurtig han kunde; men det bragte siden Pigen megen Lykke, som Faaredrengen kan fortælle.

Fra den Aften lagde Bønderne Mærke til, at Nisserne travlede meget mere om, end ellers. De traf dem tidt paa Vei og Sti med store Sække paa Ryggen, og naar de mødte dem, hilste de saa ydmygt. I Lo og Lade var der allevegne Velstand over al Maade, og alt Kre'tur

trivedes, saa det var en Lyst at se. Aldrig, syntes Bønderne, havde der været saa megen Medgang i Alt, som netop i det Aar, der nu var begyndt.

Saa var det saadan henad Hellig tre Konger, at Præsten fra Aalborg, den lærde Magister Petrus Pilagius, kom kjørende om Aftenen forbi Klitterne red Avnsbjerg. Han sad netop og tænkte paa, hvad for en Kjæltring den Arius dog havde været, da Hestene steilede, og Vognen fik et Stød, saa Magisteren stak sin lærde Næse lige i Nakken paa sin Kusk, Jakob.

„Qvid est, Jacobe?“ spurgte han; for han snakkede altid Latin, naar han blev forskrækket.

„Aa, Hr. Magister! Se der — se der!“ hviskede Jakob og pegede med Pisken over mod Klitten.

Magister Pilagius tog Glarøinene af sin Næse og tørrede dem godt af, for han troede, at han saae Syner. Ned ad Klitten gled i det hvide Sand den ene lille, graa Pusling efter den anden, og saa sjokkede de paa deres tynde Ben henimod Vognen, bestandig flere og flere; det saae tilsidst ud som om hele Klitten var fuld af Grævlinger.

„Hvad vil I ? Hvad vil I?“ raabte Magisteren og reiste sig op i Vognen; for Hestene var nær ved at vælte den, saadan løb Graapuslingerne mellem Benene paa dem.

Da traadte den Ældste af dem frem og saae rigtig bedende op paa Præsten: „Ak, Hr. Magister,“ sagde han ; „gjør os en Tjeneste ! Vi vilde saa inderlig gjerne vide, om Herren har givet os sin Velsignelse, saa at ogsaa vi kunne blive salige i hans Paradis !“

„Naa !“ sagde Pilagius. „Ja, det er punctum quæstionis dubiosum. Jeg veed det, min Sandten, ikke saa nøie; men jeg skal kaste op i Augustinus og se, hvad han siger derom.“

„Ak!“ svarede den lille Mand, „kan I ikke kaste op et andet Sted; for han veed saavist kun lidet derom — han spinder jo Skraa i Randers.“

„Ei! Jeg mener ikke ham; men Aurelius Augustinus Hipporegianus fra det Land Numidien. Han var kyndig udi al Slags Troldskab, og maa have Noget om Jer, enten udi sine Confessiones eller Retractationes Diaboli. Jeg skal slaa efter, naar jeg engang faaer Tid.“

„Ak, naar kan vi faae det at vide?“ sukkede Puslingen. „Vi er saa bespændte af Uro og Angst for vor Saligheds Sag.“

„Naa! Naa! Det jager jo ikke! Jeg har ogsaa meget at bestille baade med Folk og Fæ,“ sagde Magisteren. „Kom igjen om et Aar, saa skal jeg se, hvad jeg kan gjøre.“

Et halvt Aar efter kjørte Pilagius ganske den samme

Vei over Avnsbjerg. Nissernes Salighedssag havde han ganske glemt; han huskede kun, at han skulde til Landemode, og befalede derfor Jakob at kjøre rask til, for at han ikke skulde komme bagefter Bispen. Lige ved Klitten gav Hestene et vældigt Spring, og i næste Øieblik laa han, Jakob og Vognen nede i den dybe Grøft.

„Heu, Jacobel Quid est in via?“ raabte han under Vognen.

„Aa, Jøsses, Hr. Magister! Der løb nogle Graapuslinger over Veien, og en af dem kom ind mellem Benene paa den Nærmer. Magisteren har da ikke knækket sin Hals?“

„Saa skulde da Katten rive dem!“ raabte Pilagius og kravlede ud under Vognen. „Hvor løb de hen?“

„Ret lige ind i Klitterne,“ svarede Jakob. „Vil Magisteren ikke tøve et bitte Korn derinde, mens jeg reiser Vognen?“

„Jeg vil se dem hængte!“ sagde Pilagius. „Kan de ikke lade veifarende Folk i Fred? Kom saa ind og meld mig, naar vi kan kjøre videre.“ Og dermed gik han ind under Klitbankerne.

Det blæste koldt og skarpt. Sandet føg ham i Øinene; men han trykkede Hatten ned over Panden, tog et Tag i sin Præstekjole, og saa gik han ind under Klitbanken for at finde Læ. Pludselig snublede han over Noget, og da han saae ned for sig, stod der tre smaa Mænd foran ham. De bukkede sig næsten helt ned til Jorden med deres røde Huer i Haanden, og saa stirrede de saa bedrøvede paa ham, og den ældste sagde: „Ak, vredes ikke, kjære Hr. Magister over, hvad der er skeet; men vor Salighedssag ligger os saa inderligt paa Hjerte, at vi ikke kunde se Eder kjøre forbi uden at høre, hvad den hellige Augustinus siger.“

„Den hellige Augustinus!“ skreg Magisteren. „Han gi'er Jer Fanden! I sit ellefte Kapitel: „De subterraneis“ kalder han Jer Helvedes Trolde og beder Jer reise Fanden i Vold.“

„Ak, ak, Hr. Magister! Vær ikke saa haard!“ bad Puslingen. „Vi kunde ikke gjøre for, I væltede, og vi skal nok gjøre det godt igjen — men troer I ikke, at vi kan blive salige alligevel?“

„Salige! — Nei, min Salighed, om I kan!“ raabte Magisteren. „Troer I, at I kan ligge og vælte Folk i Grøften ved Nattetid? — Nei, aldrig skal I blive salige, saalænge jeg er Præst i Aalborg — det skal jeg nok sørge for!“

„Ak, kjæreste Hr. Magister!“ jamrede de alle Tre. „Velsignelsen — —“

„Pill a'!“ skreg Pilagius. „Vil I pille a'! Evigt forbandede er I! I Mulm og Mørke skal I svinde! —

Aldrig gav Herren Eder VelsigneIsen!“

Da gik der en sagte Jamren giennem Høi og Klit. En stille Graad, en smertefuld Stønne trak sig over Mark og Eng, over Skov og Krat — saa blev Alt dødsstille. Sandet rislede ned ad Klittens hvide Mur, Vinden susede saa selsomt i Klittagets visne Straa, at Magister Pilagius fik en Følelse, som om han havde begaaet Mord, og skyndte sig at komme paa Vognen igien.

Fra den Aften syntes Bønderne, at der var kommen en underlig Uro over Alt i Egnen. Mange Ting forsvandt, uden at man vidste hvordan. Paa Høiene sank Stenene igiennem, og fra Sankt Margrethes Dag til Sankt Michael græd Himlen baade Dag og Nat, saa at der næppe kom et tørt Straa i Laden. Sjældent mødte Bønderne nu en Høibo, og traf de ham, listede han stille afsted og hilste dem ikke.

Nede under Klitterne boede der en Fisker, som hed Reiner. Hans Fader havde i mange Aar havt Færgen over Limfjorden; men nu var han død, og Reiner vilde gjerne have Færgeretten efter ham. Saa stod han en Aften nede ved Stranden og bødede den gamle Færge, for den kunde snart ikke mere, og da kom der ud af Banken en ganske lille, pukkelrygget Mand med en rød Hue, saa at Reiner nok kunde begribe, hvem det var. Han vedblev sit Arbeide, og den lille Mand blev staaende og saae opmærksomt derpaa. Endelig listede han sig hen til Reiner, krøb op paa en Baad og hviskede til ham: „Maa jeg laane din Færge Juleaften?“

„Vil Du seile alene?“ spurgte Reiner og lo, for Manden var ikke større, end at han kunde have ham i sin Baglomme.

„Nei, jeg har stor Fragt med, og Du skal blive godt betalt, hvis Du fører den vel over,“ peb den lille Graapusling.

„Hvad er det for Fragt?“ spurgte Reiner. „Skuden er skrøbelig, hun taaler ikke ret meget.“

„Fragten maa Du tage, som det kan falde,“ sagde Puslingen. „Skuden holder nok.“

„Ja, det er godt nok,“ sagde Reiner; „men hvem svarer for, at jeg har færgen til den Tid. Vor Fa'er er død, og jeg har ikke saa Meget, at jeg kan reise til Kjøbenhavn og faae Færgebrevet fornyet.“

„Det er der gode Raad for,“ sagde den lille Mand, og saa gav han ham en Nævefuld Muslingskaller, som han tog op af Baaden. Men lige i det Reiner tog dem, var Puslingen borte.

„Det er dog noget Kram til at holde En for Nar,“ sagde Reiner og hev Muslingskallerne i Baaden igjen.

Den næste Morgen skulde han over Fjorden; men idet han skød Baaden i Vandet, syntes han, at det

ringlede saa underligt under Tofterne, og da han skulde kige efter, saa laa der en Næv'fuld Guldstykker i Bunden. Dem tog han, og den næste Aften gik han med Smakken til Kjøbenhavn, for nu havde han jo Penge nok baade til at klare Færg brevet og Reisen.

Men det gik ikke saa let, som han havde troet. Der var Ingen i den store By, som kjendte noget til ham, og selv vidste han ikke, hvordan han skulde klare sig med Færg brevet, for der var saa mange Skriverkarle oppe i det Cancelli, at han godt kunde faae Aaret til at gaa med at finde den rette. Han blev viist fra Herodes til Pilatus, og tilsidst vidste ikke engang de deroppe, hvem der skulde underskrive Færg brevet, naar han ikke vilde gaa til Kongen selv.

Det gjorde han da; men det kostede en svær Masse Mønt; for ved alle Døre stod der en rød Lakai, og de forstod sig slet ikke paa Smaapenge. Endelig slap han da ind og fik Færg brevet i Orden; men da han slap ud igjen, var alle hans Penge slupne op — han havde akkurat til en Kummenskringle og et Krus Øl.

Saa gik han ned paa Kongetorvet, og gav sig til at se op og ned ad Folk, om der ikke skulde være En saa venlig at give ham en Reiseskilling; men af den Slags kunde han slet ingen finde. Det var lige Aftenen før Juleaften, og Alle havde saa travlt, enten med deres Juleskjænk eller med at rende i tydsk Komædie, at Ingen gav Agt paa ham. Saa drev han ud ad Stranden til, for at se, om der mulig skulde være et Skib; men Havnen var tillagt saa langt han kunde se, helt over til Sverig. Han satte sig mismodig paa en Sten og stirrede ud over den nøgne Strand, og saa faldt det ham paa Sinde, at han havde lovet den lille Mand Færgen Juleaften, og nu sad han her.

„Er det dig?“ peb det pludseligt bag ved ham.

Han vendte sig om; men kunde ikke se Andet end en stor, graa Kat.

„Er det dig?“ peb det igjen.

„Javel er det mig; for hvis jeg ikke er mig, saa veed jeg ikke, hvem jeg skal være,“ sagde Reiner til Katten.

Da reiste den sig op og blev til en lille, graa Mand, der ganske lignede ham fra Færgen.

„Er Du færdig?“ spurgte han.

„Jo, det har jeg længe været,“ svarede Reiner. „Jeg har ikke Andet end Færg brevet i min Lomme.“

„Saa mød mig ved Midnat under Galgen,“ sagde den lille Mand og fløitede ad en sort Puddel, der løb og snusede ved Baadene. Den sprang hen imod ham, men i det samme var baade den og han borte.

Reiner syntes ikke rigtig om den Besked; men da han ikke eiede en Skilling, og ikke vidste, hvordan han

skulde komme hjem, saa drev han henad Midnat op paa Nytorv, hvor Galgen stod. Det blæste med en frisk. Sydst. Raadhusets Luger klappede i Vinden, og i Galgen svingede en Hængt frem og tilbage; men ellers saae Reiner ikke en levende Sjæl, undtagen en Vægter, som sad og sov paa Raadstuetrappen med Morgenstjernen i Armen.

Da rørte Noget ved hans Knæ. Reiner saae ned, og der stod den lille graa Mand med Hunden; men den var bleven meget større, næsten som en Spædekalv.

„Kan Du skræve over den?“ spurgte den lille Mand og hoppede i et Sæt op paa Ryggen af den.

„Ja, det kan jeg vel gjøre uden at forskræve mig,“ sagde Reiner, og lagde det ene Ben over Ryggen paa Hunden.

Da lød der en Vrinsken, saa Raadhusets Vinduer klirrede, og Vægteren trillede ned ad Stentrappen. Reiner greb for sig og fik fat i Manken paa en kulsort Hest, som fnysende steilede i Veiret. I det samme følte han, at Jorden svandt under ham, og i næste Øieblik saae han de tre Kroner paa Vor Frues Spir. De var saa store som Møllehjul, men Springvandet nede paa Gammeltorv var ikke større end en Spølkum, og Raadhuset, syntes han, kunde godt ligge i en Æske. Det var, som hele Kjøbenhavn gled bort under ham. Dybt nede laa Byen. Han saae dens Kirker og Huse tegne sig skarpt mod Sneen, og paa den tindrede Lygternes Blink ligesom Stjerner paa en omvendt Himmel. Det svimlede for ham. Han vilde raabe om Hjælp; men i det samme slog Hesten et Par vældige, sorte Vinger i Veiret. Ild og Flammer stod ud af dens Øine og Næseboer, Vinden hvinede og peb forbi hans Øren, og foran ham sad den lille Mand, piskede paa Hestens Hoved og skreg:

*„Hei, mit Hors !
Lad staa imod Mors ;
Men va'er dine Hove for Klokker og Kors !*

Lidt efter saae han Spirene af Roeskilde Domkirke ligge dybt under sig, og saa gik det i susende Fart ind mellem drivende Sneskyer og ud over Kattedgat — han kunde se de hvide Skumstriber, og høre, hvordan Bølgerne brølede dernede. Tykkere og tykkere blev Mørket omkring ham, skarpere og vildere susede Vinden imod ham; men den kunde ikke rive ham af, det var — som var han groet fast til Hesten. Da øinede han langt ude i Nordvest en hvid, skinnende Stribe. Den kom nærmere og nærmere; de fløi over Gaarde og Huse, og pludselig hørte Reiner en klar, klingrende Lyd bagved dem, og saa faldt Noget med stort Rabalder til Jorden.

„Hvad var det?“ spurgte han.

„Aa, det var blot min Hest, som slog Fløien af Budolphi Kirkespir,“ sagde den lille Mand. „Nu er vi strax hjemme.“

Kort efter sank Hesten ned og flød bort i Sandet. Reiner stod under Klitbanken ved Færgebroen, og derude laa hans gamle Færge; den var saa raadden, at den var løben helt fuld af Vand.

„Imorgen ved Midnat,“ sagde den lille Mand.

„Det kan jeg ikke,“ sagde Reiner. „Jeg kan ikke faae Skuden flot til den Tid, og jeg har ingen anden.“

„Men Du har vel et Deigtrug ?“ spurgte den lille Mand.

„Ja det kan vi da ikke seile i,“ sagde Reiner.

„Gaa blot op og hent det,“ sagde Puslingen. „Men tal ikke til Nogen derom.“

I Kjøkkenet traf Reiner sin Kone, og nu begyndte hun jo at spørge, saa det var en Gru. Han turde ikke fortælle hende Noget om sin Reise; men sagde blot, at Smedens Kone havde bedt ham om at laane deres Deigtrug.

„Hun er en rigtig So,“ sagde Konen. „Man faaer aldrig det samme igjen, som man laaner hende.“ Og saa skar hun et Hjørne af Deigtruget, og slog et Søm i Bunden, for at være vis paa at kjende det igjen.

Nede ved Stranden stod Puslingen og ventede. Næppe havde han faaet Truget, før han stolprede ud med det til Enden af Broen, hvor han blev borte i Mørket. Lidt efter hørte Reiner et Plask, men der kom Ingen tilbage.

Næste Aften holdt Reiner et vældigt Julegilde i Anledning af Udnævnelser. Men da Gjæsterne var gaaede, og han havde faaet sin Kone i Seng, listede han sig ganske alene ned til Stranden, for han vilde dog nok se, om den lille Mand skulde være der.

Men da han kom der ned, vilde han næppe tro sine Øine. Ude ved Brohovedet laa en splinterny Færge, saa god som nogen Skibsbygger kunde tømre den. Den havde kun een Feil. Hele det styrbords Hjørne af Agterskibet var hugget bort, og det maatte være gjort af Ondskab, for Splinterne hang endnu ganske friske paa den udenbords Side.

Reiner sprang ombord; men lige som han satte Foden paa Dækket, stod den lille Mand ved hans Side. „Er Du klar ?“ spurgte han.

„Hvortil?“ svarede Reiner. „Her er jo ikke en Kat ombord.“

„Nei, men nu kommer Musene,“ sagde den lille Mand, og saa peb han tre Gange i sine Negle, ligesom en Faarekylling.

Da blev Alt underlig levende rundt omkring dem. Det

trippede paa Broen, det knirkede i Landingen, det peb og hvæsedede og stønnede, som myldrede der en Mængde usynlige Væsner med tunge Byrder ombord. Af og til plaskede Noget i Vandet, og naar det skete, saa peb og hvæsedede det endnu høiere, og han kunde høre Sjappet sprøite paa Dækket, som naar en Hund ryster sig. Med Et begyndte Vandet at strømme ind over Skaaret i Agterskibet, og da Reiner saae derhen, laa Færgen i Vand lige til Relingen.

„Skuden er læk,“ raabte Reiner. „Lad os gaa i Land!“

„Kast los!“ skreg den lille Mand. „Eller Du times en Ulykke.“

Reiner kastede uvilkaarlig los, og næppe havde han gjort det, før Storseilet firedes op af sig selv, Fokken sattes, og Topseilet gik tilveirs. Der rørte sig ikke en Vind. Seilene slingrede frem og tilbage; men pludselig fyldtes de, Færgen krængede over i Læ, og nu gik det ud over Fjorden, som havde de den mest strygende Medbør. Inden han ret vidste hvordan, var de ovre paa den anden Side, og nu begyndte der en Myldren, en Trængen og en Stimen; men hvad det var, kunde han ikke se. Færgen løftede sig mere og mere, og da den endelig laa helt op til Broen, sagde den lille Mand: „Det var een Gang — nu har vi to tilbage.“

Saa maatte da Reiner i Mulm og Mørke over igjen, og saa gik det ganske ligesom før. Det peb og hvæsedede, myldrede og sprang endnu værre end sidst, og da han et Øieblik kigede ned i Lasterummet, syntes han, at det var saa myldrende fuldt af Rotter, at han blev bange for, at de skulde æde ham.

Men allerværst var det dog, da han seilede tredie Gang; thi da havde han Skuden saa fuld, at han mente, den maatte synke. Hvergang der kom en Søl, hørte han det jamre og hyle; men tilsidst kom han dog over, og vel var det, for da havde han een Fod Vand i Lasten.

„Tak skal Du ha',“ sagde den lille Mand. „Nu er vi færdige. Lønningen ligger i Bunden.“

„Det var en rar Løn den,“ tænkte Reiner. „Det er jo det bare Vand.“

Men det lod til, at den lille Mand kunde se lige ind i hans Tanker, for han spurgte: „Synes Du, det er for lidt for Det, Du har færget over?“

„Ja, naar jeg vidste, hvad Det var, saa kunde jeg vel ogsaa sætte min Færgeløn derefter,“ svarede Reiner.

„Vil Du vide det?“ spurgte den lille Mand og sprang op paa Broen.

„Ja, det vilde jeg svært gjerne,“ sagde Reiner, „hvis det ikke volder Jer Uleilighed.“

Da tog den lille Mand sin Hue af, pegede ind over

Land og peb :

*„Rotter og Mus
 I Nattevinds Sus,
 Drillesygt Mod
 Paa harelet Fod,
 Flyvende Sommer af Edderkopspind,
 Drivende Dugg, som Taarer paa Kind,
 Tanker af død Mands Pande —
 Det førte Du nu af Lande.*

„Det var en sær Fragt den,“ sagde Reiner.

„Vil Du da se den ?“ spurgte den lille Mand.

„Ja nok,“ svarede Reiner, skjøndt det gjøs i ham; for han var bange for, at de skulde tilveirs igjen.

Men denne Gang gik den Lille ganske sindig ind imod Land og op over Klitbankerne, hvor Morgenvinden susede i Klittagets Totter. Langt ude mod Øst begyndte en bleggul Strime at lyse op over Havet, og i det Fjerne hørtes Klangen af en Kirkeklokke, som tog paa at ringe til Froprædiken. Da standsede den lille Mand og sukkede saa dybt.

„Hvad sukker Du saadan for?“ spurgte Reiner.

Da hævdede den lille Mand Hovedet og saae ret bønligt paa ham. „Jeg er Nissekongen fra Mors,“ sagde han. „Mig og Mine har Du ført over i Nat. Idag er der Eder en Frelser født — siig mig: fødtes han ogsaa for os?“

„Hvorfor vil Du vide det ?“ spurgte Reiner forundret.

„Vi vilde saa gjerne tilbage til Paradisets Have; men vi fik ikke Velsignelsen,“ sukkede Puslingen. „Derfor spurgte vi Præsten; men han havde ikke Andet til os end Forbandelsen: „I Mulm og Mørke skal I svinde!“ — Derfor drog vi bort fra de Steder, vi elskede saa meget.“

„Aa, det skal I ikke bryde Jer om,“ sagde Reiner. „Det gaaer aldrig saa strengt, som Præsten præker.“

„Ikke det ?“ spurgte Puslingen glad. „Hvad troer Du da om os ?“

Reiner bøiede sig ned mod ham og sagde: „Jeg troer, at har Vor Herre skabt os og Jer, saa har han vel ogsaa Plads til os Begge. Og fik I ikke Velsignelsen, da han søgte ned til Jordens Børn, saa har han vel gjemt den til Eder, for at I kunne blive dobbelt glade, naar han engang lyser den over Eder i Paradisets Have.“

„Gud velsigne Dig for de Ord!“ sagde den lille Mand og hoppede i Veiret af Glæde. „De skal følge os paa Reisen, hvor vi saa styre hen.“

I det samme var det, som gled der en Taage bort fra Reiners Øine. I Morgensolglandsen laa de hvide Klitter, skinnende som Sne, og rundt om paa dem vrimlede det

af røde Huer, af smaa, graa Skikkelser, af Mænd og Kvinder med Ransel paa Ryggen og Stav i Haand. Stærkere og stærkere lød Juleklokkens Klang; lysere og lysere steg Striben i Øst, tættere og tættere fylkede Skarerne sig paa de morgenlyse Høie. Da steg Julesolen funklende op af det vintergraa Hav og kastede en lang, rødgylden Bro hen over Bølgerne. Mod den ilede Skaren, og som den naaede Havet, steg den i Veiret som store, graa Maager med røde Næb og mægtige Vinger. En for En steg de opad, kredsede et Par Gange ind imod Land, som for at sige det sidste Farvel, og strøg saa paa brede Vinger ud over Havet, frem mod den stigende Sol. Tilsidst var der ingen flere tilbage; men over Bølgernes Brusen hørte Reiner de fjerne Fugles susende Vingeslag som Trækfugleskarer, der drage tillysere, lykkeligere Lande.

Saa gik han hjem, sært betaget af Det, han havde seet.

Da Reiner, efter Kirke, fortalte sin Kone, hvad han havde oplevet, lo hun ad ham og sagde, at han havde drømt det Hele.

„Ja, saa kan Du da se Færgen, Mutter, for den ligger der da endnu,“ sagde han. Og saa gik de sammen ned til Broen.

Men næppe saae Konen Færgen, før hun slog Hænderne sammen og raabte: „Aa, mit Deigtrug! Hvorfor huggede jeg dog det Hjørne af?“

„Naa, saa det er dig, som har spoleret Skuden!“ sagde Reiner. „Ja, imorgen maa vi have hende halet paa Land, for hun trækker Vand i Bunden som en Ulykke.“

„Jøsses! Der slog jeg jo ogsaa et Søm i,“ skreg Konen. „Bare det ikke er faldet ud.“

„Ja, Du forstaaer dig vist inte paa Skibsbyggeri, Mutter, og skulde derfor helst ha' holdt dine Fingre hos Dig selv. Nu har Du rimeligvis ødelagt det Hele,“ sagde Reiner ærgerlig.

Men det havde hun dog ikke; for da de den næste Dag halede Færgen i Land, sad Sømmet der endnu, og det var saa tykt som en Klyverbom, og havde et Hoved, meget sværere end det allerstørste Kaalhoved. Da de nu skulde til at hamre det ud, raabte Konen paa engang : „Aa, Reiner! Reiner! Det skinner!“

„Hvad skinner?“ spurgte han.

„Sømmet!“ raabte hun. „Kom og se!“

Og da de saa skulde til at se rigtig efter, saa var Sømmet det pure Guld, og nu forstod Reiner, hvad den lille Mand havde sagt:

„Lønningen ligger i Bunden.“

• • •

Vilhelm Bergsøe.

Vilh. Bersøe (1835—1911) var af uddannelse zoolog. Han tog konferens i 1860 med entomologi som speciale og blev 1864 dr. phil. på en afhandling om sværdfiskens parasit. Men allerede i 1861 var han blevet angrebet af en alvorlig øjenbetændelse, en sygdom som skulle komme til at plage ham resten af livet og i lange perioder gøre ham nærmest blind. Imidlertid er det i denne svære sygdomsperiode mellem doktorkonferensen og en kun delvis vellykket Øjenoperation i 1875, at den første og betydeligste del af Bergsøe's skønlitterære forfatterskab bliver til. Det gælder således hovedværkerne *Fra Piazza del Popolo* (1867) og *Fra den gamle Fabrik* (1869), begge nedskrevet efter Bergsøe's diktat.

Senere i forfatterskabet fulgte flere romaner, eventyr- og novellesamlinger, dertil bøger af mere populærvidenskabelig karakter såsom *Rom under Pius den Niende* (1877) og *Fra Mark og Skov* (1881) og endelig seks bind erindringer. Om eventyrsamlingen *Nissen* (1889), der hermed foreligger i fotografisk optryk, vides meget lidt. Bergsøe selv omtaler den ikke såvidt det har kunnet efterspores i eksisterende korrespondance på Det kgl. Bibliotek; forlæggeren Ernst Bojesen omtaler den to gange (8. og 18. juli 1889) men kun i forbindelse med de ubehagelige konsekvenser en forsinket aflevering af sidste del af manuskriptet fra Bergsøe's hånd ville få, idet illustratoren H. A. Brendekilde stod foran en større udenlandsrejse. Det vides således ikke hvorfra Bergsøe har hentet inspiration til disse »danske Folkesagns-Eventyr« som de benævnes, men såvel en del temaer for som detaljer i eventyrene vidner om Bergsøe's kendskab til gengivelser af den folkelige overlevering i værker af folkemindesamlere og -forskere som Thiele, Svend Grundtvig og Evald Tang Kristensen. Alt kildemateriale er dog i Bergsøe's version yderst personligt tolket og gengivet.

Hans Andersen Brendekilde.

Hans Andersen Brendekilde (1857—1942) er født på Fyn i Brændekilde by som søn af en træskomager. Han viste tidligt kunstnerisk talent og kom derfor i sten- og billedhuggerlære i Odense. Senere drog han til København, hvor han i 1877 blev optaget på Kunstakademiet. Herfra fik han afgang i 1881 som modellerer, men opgav samme år billedhuggeriet og koncentrerede sig om maleriet. 1882 debuterede han på Decemberudstillingen. I begyndelsen af københavnsopholdet stiftede han bekendtskab med maleren L. A. Ring, et nært venskab opstod og de to kunstnere udviklede sig i de følgende år under gensidig påvirkning.

Den væsentligste del af Brendekildes produktion udgøres af genrebilleder, ofte i stort format og ofte med emner hentet fra landbefolkningens liv. I senere perioder af hans virke bliver motiverne dog tiere og tiere af religiøs karakter. Som illustratør er *Nissen* Brendekildes eneste større arbejde.

O. G.